

**Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
Σχολή Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών
Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων**

**Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
«Διεθνείς Σχέσεις και Πολιτικές – Κατεύθυνση: Διακυβέρνηση»**

Οι Συμφωνίες Ελεύθερου Εμπορίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης: Η Συμφωνία Ελεύθερων Συναλλαγών ΕΕ – Ν. Κορέας και οι επιπτώσεις της στην Ελλάδα.

**Ιωάννα Πασχαλίδου (ΑΜ: 3033201401024)
Επιβλέπων Καθηγητής: κ. Σκλιάς Παντελής**

Κόρινθος, Σεπτέμβριος 2016

**University of Peloponnese
Faculty of Social and Political Sciences
Department of Political Studies and International Relations**

**Master Program in
«International Relations and Policies – Specialized in
Governance»**

**European Union's Free Trade Agreements: The EU –
South Korea Free Trade Agreement and the results in
Greece.**

**Ioanna Paschalidou (R.N. 3033201401024)
Supervisor: Mr. Sklias Pantelis**

Corinth, September 2016

Αφιερώνεται στον σύντροφό μου, που αποτελεί το στήριγμά μου και στον μπαμπά μου, την πηγή έμπνευσής μου.

Ευχαριστίες

Ευχαριστώ θερμά όλους εκείνους, από το οικογενειακό, φιλικό κι επαγγελματικό μου περιβάλλον, που στάθηκαν δίπλα μου, τα δύο τελευταία χρόνια, προκειμένου να ολοκληρώσω τις μεταπτυχιακές σπουδές μου. Ένα ιδιαίτερο ευχαριστώ στις συναδέλφους, μα πάνω από όλα φίλες μου, Ιωάννα και Ερατώ, γιατί αυτό το ταξίδι δεν θα είχε την ίδια πορεία χωρίς αυτές.

Ευχαριστώ, επίσης, τους ανθρώπους του Πανεπιστημίου, καθηγητές και μη για το έργο που προσφέρουν στους φοιτητές. Ιδιαίτερα θα ήθελα να ευχαριστήσω τους καθηγητές κ. Σκλιά Παντελή και κ. Ρουκανά Σπύρο, για τη συμβολή τους και την πολύτιμη βοήθειά τους στην εκπόνηση της διπλωματικής μου εργασίας.

Οι Συμφωνίες Ελεύθερου Εμπορίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης: Η Συμφωνία Ελεύθερων Συναλλαγών ΕΕ – Ν. Κορέας και οι επιπτώσεις της στην Ελλάδα.

Σημαντικοί Όροι: Συμφωνίες Ελεύθερου Εμπορίου ή Συμφωνίες Ελεύθερων Συναλλαγών, Ευρωπαϊκή Εμπορική Πολιτική, Κοινή Εμπορική Πολιτική, Διεθνές Εμπόριο, Ελεύθερο Εμπόριο, Εμπόριο Αγαθών, Εισαγωγές, Εξαγωγές, Ευρωπαϊκή Ένωση, Ν. Κορέα, Ελλάδα.

Περίληψη

Τις τελευταίες δεκαετίες, το διεθνές εμπόριο ολοένα και αυξάνεται. Οι αυξανόμενες εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των χωρών οδηγούν σε αύξηση του ανταγωνισμού και της αλληλεξάρτησής τους. Η Ευρωπαϊκή Ένωση, μέσω της κοινής εμπορικής πολιτικής, που έχει υιοθετήσει προκειμένου να εμφανίζεται ισχυρή στη διεθνή οικονομική σκηνή, υποστηρίζει τη φιλελευθεροποίηση του εμπορίου, στα πλαίσια πάντα των διεθνών κανόνων του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου. Με το ελεύθερο εμπόριο, καταργούνται οι εμπορικοί φραγμοί ανάμεσα στις χώρες, αυξάνονται οι μεταξύ τους συναλλαγές και τονώνονται οι οικονομίες τους.

Η σύναψη Συμφωνιών Ελεύθερου Εμπορίου, αποτελούν αντικείμενο μελέτης της παρούσης εργασίας. Οι συμφωνίες αυτές δίνουν προνομιακή μεταχείριση στις χώρες με τις οποίες συνάπτονται, στοχεύοντας στο αμοιβαίο άνοιγμα των αγορών τους. Μια από τις πιο ολοκληρωμένες συμφωνίες είναι η Συμφωνία Ελεύθερων Συναλλαγών Ευρωπαϊκής Ένωσης – Ν. Κορέας, η οποία εφαρμόζεται προσωρινά από τον Ιούλιο 2011.

Επιδιωκόμενος στόχος είναι η μελέτη της εν λόγω Συμφωνίας ως προς τα αποτελέσματά της στο εμπόριο αγαθών της Ένωσης και της Ελλάδας. Για το λόγο αυτό, αξιοποιούνται οι τέσσερις ετήσιες εκθέσεις, που έχει δημοσιεύσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αναφορικά με την ορθή εφαρμογή της Συμφωνίας όσο και στατιστικά στοιχεία για το εισαγωγικό και εξαγωγικό εμπόριο της Ένωσης και της Ελλάδας ξεχωριστά, με τη Ν. Κορέα, κατά τα έτη 2002 έως 2015.

Από τη μακροοικονομική ανάλυση προκύπτει ότι η απελευθέρωση του εμπορίου με τη Ν. Κορέα, λειτούργησε θετικά έως τώρα, ειδικά υπέρ της Ένωσης, αυξάνοντας τις εμπορικές συναλλαγές τόσο της ΕΕ με τη Ν. Κορέα όσο και της Ελλάδας με αυτήν, αν και η αύξηση αυτή δεν μπορεί να αποδοθεί αποκλειστικά στη ανωτέρω Συμφωνία.

European Union's Free Trade Agreements: The EU – South Korea Free Trade Agreement and the results in Greece.

Keywords: Free Trade Agreement, EU Trade Policy, Common Commercial Policy, International Trade, Free Trade, Trade of Goods, Imports, Exports, European Union, S. Korea, Greece.

Abstract

During the last decades, the international trade shows large increase. The growing trade leads to increasing competition and interdependency among nations. European Union, through its implemented Common Commercial Policy, in order to display forces in the international economic scene, is an advocate of free trade. The liberation of trade can lead to economic development as it removes some or all trade barriers and increases trade among trading partners.

Countries can free trade via Free Trade Agreements. FTA's is the subject of this study. FTA's give preferential/privileged treatment among trading partners and aim to mutual opening of their markets. This paper studies EU – S. Korea FTA that provisionally applied since July 2011.

The primary objective of this study is to show the results/effects of the EU – S. Korea FTA on EU's and Greece's trade of goods. For this purpose, it takes into account the European Commission's four annual reports on the implementation of EU – S. Korea FTA. Furthermore, this study attempts a macro analysis by providing statistics on bilateral trade – imports and exports – between i) EU and S. Korea and ii) Greece and S. Korea from 2002 to 2015.

Although it can be attributed solely to this, macro analysis shows that free trade with S. Korea has, till now, positive effects, especially for EU. EU – S. Korea FTA has increased the trade of goods between EU and Greece on the one and S. Korea on the other.

Κατάλογος Περιεχομένων

Εξώφυλλο στην ελληνική γλώσσα

Εξώφυλλο στην αγγλική γλώσσα

Αφιερώσεις

Ευχαριστίες

Περίληψη..... I

Abstract II

Κατάλογος Περιεχομένων..... III

Κατάλογος Πινάκων..... V

Κατάλογος ΔιαγραμμάτωνVI

Κατάλογος Συντομογραφιών, Ακρωνυμίων και Συμβόλων..... VII

Εισαγωγή..... 1

Κεφάλαιο 1: Η Κοινή Εμπορική Πολιτική της ΕΕ..... 3

1.1 Εισαγωγή3

1.2 Το Διεθνές Εμπόριο3

1.3 Ο ρόλος του ΠΟΕ στο Διεθνές Εμπόριο.....6

1.3.1 Ο ΠΟΕ και οι Περιφερειακές Εμπορικές Συμφωνίες.....8

1.4 Η Κοινή Εμπορική Πολιτική της ΕΕ9

1.5 Ανακεφαλαίωση 11

Κεφάλαιο 2: Οι Συμφωνίες Ελεύθερου Εμπορίου 12

2.1 Εισαγωγή 12

2.2 Τι είναι οι ΣΕΕ..... 12

2.3 Ποιοι είναι οι στόχοι των ΣΕΕ 13

2.4 Πως συνάπτονται οι ΣΕΕ..... 14

2.5 Ποιες ΣΕΕ είναι σε ισχύ και ποιες σε διαπραγμάτευση 14

2.6 Ανακεφαλαίωση 15

Κεφάλαιο 3: Η Συμφωνία Ελεύθερων Συναλλαγών μεταξύ της ΕΕ και της Ν. Κορέας 16

3.1 Εισαγωγή 16

3.2 Η Σύναψη της ΣΕΣ ΕΕ – Ν. Κορέας 16

3.3 Το Περιεχόμενο της ΣΕΣ ΕΕ – Ν. Κορέας..... 18

3.4 Η Επιρροή της ΣΕΣ ΕΕ – Ν. Κορέας στις Εισαγωγές και στις Εξαγωγές της ΕΕ..... 20

3.4.1 Πρώτη Ετήσια Έκθεση, Φεβρουάριος 2013 21

3.4.2 Δεύτερη Ετήσια Έκθεση, Φεβρουάριος 2014 22

3.4.3 Τρίτη Ετήσια Έκθεση, Μάρτιος 2015	23
3.4.4 Τέταρτη Ετήσια Έκθεση, Ιούνιος 2016	24
3.4.5 Στατιστικά στοιχεία εισαγωγών και εξαγωγών της ΕΕ από και προς τη Ν. Κορέα κατά τα έτη 2002 - 2015.....	26
3.5 Ανακεφαλαίωση	29
Κεφάλαιο 4: Η Συμφωνία Ελεύθερων Συναλλαγών ΕΕ – Ν. Κορέας και οι επιπτώσεις της στο εισαγωγικό και εξαγωγικό εμπόριο της Ελλάδας	30
4.1 Εισαγωγή	30
4.2 Σχέσεις Ελλάδας - Ν. Κορέας	31
4.2.1 Κύρωση της ΣΕΣ ΕΕ – Ν. Κορέας από την Ελλάδα	31
4.3 Οι επιπτώσεις της ΣΕΣ ΕΕ – Ν. Κορέας στο εισαγωγικό και εξαγωγικό εμπόριο της Ελλάδας από και προς τη Ν. Κορέα.....	33
4.4 Ανακεφαλαίωση	36
Συμπεράσματα	37
Παραρτήματα	41
Βιβλιογραφία.....	66

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 3-1: Εισαγωγές και Εξαγωγές της ΕΕ από και προς τη Ν. Κορέα και Εμπορικό Ισογύγιο, 2002-2015	28
Πίνακας 4-1: Ελληνικές Γεωγραφικές Ενδείξεις που συμπεριλήφθηκαν στη ΣΕΣ ΕΕ – Ν. Κορέας	32
Πίνακας 4-2: Εισαγωγές και Εξαγωγές (σε αξία και ποσότητα) της Ελλάδας από και προς τη Ν. Κορέα, 2002 -2015	33

Κατάλογος Διαγραμμάτων

Διάγραμμα 1-1: Το εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών ως ποσοστό του ΑΕΠ, 1995-2014.....	5
Διάγραμμα 1-2: Παγκόσμιο εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών, 1995-2014.....	5
Διάγραμμα 3-1: Χρονοδιάγραμμα της μείωσης και κατάργησης δασμών, βάσει της ΣΕΣ ΕΕ - Ν. Κορέας	19
Διάγραμμα 3-2: Εξαγωγές και εισαγωγές της ΕΕ προς και από την Κορέα, Ιούλιος 2010 – Ιούνιος 2015 (σε δις €).....	25
Διάγραμμα 4-1: Εισαγωγές και Εξαγωγές σε αξία της Ελλάδας από και προς τη Ν. Κορέα, 2002 -2015	34

Κατάλογος Συντομογραφιών, Ακρωνυμίων και Συμβόλων

ΑΕΠ	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
ΑΚΕ	Χώρες Αφρικής, Καραϊβικής και Ειρηνικού
Β΄ ΠΠ	Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος
ΓΣΔΕ	Γενική Συμφωνία Δασμών και Εμπορίου
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρ.	Ευρωπαϊκός/ή/ό
ΖΕΣ	Ζώνη Ελευθέρων Συναλλαγών
ΠΟΕ	Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου
ΣΕΕ	Συμφωνία/ες Ελεύθερου Εμπορίου
ΣΕΣ	Συμφωνία/ες Ελευθέρων Συναλλαγών (Ο όρος χρησιμοποιείται εναλλακτικά για να περιγράψει τις ΣΕΕ)
ΣΛΕΕ	Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΟΚΕ	Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή
ASEAN	Σύνδεσμος Κρατών Νοτιοανατολικής Ασίας
FTA	Free Trade Agreement
GATT	General Agreement on Tariffs and Trade
WTO	World Trade Organization
€	Ευρώ
§	Παράγραφος

Εισαγωγή

Το ελεύθερο εμπόριο αποτελεί μια από τις θεμελιώδεις αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης – ΕΕ. Η απελευθέρωση του εμπορίου μπορεί να οδηγήσει σε μεγαλύτερη οικονομική ανάπτυξη. Η ΕΕ τα τελευταία χρόνια αποτελεί τον μεγαλύτερο εισαγωγέα και εξαγωγέα, πραγματοποιώντας ολοένα και περισσότερες εμπορικές συναλλαγές τόσο στο εσωτερικό της όσο και με τρίτες χώρες. Η οικονομική παγκοσμιοποίηση και η αλματώδης τεχνολογική εξέλιξη έχουν επιτρέψει την πραγματοποίηση των εμπορικών συναλλαγών ακόμη και με το πάτημα ενός κουμπιού από τον υπολογιστή. Όλα αυτά καθώς και το γεγονός της θεαματικής οικονομικής ανάπτυξης χωρών που δεν ανήκουν στην ΕΕ οδηγούν σε μεγάλη αλληλεξάρτηση των οικονομιών και των αγορών τους (Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας, 2014).

Η ευρωπαϊκή εμπορική πολιτική αποτελεί έναν από τους λίγους τομείς πολιτικής στην ΕΕ που ασκείται σε υπερεθνικό επίπεδο. Αυτό σημαίνει ότι τα κράτη μέλη δεν ασκούν πλέον ξεχωριστή εμπορική πολιτική και ότι όλες οι αποφάσεις, που σχετίζονται με αυτήν, λαμβάνονται από την Ένωση, η οποία μπορεί να διαπραγματεύεται με τρίτες χώρες με μια ενιαία φωνή. Με αυτόν τον τρόπο, παρουσιάζεται πολύ πιο δυνατή στην παγκόσμια οικονομική σκηνή. Ένας από τους στόχους της ευρωπαϊκής εμπορικής πολιτικής είναι να παραμένει η Ένωση σημαντικός εμπορικός εταίρος των υπολοίπων χωρών, προωθώντας την ολοένα και μεγαλύτερη απελευθέρωση του εμπορίου. Ένας από τους τρόπους που η ΕΕ το επιτυγχάνει αυτό είναι οι Συμφωνίες Ελεύθερου Εμπορίου – ΣΕΕ¹ (Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας, 2014).

Σκοπός, λοιπόν, της παρούσης εργασίας είναι να μελετήσει μια από τις Συμφωνίες Ελεύθερου Εμπορίου και πιο συγκεκριμένα τη Συμφωνία Ελεύθερων Συναλλαγών - ΣΕΣ της ΕΕ με τη Ν. Κορέα². Η Συμφωνία αυτή αποτελεί την πρώτη ολοκληρωμένη συμφωνία, από τις νέες συμφωνίες που έχει συνάψει η Ένωση και την πρώτη με Ασιατική χώρα. Παράλληλα, επιδιωκόμενος στόχος είναι η ανάδειξη της σημασίας που έχει η ανωτέρω συμφωνία στην Ελλάδα και στα προϊόντα της. Η Ελλάδα, τα τελευταία χρόνια, βιώνει μια βαθιά οικονομική κρίση, την οποία μπορεί να ξεπεράσει μεταξύ άλλων και μέσα από την άνθηση του εμπορίου, ιδιαίτερα μέσω των πλεονεκτημάτων που της προσφέρουν τέτοιου είδους συμφωνίες (Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας, 2014).

¹ Η Συμφωνίες Ελεύθερων Συναλλαγών - ΣΕΣ, όπως αλλιώς αποκαλούνται. Στο κείμενο θα αναφέρονται είτε ως ΣΕΕ είτε ως ΣΕΣ.

² Συμφωνία Ελεύθερων Συναλλαγών μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών – μελών της, αφενός, και της Δημοκρατίας της Κορέας αφετέρου. Στο εξής θα αναφέρεται ως ΣΕΣ ΕΕ – Ν. Κορέας ή απλά Συμφωνία.

Αναφορικά με τη μεθοδολογία που ακολουθείται, για τα δύο πρώτα κεφάλαια χρησιμοποιείται η μέθοδος της βιβλιογραφικής επισκόπησης ενώ τα δύο επόμενα αποτελούν περιπτωσιολογική μελέτη, αφού αναλύεται σε αυτά η ΣΕΣ ΕΕ – Ν. Κορέας και η σημασία της στο εμπόριο αγαθών της Ελλάδας. Αξιοποιούνται, επίσης, ορισμένα στατιστικά στοιχεία εισαγωγών και εξαγωγών της ΕΕ αλλά και της Ελλάδας προκειμένου - μέσω μιας μακροοικονομικής ανάλυσης - να εξαχθούν ορισμένα συμπεράσματα για την αύξηση ή μη των εμπορικών ροών μεταξύ των χωρών αυτών και της Ν. Κορέας.

Η παρούσα μελέτη χωρίστηκε σε τέσσερα κεφάλαια. Στο πρώτο κεφάλαιο αναφέρονται βασικά σημεία της θεωρίας του διεθνούς εμπορίου. Δίνεται ο ορισμός του και κατανοείται η σημασία του για τα διάφορα κράτη. Επίσης, υπογραμμίζεται ο ρόλος του ΠΟΕ και της ΕΕ στο διεθνές εμπόριο και μελετάται η κοινή ευρωπαϊκή εμπορική πολιτική. Στο δεύτερο κεφάλαιο αναλύονται οι Συμφωνίες Ελεύθερου Εμπορίου ώστε να γίνει κατανοητό το περιεχόμενό τους, οι στόχοι τους αλλά και η διαδικασία διαπραγμάτευσης και σύναψης αυτών.

Το επόμενο κεφάλαιο αναλύει το περιεχόμενο της ΣΕΣ ΕΕ - Ν. Κορέας. Μελετάται ιδιαίτερα η επιρροή που έχει η ανωτέρω συμφωνία στις εισαγωγές και στις εξαγωγές της Ένωσης με τη Ν. Κορέα, με την παράθεση ορισμένων στατιστικών στοιχείων για το μεταξύ τους εμπόριο. Το τέταρτο κεφάλαιο, που αφορά και το κύριο ερευνητικό ερώτημα της παρούσης εργασίας, επιχειρεί να μελετήσει τη σημασία που έχει η ΣΕΣ ΕΕ – Ν. Κορέας για την Ελλάδα και πιο συγκεκριμένα για τα ελληνικά προϊόντα. Δίνονται στατιστικά στοιχεία για το εισαγωγικό και εξαγωγικό εμπόριο της Ελλάδας από και προς τη Ν. Κορέα. Η εργασία ολοκληρώνεται με την παράθεση ορισμένων συμπερασμάτων.

Κεφάλαιο 1: Η Κοινή Εμπορική Πολιτική της ΕΕ

1.1 Εισαγωγή

Το διεθνές εμπόριο, το εμπόριο δηλαδή αγαθών και υπηρεσιών μεταξύ των χωρών, είναι πολύ σημαντικό για την παγκόσμια οικονομία αλλά και για τις εθνικές οικονομίες. Η απουσία του, πολύ απλά, θα σήμαινε ότι κάθε χώρα θα έπρεπε να παράγει μόνη της όλα τα προϊόντα που πρόκειται να καταναλώσει. Οι διεθνείς οικονομικές σχέσεις αποκτούν ολοένα και μεγαλύτερη βαρύτητα και καθιστούν αναγκαία την ύπαρξη ενός διεθνή οργανισμού που να ρυθμίζει τις εμπορικές σχέσεις μεταξύ των κρατών. Τον ρόλο αυτό έχει αναλάβει ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου – ΠΟΕ. Η ΕΕ, ως η μεγαλύτερη εμπορική δύναμη, επιχειρεί με την κοινή εμπορική πολιτική που ασκεί να προσδιορίσει τη θέση της στη διεθνή σκηνή.

Στο κεφάλαιο αυτό, εξετάζονται βασικά σημεία της θεωρίας του διεθνούς εμπορίου καθώς και ο ρόλος που παίζει ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου σε αυτό. Στη συνέχεια, γίνεται αναφορά στη θέση και στο ρόλο που έχει η Ευρωπαϊκή Ένωση στη διεθνή οικονομική σκηνή και αναλύεται η κοινή εμπορική πολιτική που αυτή ασκεί, σύμφωνα με όσα περιλαμβάνει η Συνθήκη για τη Λειτουργία της ΕΕ - ΣΛΕΕ³.

1.2 Το Διεθνές Εμπόριο

Ένας απλός και κατανοητός ορισμός για το διεθνές εμπόριο αναφέρει ότι αυτό «λαμβάνει χώρα όταν οι πολίτες μιας χώρας παράγουν ένα αγαθό που στη συνέχεια καταναλώνεται από τους πολίτες μιας άλλης χώρας». Με άλλα λόγια, διεθνές εμπόριο είναι το διασυνοριακό εμπόριο μεταξύ των χωρών. Η χώρα που παράγει και πουλά το αγαθό σε μια άλλη χώρα αποκαλείται εξαγωγέας ενώ η χώρα που το αγοράζει ονομάζεται εισαγωγέας (Watson, 2013, σσ. 614-615).

Η διεθνοποίηση – η διασυνοριακή δηλαδή αύξηση των εμπορικών ροών αγαθών και υπηρεσιών, των επενδύσεων και του κεφαλαίου είναι ένα φαινόμενο των αρχών του 20^{ου} αιώνα που παρουσιάζει θεαματική ανάπτυξη εδώ και ορισμένες δεκαετίες. Η διεθνοποίηση μαζί με την αλματώδη τεχνολογική εξέλιξη, την απεδαφοποίηση - την τεράστια, δηλαδή, μείωση της σημασίας των εθνικών συνόρων - και τη φιλελευθεροποίηση του εμπορίου, αποτελούν τις τέσσερις διαστάσεις της οικονομικής παγκοσμιοποίησης (Woods, 2013, σσ. 356-357).

³ Μετά την υπογραφή της Συνθήκης της Λισαβόνας το 2007, που τέθηκε σε ισχύ το 2009, η Συνθήκη της ΕΚ τροποποιήθηκε και μετονομάστηκε σε Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το διεθνές εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών, οι διεθνείς χρηματικές ροές και οι επενδύσεις που πραγματοποιούνται μεταξύ των διαφόρων χωρών, έχουν τεράστια σημασία στην σημερινή εποχή. Το διεθνές εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών αυξάνεται συνεχώς και αυτό δηλώνει την ολοένα και μεγαλύτερη αλληλεξάρτηση των οικονομιών των χωρών που εμπλέκονται σε αυτό. Εάν δε, ληφθούν υπόψη και οι οικονομικές εξελίξεις που συντελούνται τον τελευταίο αιώνα στον πλανήτη μας και που επηρεάζουν πολλές φορές περισσότερες από μια χώρες, γίνεται κατανοητή η τεράστια σημασία που έχουν οι διεθνείς οικονομικές σχέσεις για κάθε χώρα (Krugman & Obstfeld, 2015, σ. 47).

Οι εισαγωγές και οι εξαγωγές μιας χώρας, ως ποσοστό του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος – ΑΕΠ⁴ της, αποτελούν βασικά στοιχεία του εμπορίου. Σε γενικές γραμμές, το διεθνές εμπόριο είναι αμοιβαία επωφελές για τις χώρες, καθώς επιτρέπει σε αυτές αφενός, την εισαγωγή αγαθών που δεν μπορούν να παράγουν αποτελεσματικά ή που η παραγωγή τους δεν επαρκεί για την εγχώρια κατανάλωση και αφετέρου, την εξαγωγή αγαθών σε άλλες χώρες, αποκομίζοντας έτσι τεράστια κέρδη. Με τον τρόπο αυτό, το διεθνές εμπόριο επηρεάζει τη διανομή του εισοδήματος σε μια χώρα και κάποιες φορές μπορεί να έχει δυσμενείς συνέπειες σε ορισμένες πληθυσμιακές ομάδες της χώρας αυτής (Krugman & Obstfeld, 2015, σσ. 50-52).

Ποια είναι όμως τα κριτήρια που μια χώρα συναλλάσσεται με μία άλλη; Σύμφωνα με το Υπόδειγμα της βαρύτητας⁵, το μέγεθος των οικονομιών και η μεταξύ τους απόσταση είναι αυτό που μετράει. Μια εύρωστη οικονομία τείνει να δαπανά σημαντικό μέρος του εισοδήματός της σε εισαγωγές αγαθών από άλλες χώρες. Η πολιτισμική συγγένεια, η γεωγραφική απόσταση⁶ και η γεωγραφική θέση⁷, που επηρεάζουν σε μεγάλο βαθμό και το κόστος μεταφοράς των προϊόντων, αποτελούν τρεις ακόμη προσδιοριστικούς παράγοντες για το διεθνές εμπόριο. Επίσης, σημαντικό ρόλο παίζουν και οι εμπορικές συμφωνίες που συνήθως συνάπτουν τα κράτη μεταξύ τους και στην πλειονότητα των περιπτώσεων οδηγούν σε αύξηση του μεταξύ τους εμπορίου (Krugman & Obstfeld, 2015, σσ. 62-70).

⁴ Οι τρεις αυτές έννοιες, δηλαδή εισαγωγές, εξαγωγές και ΑΕΠ – το συνολικό παραγόμενο προϊόν μιας χώρας στη διάρκεια ενός έτους, θα αναλυθούν διεξοδικά στο τρίτο και τέταρτο κεφάλαιο της παρούσας μελέτης.

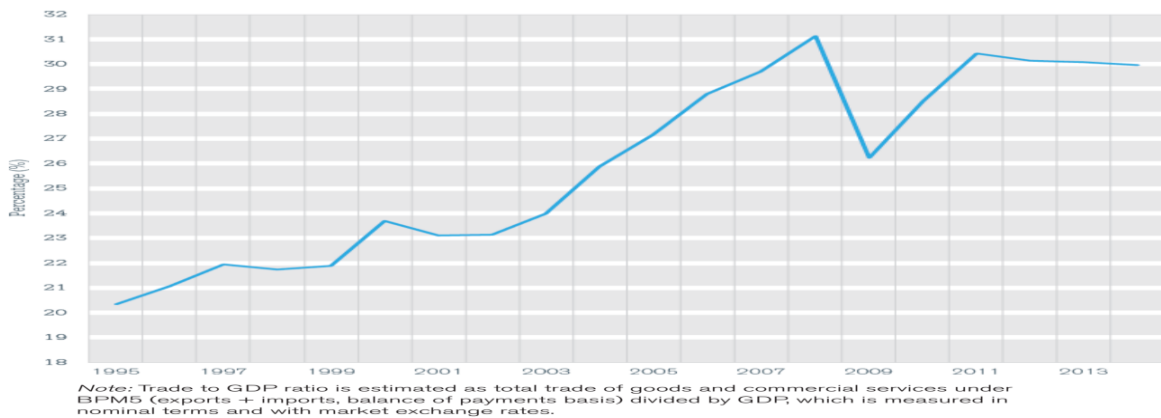
⁵ Το Υπόδειγμα της βαρύτητας πήρε το όνομά του από το Νόμο της Βαρύτητας του Νεύτωνα και την αντίστοιχη θεωρία του για την έλξη της βαρύτητας μεταξύ δύο αντικειμένων. Για μια πιο λεπτομερή ανάλυση βλέπε σχετικά το Παράρτημα 1.

⁶ Το κόστος μεταφοράς συνήθως είναι πιο μικρό για τις εμπορικές συναλλαγές που πραγματοποιούνται σε κοντινές αποστάσεις.

⁷ Στρατηγική γεωγραφική θέση έχουν για παράδειγμα χώρες με μεγάλα λιμάνια, που αποτελούν πύλες εισόδου και εξόδου των εμπορευμάτων.

Οι χώρες κατά κύριο λόγο εμπορεύονται μεταποιημένα αγαθά, με τα ορυκτά προϊόντα να καταλαμβάνουν σημαντικό ποσοστό στο διεθνές εμπόριο. Επίσης, οι χώρες επιδίδονται και στο εμπόριο υπηρεσιών, το οποίο ολοένα και αυξάνεται. Τέλος, τα αγροτικά προϊόντα αποτελούν εμπορεύσιμα αγαθά μεταξύ των χωρών, σε μικρότερο, όμως βαθμό απ' ότι στο παρελθόν. Τα τελευταία δε χρόνια, αναπτυσσόμενες χώρες, όπως η Κίνα, έχουν μετατραπεί από εξαγωγείς αγροτικών προϊόντων σε εξαγωγείς μεταποιημένων προϊόντων, μια εξέλιξη που επηρεάζει το διεθνές εμπόριο και τις ανεπτυγμένες οικονομίες (Krugman & Obstfeld, 2015, σσ. 71-78).

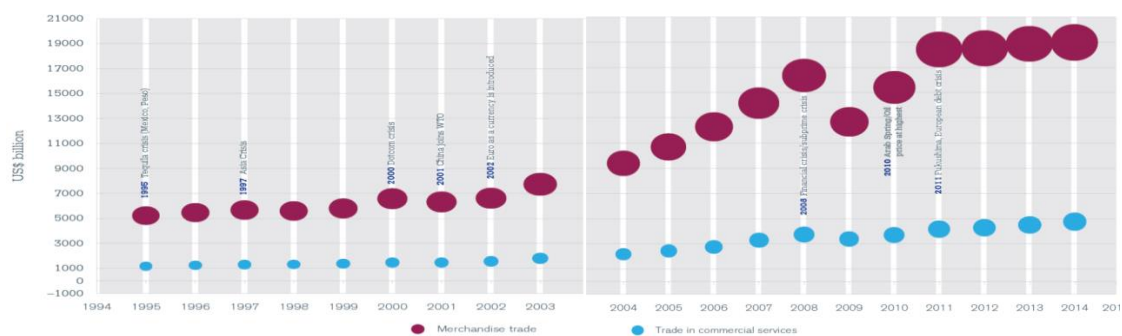
Διάγραμμα 1-1: Το εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών ως ποσοστό του ΑΕΠ, 1995-2014

Πηγή: World Trade Organization, International Trade Statistics, 2015.

Σύμφωνα με το Διάγραμμα 1-1, το διεθνές εμπόριο, ως ποσοστό του ΑΕΠ, παρά την πολύ μεγάλης έντασης οικονομική κρίση του 2008, έχει σήμερα το μεγαλύτερο μερίδιο στην παγκόσμια οικονομία. Όπως φαίνεται και από το Διάγραμμα 1-2, την τελευταία 20ετία, το διεθνές εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών αυξάνεται συνεχώς με εξαίρεση το έτος 2009, ως συνέπεια της προαναφερόμενης οικονομικής κρίσης. Επιπλέον, το Διάγραμμα 1-2 δείχνει ότι το εμπόριο αγαθών είναι πολύ πιο αυξημένο απ' ότι αυτό των υπηρεσιών και για το λόγο αυτό, το πρώτο έχει μεγαλύτερη σημασία για τις διεθνείς οικονομικές σχέσεις (WTO, 2015).

Διάγραμμα 1-2: Παγκόσμιο εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών, 1995-2014

Πηγή: World Trade Organization, International Trade Statistics 2015

1.3 Ο ρόλος του ΠΟΕ στο Διεθνές Εμπόριο

Όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, το διεθνές εμπόριο είναι το εμπόριο που διεξάγεται μεταξύ των χωρών. Το διεθνές εμπόριο δεν διεξάγεται πάντα ελεύθερα. Τα κράτη συχνά υιοθετούν προστατευτικές εμπορικές πολιτικές⁸ προκειμένου να προστατέψουν την εθνική τους οικονομία και να την στηρίξουν διεθνώς. Τα κράτη, μετά το τέλος του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου –Β΄ ΠΠ, επιθυμούσαν ένα πιο ελεύθερο εμπόριο και για το λόγο αυτό, το 1948, ίδρυσαν τη Γενική Συμφωνία Δασμών και Εμπορίου – ΓΣΔΕ⁹ (Σκλιάς, Ρουκανάς, & Μαρής, 2012, σσ. 61-63).

Η αύξηση του διεθνούς εμπορίου μεταπολεμικά οδήγησε τα κράτη στην ανάγκη δημιουργίας σχέσεων με τους εμπορικούς τους εταίρους. Αυτό έλαβε χώρα μέσα από τους γύρους εμπορικών διαπραγματεύσεων¹⁰, στο πλαίσιο της ΓΣΔΕ. Η τελευταία ανέπτυξε αρχές και κανόνες αναφορικά με το εμπόριο καθώς και ένα μηχανισμό διευθέτησης διαφορών. Συνέβαλε στο άνοιγμα των αγορών μέσα από τη μείωση των δασμών, κυρίως στα μεταποιητικά προϊόντα, αλλά και μέσα από τον περιορισμό των μη δασμολογικών εμποδίων. Οδήγησε, τέλος, στην αύξηση του εμπορίου και κατά συνέπεια αυτού στη μεγαλύτερη αλληλεξάρτηση των εθνικών οικονομιών (Ο' Brien & Williams, 2011, σσ. 220-224).

Η ΓΣΔΕ, δεν κατάφερε να μειώσει τους δασμούς στον αγροτικό τομέα, που παραδοσιακά οι χώρες είχαν την τάση να προστατεύουν. Επίσης, δεν απέτρεψε την υιοθέτηση προστατευτικών πολιτικών από τα κράτη, κατά τη διάρκεια των δύο πετρελαϊκών κρίσεων. Τα έθνη συνηθίζουν, ακόμη και σήμερα, να εφαρμόζουν τέτοιου είδους πρακτικές σε περιόδους οικονομικών κρίσεων και μεγάλης αβεβαιότητας προκειμένου να στηρίξουν τις εθνικές τους οικονομίες (Σκλιάς, Ρουκανάς, & Μαρής, 2012, σσ. 64-68).

⁸ Τα κράτη προκειμένου να προστατέψουν τις εθνικές τους οικονομίες συχνά επιβάλλουν μέτρα, όπως περιορισμούς στις εισαγωγές και επιδοτήσεις στις εξαγωγές. Στις εισαγωγές, ένα κράτος, μπορεί είτε να επιβάλλει ποσοτικούς περιορισμούς είτε να αυξήσει τους δασμούς ή να επιβάλλει δασμούς αντιντάμπινγκ. Στις εξαγωγές μπορεί να πριμοδοτεί συγκεκριμένα προϊόντα προκειμένου να ενισχύσει τις εξαγωγές σε συγκεκριμένους τομείς, κ.λ.π.

⁹ Η ΓΣΔΕ ήταν ένα νομικό κείμενο που είχε υπογραφεί για τη δημιουργία ενός Διεθνούς Οργανισμού Εμπορίου, ο οποίος τελικά δεν δημιουργήθηκε. Το κείμενο αυτό όμως, υιοθετήθηκε από τα κράτη ώστε να ρυθμίζει τα ζητήματα που προέκυπταν από το μεταξύ τους εμπόριο.

¹⁰ Από το 1947 έως το 1994 πραγματοποιήθηκαν 8 Γύροι Εμπορικών Διαπραγματεύσεων ως εξής: Γύρος Γενεύης (1947), Ανεσί (1949), Τορκί (1951), Γενεύης (1956), Ντίλον (1960-1), Κένεντι (1964-7), Τόκιο (1973-79) και Ουρουγουάης (1986-93). Το 1999 ξεκίνησε ο Γύρος της Ντόχα, που είναι και ο πιο πρόσφατος Γύρος Εμπορικών Διαπραγματεύσεων. Στον πρώτο Γύρο συμμετείχαν 23 χώρες ενώ στον τελευταίο 149 χώρες. Στους πέντε πρώτους Γύρους κύριο θέμα συζήτησης ήταν οι δασμοί ενώ στους επόμενους συζητήθηκαν και άλλα θέματα, όπως μέτρα αντιντάμπινγκ, μη δασμολογικά μέτρα, πολυμερείς συμφωνίες, κανόνες, υπηρεσίες, γεωργία, επενδύσεις, πνευματική ιδιοκτησία, κ.λ.π (Cohn, 2010, σ. 329).

Το 1995, κατά τη διάρκεια του Γύρου της Ουρουγουάης, δημιουργήθηκε ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου, ως ένας μόνιμος πια διεθνής οργανισμός με νομική προσωπικότητα και σκοπό την προώθηση του ελεύθερου εμπορίου, τη μείωση των δασμολογικών και μη δασμολογικών εμποδίων και την αποτροπή υιοθέτησης προστατευτικών εμπορικών πολιτικών. Μέσα από μια σειρά συμφωνιών¹¹ ο ΠΟΕ δημιουργεί το κανονιστικό πλαίσιο, το οποίο πρέπει να τηρούν τα μέλη του. Επίσης, μέσω ενός μηχανισμού διευθέτησης των διαφορών, συμβάλλει στην περαιτέρω φιλελευθεροποίηση του εμπορίου, καθώς δημιουργεί συνθήκες σταθερότητας και ασφάλειας στα μέλη του αναφορικά με τυχόν διενέξεις στις εμπορικές συναλλαγές τους (O' Brien & Williams, 2011, σσ. 224-225).

Ακόμη, ο ΠΟΕ συνέβαλε στην φιλελευθεροποίηση του εμπορίου¹² όχι μόνο με βάση τις δασμολογικές παραχωρήσεις αλλά βάσει συζητήσεων για τις εγχώριες πολιτικές, τις θεσμικές πρακτικές και ρυθμίσεις. Συμπεριέλαβε στο πεδίο δράσης του θέματα που σχετίζονται με το εμπόριο όπως οι υπηρεσίες, τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, οι εγχώριες μη εμπορικές πολιτικές αλλά και οι πολιτικές που οδηγούν στον ανταγωνισμό. Ο ΠΟΕ ενίσχυσε και την εναρμόνιση των πολιτικών μεταξύ των κρατών, όπως τις πολιτικές στον τομέα των επιδοτήσεων (O' Brien & Williams, 2011, σ. 226).

Ο ΠΟΕ, αποτελείται από 164 μέλη¹³ και 20 παρατηρητές (WTO, 2015). Το γεγονός ότι τα κράτη συμμετέχουν σε αυτόν τον διεθνή οργανισμό αποδεικνύει τον δυναμικό του ρόλο σε διεθνές επίπεδο. Πολλά είναι τα κράτη που επιθυμούν την ένταξή τους στον ΠΟΕ. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η Κίνα που προσχώρησε στους κόλπους του, στα τέλη του 2001, αποδεικνύοντας τον σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει ο ΠΟΕ στο διεθνές εμπόριο. Ακόμη και οι πιο ισχυρές και αναπτυσσόμενες χώρες αντιλαμβάνονται τη σημασία που έχει η συμμετοχή τους σ' ένα διεθνές σύστημα εμπορικών κανόνων προκειμένου να διασφαλίσουν τα εθνικά τους συμφέροντα σ' ένα διεθνές οικονομικό και πολιτικό περιβάλλον γεμάτο αλληλεξαρτήσεις (Σκλιάς, Ρουκανάς, & Μαρής, 2012, σσ. 67-68, 75).

¹¹ Συμφωνία ίδρυσης του ΠΟΕ, τη ΓΣΔΕ 1994, άλλες πολυμερείς εμπορικές συμφωνίες σχετικά με τα αγαθά, όπως αυτή των Υγειονομικών και Φυτοϋγειονομικών Μέτρων. Τη Συμφωνία για τους Τεχνικούς Εμπορικούς Φραγμούς, τη Συμφωνία για τα Σχετικά με το Εμπόριο Επενδυτικά Μέτρα, τη Γενική Συμφωνία για το Εμπόριο των Υπηρεσιών, τη Συμφωνία για τα Σχετικά με το Εμπόριο Δικαιώματα Πνευματικής Ιδιοκτησίας, το Μνημόνιο Κατανόησης Σχετικά με τους Κανόνες και τις Διαδικασίες που Διέπουν την Επίλυση των Διαφορών, τον Μηχανισμό Αναθεώρησης Εμπορικών Πολιτικών.

¹² Ο ΠΟΕ στον αγροτικό τομέα, συνάντησε παρόμοιες δυσκολίες με αυτές που είχε συναντήσει η ΓΣΔΕ.

¹³ Βάσει στοιχείων από την ιστοσελίδα του ΠΟΕ (www.wto.org) ως τις 31-07-2016. Το Καζακστάν, που ήταν παρατηρητής στον ΠΟΕ, αποτελεί από τις 30-11-2015 το 162^ο μέλος του οργανισμού ενώ η Λιβερία και το Αφγανιστάν αποτελούν, από τις 14-07-2016 και 29-07-2016 αντίστοιχα, τα δύο πιο πρόσφατα μέλη του.

1.3.1 Ο ΠΟΕ και οι Περιφερειακές Εμπορικές Συμφωνίες

Στο άρθρο 24 της ΓΣΔΕ/GATT επιτρέπεται κατ' εξαίρεση η δημιουργία περιφερειακών συμφωνιών. Πιο συγκεκριμένα, τα κράτη, κατόπιν συμφωνίας, δύνανται να δημιουργούν Ζώνες Ελεύθερου Εμπορίου – ΖΕΣ και τελωνειακές ενώσεις που κάνουν διακρίσεις σε βάρος άλλων μελών του οργανισμού, αρκεί να πληρούν ορισμένους όρους. Οι περιφερειακές εμπορικές συμφωνίες, οδηγούν στην δημιουργία του εμπορίου αφού οι χώρες, που έχουν συνάψει τέτοιες συμφωνίες, έχουν ορισμένα προνόμια και για το λόγο αυτό αυξάνουν το μεταξύ τους εμπόριο. Μπορεί, όμως να οδηγήσουν και στην εκτροπή του εμπορίου, με τις χώρες που δεν ανήκουν στην ΖΕΣ ή στην τελωνειακή ένωση να δημιουργούν δικές τους ανάλογες συμφωνίες (Cohn, 2010, σσ. 394-395).

Η λογική που έγινε αποδεκτό το πιο πάνω άρθρο ήταν ότι οι περιφερειακές εμπορικές συμφωνίες περισσότερο θα δημιουργούσαν εμπόριο παρά θα το εξέτρεπαν. Οι ΖΕΣ και οι τελωνειακές ενώσεις, μάλιστα, είναι πιο πιθανό να διευκολύνουν τη φιλελευθεροποίηση του εμπορίου σε σχέση με τις προτιμησιακές συμφωνίες. Τόσο η ΓΣΔΕ όσο αργότερα και ο ΠΟΕ επιχείρησαν, όχι με ιδιαίτερη επιτυχία, να παρακολουθήσουν και να ρυθμίσουν τις περιφερειακές εμπορικές συμφωνίες προκειμένου να μην παραβιάζονται οι αρχές και οι κανόνες που είχαν θεσπίσει (Cohn, 2010, σσ. 396-399).

Ο ΠΟΕ, αλλά και η ΕΕ, τάσσονται υπέρ της σύναψης πολυμερών περιφερειακών συμφωνιών. Μεταπολεμικά, αναπτύχθηκαν πολυάριθμες περιφερειακές εμπορικές συμφωνίες σε διάφορα μέρη του κόσμου, πολλές από τις οποίες ισχύουν μέχρι σήμερα. Όταν, όμως, οι διαπραγματεύσεις για τέτοιου είδους συμφωνίες δεν προχωρούν, τα κράτη στρέφονται στη σύναψη διμερών εμπορικών συμφωνιών με άλλα κράτη ή περιφερειακούς οργανισμούς. Αυτήν την πολιτική ακολουθεί τόσο η ΕΕ, όσο και πολλές άλλες χώρες, μεταξύ των οποίων και η Ν. Κορέα. Οι χώρες αυτές έχουν επιδοθεί στη σύναψη διμερών συμφωνιών για τη δημιουργία ζωνών ελεύθερου εμπορίου (Cohn, 2010, σσ. 404-428).

Οι διμερείς εμπορικές συμφωνίες θα εξεταστούν λεπτομερώς στα επόμενα κεφάλαια. Προτού, όμως, μελετηθούν οι συμφωνίες αυτές είναι απαραίτητη η αναφορά στην κοινή εμπορική πολιτική της ΕΕ προκειμένου να γίνει κατανοητή η σημαίνουσα θέση αυτής στο διεθνές οικονομικό σύστημα, καθώς η τελευταία έχει την αποκλειστική αρμοδιότητα λήψης αποφάσεων που αφορούν στον τομέα του εμπορίου.

1.4 Η Κοινή Εμπορική Πολιτική της ΕΕ

Η ΕΕ είναι η μεγαλύτερη οικονομία παγκοσμίως. Οι εισαγωγές της και οι εξαγωγές της ξεπερνούν τις αντίστοιχες οποιαδήποτε άλλης χώρας. Χαρακτηρίζεται ως κορυφαίος επενδυτής και αποδέκτης ξένων επενδύσεων και είναι ο μεγαλύτερος χορηγός αναπτυξιακής βοήθειας σε παγκόσμιο επίπεδο. Η ΕΕ, λοιπόν, ως κορυφαία εμπορική δύναμη, διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στο διεθνές οικονομικό περιβάλλον. Στην ΕΕ, πραγματοποιούνται ελεύθερα εμπορικές συναλλαγές ανάμεσα στα μέλη της, στο πλαίσιο που αυτή λειτουργεί ως ενιαία αγορά¹⁴. Εξίσου, όμως, σημαντικό είναι και το εμπόριό της με τις υπόλοιπες χώρες του κόσμου, το οποίο αυξάνεται συνεχώς, και για το οποίο η ΕΕ έχει κάθε λόγο να επιθυμεί να διεξάγεται ελεύθερα (Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας, 2014, σ. 3).

Η οικονομική παγκοσμιοποίηση έχει διευκολύνει σημαντικά το εμπόριο και οι εμπορικές συναλλαγές πραγματοποιούνται γρήγορα και εύκολα. Σήμερα, ο ανταγωνισμός στο εμπόριο παίζει καθοριστικό ρόλο. Η ραγδαία οικονομική άνθηση ορισμένων αναπτυσσόμενων χωρών, όπως η Κίνα, η Ινδία, η Βραζιλία, κ.α, εντείνει τον ανταγωνισμό στην οικονομία. Σε συνδυασμό, δε, με το γεγονός ότι η κατασκευή των προϊόντων απαιτεί την εμπλοκή περισσότερων από μια χώρες, γίνεται κατανοητή η κοινή εμπορική πολιτική που ακολουθεί η ΕΕ (Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας, 2014, σ. 4).

Σύμφωνα με το άρθρο 2 της ΣΛΕΕ, η Ένωση, σε ορισμένους τομείς έχει αποκλειστική αρμοδιότητα και σε άλλους συντρέχουσα. Όταν η Ένωση έχει αποκλειστική αρμοδιότητα τότε μπορεί να νομοθετεί και να εκδίδει νομικά δεσμευτικές πράξεις. Τα κράτη μέλη έχουν αυτή τη δυνατότητα μόνο εάν εξουσιοδοτούνται γι' αυτό από την Ένωση ή μόνο για να εφαρμόσουν τις πράξεις της Ένωσης. Σύμφωνα με το άρθρο 3 της ΣΛΕΕ, ένας από τους τομείς που η ΕΕ έχει αποκλειστική αρμοδιότητα είναι ο τομέας του εμπορίου (Ευρωπαϊκή Ένωση, ΣΛΕΕ, 2010). Αυτό, με πολύ απλά λόγια σημαίνει ότι η ΕΕ είναι υπεύθυνη για την άσκηση της εμπορικής πολιτικής και όχι τα κράτη μέλη ξεχωριστά.

Η κοινή εμπορική πολιτική, αποτελεί μέρος της εξωτερικής δράσης της ΕΕ, της δράσης δηλαδή της Ένωσης στη διεθνή σκηνή. Σύμφωνα με το άρθρο 206 της ΣΛΕΕ, με γνώμονα το κοινό συμφέρον, η ΕΕ συμβάλλει στην αρμονική ανάπτυξη του παγκόσμιου εμπορίου, στην προοδευτική κατάργηση των περιορισμών στις διεθνείς συναλλαγές και στις άμεσες ξένες επενδύσεις καθώς και στον περιορισμό των τελωνειακών και άλλων

¹⁴ Ελεύθερη κυκλοφορία, αγαθών, υπηρεσιών, προσώπων και κεφαλαίου.

φραγμών (Ευρωπαϊκή Ένωση, ΣΛΕΕ, 2010). Στο άρθρο αυτό, δηλώνεται ξεκάθαρα η θέση της ΕΕ υπέρ του ελεύθερου εμπορίου και η πολιτική που αυτή ακολουθεί.

Επίσης, το άρθρο 207 της ανωτέρω Συνθήκης αναφέρει ότι η κοινή εμπορική πολιτική ακολουθεί ενιαίες αρχές αναφορικά με τις μεταβολές των δασμολογικών συντελεστών, τη σύναψη δασμολογικών και εμπορικών συμφωνιών αγαθών και υπηρεσιών, τις εμπορικές πτυχές της διανοητικής ιδιοκτησίας, τις άμεσες ξένες επενδύσεις, την ενοποίηση των μέτρων ελευθέρωσης, την πολιτική των εξαγωγών και τα μέτρα εμπορικής άμυνας, στα οποία περιλαμβάνονται τα μέτρα που λαμβάνονται σε περιπτώσεις ντάμπινγκ και επιδοτήσεων (Ευρωπαϊκή Ένωση, ΣΛΕΕ, 2010).

Στο ίδιο άρθρο, αναφέρεται ότι το Ευρ. Κοινοβούλιο και το Ευρ. Συμβούλιο είναι τα όργανα που θεσπίζουν τα μέτρα για τον καθορισμό του πλαισίου εφαρμογής της κοινής εμπορικής πολιτικής. Η Ευρ. Επιτροπή, σε συνεννόηση με Ειδική Επιτροπή που ορίζεται από το Ευρ. Συμβούλιο και ύστερα από εξουσιοδότηση αυτού, διεξάγει τις διαπραγματεύσεις όταν πρόκειται να συναφθούν συμφωνίες με ένα ή περισσότερα κράτη ή με διεθνείς οργανισμούς. Οι συμφωνίες πρέπει να ακολουθούν τις πολιτικές και τους κανόνες της ΕΕ ενώ η Επιτροπή οφείλει να υποβάλλει, σε τακτά χρονικά διαστήματα, έκθεση στην Ειδική Επιτροπή καθώς και να ενημερώνει το Ευρ. Κοινοβούλιο για την πρόοδο των διαπραγματεύσεων (Ευρωπαϊκή Ένωση, ΣΛΕΕ, 2010).

Για τη διαπραγμάτευση των ανωτέρω συμφωνιών, το Συμβούλιο αποφασίζει κατά κανόνα με ειδική πλειοψηφία και σε ορισμένες περιπτώσεις με ομοφωνία, όπως όταν η συμφωνία αφορά τις υπηρεσίες, τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, τις άμεσες ξένες επενδύσεις, κτλ. Τέλος, τα άρθρα 216, 217, 218 και 219 ρυθμίζουν θέματα που σχετίζονται με τις διεθνείς συμφωνίες, οι οποίες δεσμεύουν τόσο τα όργανα της Ένωσης όσο και τα κράτη μέλη της (Ευρωπαϊκή Ένωση, ΣΛΕΕ, 2010).

Από τα ανωτέρω, συνάγεται ότι τόσο η ΕΕ όσο και ο ΠΟΕ αναγνωρίζουν τη σπουδαιότητα της ελεύθερης διεξαγωγής των εμπορικών συναλλαγών. Η ΕΕ, πέρα από τους διεθνείς κανόνες του ΠΟΕ, του οποίου είναι μέλος, εφαρμόζει μια κοινή εμπορική πολιτική, πράγμα το οποίο σημαίνει ότι τα κράτη μέλη της έχουν εκχωρήσει το κυριαρχικό τους δικαίωμα για άσκηση εμπορικής πολιτικής σε αυτήν. Η ΕΕ στο εσωτερικό της είναι απαλλαγμένη από τελωνειακούς δασμούς, εμπορικούς περιορισμούς και λειτουργεί ως μια ενιαία αγορά. Στις εξωτερικές εμπορικές της σχέσεις εφαρμόζει κοινή εμπορική πολιτική, που σημαίνει ότι τα κράτη μέλη, εκπροσωπούμενα από την Ένωση, έχουν ένα κοινό εξωτερικό δασμολόγιο, επιβάλλουν κοινούς εμπορικούς περιορισμούς και γενικά

εφαρμόζουν κοινά εμπορικά μέτρα και έχουν κοινά μέσα ως προς την άσκηση της εμπορικής τους πολιτικής (Μούσης, 2015, σσ. 519-535).

Όμως, το εμπόριο της ΕΕ με τρίτες χώρες δεν είναι πλήρως ελεύθερο. Υπάρχουν χώρες που εξακολουθούν να θέτουν εμπόδια και φραγμούς στο εμπόριο και στις επενδύσεις και αυτό επηρεάζει άμεσα την ΕΕ. Γι' αυτό η τελευταία, επιχειρεί να απαλλαγεί από τέτοιου είδους εμπόδια και φραγμούς συνάπτοντας διμερείς συμφωνίες. Με άλλα λόγια, η ΕΕ προσεγγίζει κάθε χώρα ξεχωριστά με σκοπό να συνάψει μαζί της μια εμπορική συμφωνία που θα ρυθμίζει τα εμπορικά ζητήματα που υπάρχουν ανάμεσά τους και που αποτελούν εμπόδιο στις μεταξύ τους εμπορικές συναλλαγές (Μούσης, 2015, σ. 535).

1.5 Ανακεφαλαίωση

Στο πρώτο κεφάλαιο έγινε αναφορά σε βασικά σημεία της θεωρίας του διεθνούς εμπορίου, στον ρόλο που έχει ο ΠΟΕ στο διεθνές εμπόριο αλλά και στην θέση της ΕΕ στην διεθνή οικονομική σκηνή. Το διεθνές εμπόριο είναι το εμπόριο που διεξάγεται μεταξύ των χωρών. Τις τελευταίες δεκαετίες, παρατηρείται μεγάλη αύξηση των εμπορικών συναλλαγών μεταξύ των χωρών που, σε συνδυασμό με την τεχνολογική εξέλιξη, οδηγεί στην ολοένα και μεγαλύτερη αλληλεξάρτηση των οικονομιών τους. Το εμπόριο αγαθών, μάλιστα, είναι κατά πολύ μεγαλύτερο από το εμπόριο των υπηρεσιών.

Η πολυπλοκότητα του διεθνούς εμπορίου και η ανάγκη θέσπισης εμπορικών κανόνων, προκειμένου να διασφαλίζονται οι εμπορικές συναλλαγές, οδήγησε στη δημιουργία του ΠΟΕ. Ο διεθνής αυτός οργανισμός αριθμεί πλέον 164 μέλη ενώ πολλές είναι οι χώρες που επιθυμούν να ενταχθούν σε αυτόν, κάτι που αποδεικνύει τον σημαίνοντα ρόλο που διαδραματίζει ο ΠΟΕ στο διεθνές εμπόριο.

Πρωταρχικός είναι και ο ρόλος που παίζει η ΕΕ στο διεθνές εμπόριο αφού αποτελεί την μεγαλύτερη εμπορική δύναμη. Το ιδιαίτερα σύνθετο και ανταγωνιστικό περιβάλλον, που έχει διαμορφώσει τόσο η οικονομική παγκοσμιοποίηση όσο και η εκπληκτική οικονομική άνοδος ορισμένων αναπτυσσόμενων χωρών, οδήγησε την ΕΕ σε μια κοινή εμπορική πολιτική, προκειμένου αυτή να εμφανίζεται πιο ενισχυμένη στη διεθνή οικονομική σκηνή. Η ΕΕ είναι υπέρμαχος της φιλελευθεροποίησης του εμπορίου. Ένας από τους τρόπους που το επιτυγχάνει αυτό είναι οι Συμφωνίες Ελεύθερου Εμπορίου.

Κεφάλαιο 2: Οι Συμφωνίες Ελεύθερου Εμπορίου

2.1 Εισαγωγή

Στο πρώτο κεφάλαιο έγινε αναφορά στην κοινή εμπορική πολιτική της ΕΕ, η άσκηση της οποίας ανήκει στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτό σημαίνει, μεταξύ άλλων, ότι τα κράτη μέλη δεν έχουν δυνατότητα διαπραγμάτευσης και σύναψης διμερών εμπορικών συμφωνιών με χώρες που δεν είναι εταίροι της ΕΕ. Ένας από τους κυριότερους στόχους της ΕΕ είναι το αμοιβαίο άνοιγμα των αγορών, το άνοιγμα δηλαδή τόσο των δικών της αγορών σε τρίτες χώρες όσο και των αγορών άλλων χωρών σε αυτήν, ιδιαίτερα όσων αποτελούν σημαντικούς εμπορικούς εταίρους της. Ένας από τους τρόπους με τους οποίους επιτυγχάνεται ο ανωτέρω στόχος είναι η σύναψη Συμφωνιών Ελεύθερου Εμπορίου (Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας, 2014, σσ. 7,10-11).

Στο παρόν κεφάλαιο επιχειρείται η κατανόηση των ΣΕΕ. Αναλυτικότερα, στη δεύτερη υποενότητα γίνεται μια γενική αναφορά στις συμφωνίες αυτές ενώ η αμέσως επόμενη υποενότητα εστιάζει στους κυριότερους στόχους τους. Στην τρίτη υποενότητα αναλύεται η διαδικασία σύναψης των ΣΕΕ και στην τέταρτη παρουσιάζονται οι συμφωνίες που ήδη εφαρμόζονται, αυτές που έχουν συναφθεί και δεν έχουν τεθεί ακόμη σε ισχύ, αυτές που βρίσκονται υπό διαπραγμάτευση και τέλος, αυτές που πρόκειται να διαπραγματευτούν στο μέλλον.

2.2 Τι είναι οι ΣΕΕ

Οι ΣΕΕ που συνάπτονται μεταξύ της ΕΕ και μιας χώρας¹⁵ δίνουν προνομιακή πρόσβαση στις αγορές των συμβαλλόμενων μερών, κάτι που θεμιτά παρεκκλίνει από την αρχή του ΠΟΕ για ίση μεταχείριση όλων των συναλλασσόμενων εταίρων. Οι ΣΕΕ διαφέρουν από χώρα σε χώρα και δεν υπάρχει ένας τύπος συμφωνίας που να εφαρμόζεται παντού. Το περιεχόμενο της κάθε συμφωνίας εξαρτάται από τις ανάγκες των συμβαλλόμενων μερών που πρόκειται να εξυπηρετήσει (Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας, 2014, σ. 8).

Συμφωνίες που συνάπτονται με αναπτυσσόμενες χώρες ή αναδυόμενες οικονομίες στοχεύουν κυρίως στο αμοιβαίο άνοιγμα των αγορών ενώ αυτές που συνάπτονται με λιγότερο αναπτυσσόμενες χώρες, όπως οι χώρες της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού-ΑΚΕ, εξυπηρετούν και αναπτυξιακούς σκοπούς. Η ΕΕ δείχνει ιδιαίτερο

¹⁵ Η ΕΕ συνάπτει συμφωνίες είτε με μία χώρα είτε με μια ομάδα χωρών.

ενδιαφέρον για τις χώρες που είναι σημαντικοί εμπορικοί της εταίροι, όπως οι ΗΠΑ, ο Καναδάς και η Ιαπωνία. Τα τελευταία δε χρόνια, μεγάλη σημασία έχουν γι' αυτήν χώρες με αναδυόμενες οικονομίες, όπως οι BRICs¹⁶ (Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας, 2014, σ. 8).

Οι χώρες που συνάπτουν ΣΕΕ ωφελούνται από τη μείωση ή και την κατάργηση των δασμών αλλά και από άλλα ζητήματα, που ρυθμίζονται και δεν αφορούν τους δασμούς, όπως τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, τις δημόσιες συμβάσεις, τα κριτήρια ποιότητας και ασφάλειας, τις επενδύσεις. Η ΕΕ οφείλει να ακολουθεί τους κανόνες του ΠΟΕ. Πέραν, όμως, των κανόνων αυτών, η ΕΕ συνάπτει και άλλες συμφωνίες προκειμένου να ενισχύσει την οικονομία της και να προστατεύσει τις επενδύσεις της (Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας, 2014, σ. 8).

2.3 Ποιοι είναι οι στόχοι των ΣΕΕ

Οι ΣΕΕ, σε γενικές γραμμές, στοχεύουν στο άνοιγμα νέων αγορών και υπηρεσιών, στην προστασία των επενδύσεων ενώ ταυτόχρονα συμβάλλουν στη δημιουργία νέων επενδυτικών ευκαιριών. Οι μειώσεις των τελωνειακών δασμών και οι διευκολύνσεις στις τελωνειακές διαδικασίες, μειώνουν το συναλλακτικό κόστος μεταξύ των μελών της ζώνης ελεύθερου εμπορίου. Επίσης, οι ΣΕΕ, μέσω της θέσπισης σαφών κανόνων για τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, τον ανταγωνισμό και τις δημόσιες συμβάσεις, δημιουργούν ένα ασφαλές και σταθερό εμπορικό περιβάλλον. Τέλος, αυξάνουν τη συνεργασία, τη διαφάνεια και τον διάλογο σε κοινωνικά και περιβαλλοντικά ζητήματα, προκειμένου να εξασφαλίσουν τη διατηρήσιμη ανάπτυξη (Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας, 2014, σ. 7).

Σύμφωνα με την Ευρ. Επιτροπή, το ελεύθερο εμπόριο αυξάνει την ανταγωνιστικότητα της ΕΕ ενώ δημιουργεί επιπλέον θέσεις εργασίας για τους πολίτες της¹⁷. Αυξάνει την παραγωγικότητα και μέσω της τεχνολογίας που ανταλλάσσεται μεταξύ των χωρών, βελτιώνεται και η ποιότητα των προϊόντων και των υπηρεσιών που προσφέρονται στους καταναλωτές. Αποτελεί μέσο ενίσχυσης της ευρωπαϊκής οικονομίας και μπορεί εν μέρει να περιορίσει τις επιδράσεις της οικονομικής κρίσης του 2008. Η ΕΕ, μέσα από αυτές τις συμφωνίες, συχνά ρυθμίζει κοινωνικά και περιβαλλοντικά θέματα ενώ

¹⁶ Ο όρος προέρχεται από τα αρχικά των χωρών με αναδυόμενες οικονομίες, δηλαδή, τη Βραζιλία, τη Ρωσία, την Ινδία, την Κίνα και τη Ν. Αφρική που αποτελούν αυτόν τον οργανισμό.

¹⁷ Η Ευρ. Επιτροπή εκτιμά ότι η ολοκλήρωση όλων των υπό εξέλιξη συνομιλιών για το ελεύθερο εμπόριο θα μπορούσε να οδηγήσει στην αύξηση του ΑΕΠ της ΕΕ πάνω από 2%, που είναι σαν να προστίθεται μια χώρα, όπως η Αυστρία ή η Δανία στην Ευρ. οικονομία, αλλά και στη δημιουργία πάνω από 2 εκατομμυρίων θέσεων εργασίας.

προωθεί την ανάπτυξη, τη χρηστή διακυβέρνηση, το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων αλλά και το κράτος δικαίου¹⁸. (Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας, 2014, σσ. 5-6).

2.4 Πως συνάπτονται οι ΣΕΕ

Για να καταλήξουμε στη σύναψη μιας ΣΕΕ, απαιτείται προσεκτική προετοιμασία πολλών μηνών. Σε μια πρώτη, προπαρασκευαστική φάση γίνονται δημόσιες διαβουλεύσεις και αξιολογούνται τα αποτελέσματα που μπορεί αυτές να έχουν τόσο για τις επιχειρήσεις όσο και για το καταναλωτικό κοινό. Σε αυτή τη φάση, ξεκινούν οι επίσημες συνομιλίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, που αποτελεί το αρμόδιο γι' αυτό θεσμικό όργανο και της χώρας που πρόκειται να συνάψει τη συμφωνία (Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας, 2014, σ. 9).

Έπειτα, η Επιτροπή αιτείται την έγκριση του Συμβουλίου Υπουργών¹⁹, προκειμένου να ξεκινήσουν οι διαπραγματεύσεις. Το Συμβούλιο Υπουργών αποφασίζει ποιοι θα είναι οι στόχοι της συμφωνίας που θα κληθεί η Επιτροπή να επιδιώξει. Ξεκινούν, έτσι οι διαπραγματεύσεις, οι οποίες συνήθως είναι χρονοβόρες. Η Επιτροπή φροντίζει στο διάστημα που διαρκούν οι διαπραγματεύσεις, να κρατά ενήμερο το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για τις εξελίξεις που υπάρχουν (Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας, 2014, σ. 9).

Το Συμβούλιο είναι αυτό που εγκρίνει επίσημα την υπογραφή της συμφωνίας. Η έγκριση ή η απόρριψη του περιεχομένου της συμφωνίας επιτρέπεται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Δεν επιτρέπεται, όμως, η τροποποίηση του. Αφού, λοιπόν, η συμφωνία εγκριθεί σε διεθνές επίπεδο, είναι πιθανό να χρειαστεί και έγκριση από τα εθνικά κοινοβούλια των κρατών μελών. Η ισχύς της συμφωνίας αλλά και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των συμφωνηθέντων καθορίζονται στο κείμενό της (Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας, 2014, σ. 9).

2.5 Ποιες ΣΕΕ είναι σε ισχύ και ποιες σε διαπραγμάτευση

Η ΕΕ ήδη εφαρμόζει ορισμένες ΣΕΕ. Ως τα τέλη του 2012, είχε συνάψει και θέσει σε ισχύ 28 τέτοιες συμφωνίες με τις χώρες της Ανατολικής Γειτονίας²⁰, το Περού και την Κολομβία, τη Νότια Κορέα, που θα αναλυθεί διεξοδικότερα στα επόμενα κεφάλαια, τη

¹⁸ Η ΕΕ πρέπει να διασφαλίσει ένα σταθερό και ασφαλές, από νομική άποψη, περιβάλλον συναλλαγών για τα μέλη της. Να εξασφαλίσει δηλαδή ότι θα υπάρχει ένα ξεκάθαρο νομικό πλαίσιο που θα ρυθμίζει τις εμπορικές συναλλαγές των μελών της και των χωρών με τις οποίες συναλλάσσονται.

¹⁹ Αποτελείται από εκπροσώπους υπουργικού επιπέδου των κρατών μελών.

²⁰ Μολδαβία, Γεωργία, Αρμενία και Ουκρανία.

Χιλή, το Μεξικό, τη Νότια Αφρική, τη Νότια Μεσόγειο και την Κεντρική Αμερική²¹. Επιπλέον, υπάρχουν ΣΕΕ που έχουν συναφθεί, αλλά δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ, όπως η συμφωνία με τη Σιγκαπούρη, τον Καναδά και τις χώρες ΑΚΕ (Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας, 2014, σσ. 11-12).

Η ΕΕ διαπραγματεύεται ΣΕΕ με την Ινδία, τον Σύνδεσμο Κρατών Νοτιοανατολικής Ασίας – ASEAN, τις χώρες της Αργεντινής, της Βραζιλίας, της Παραγουάης, της Ουρουγουάης και της Βενεζουέλας – MERCOSUR, αλλά και με το Συμβούλιο Συνεργασίας του Κόλπου – Σαουδική Αραβία, Κουβέιτ, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, Κατάρ, Μπαχρέιν και Ομάν. Υπό διαπραγμάτευση τελούν και οι συμφωνίες με την Ιαπωνία, το Μαρόκο και τις ΗΠΑ ενώ υπάρχει έγκριση και για μελλοντικές διαπραγματεύσεις με άλλες χώρες (Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας, 2014, σσ. 12-13).

Η ΕΕ βρίσκεται σε τελωνειακή ένωση με γειτονικές της χώρες, όπως η Ανδόρα, ο Άγιος Μαρίνος και η Τουρκία. Διατηρεί ΣΕΕ με τις Φερόες Νήσους, την Ισλανδία, τη Νορβηγία, την Ελβετία αλλά και με χώρες της Ν. Μεσογείου. Επίσης, εφαρμόζει ένα αυτόνομο καθεστώς συναλλαγών με την Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, την Αλβανία, το Μαυροβούνιο, τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, τη Σερβία και το Κοσσυφοπέδιο²². Τέλος, η ΕΕ διατηρεί στρατηγικές σχέσεις τόσο με την Κίνα όσο και με τη Ρωσία (Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας, 2014, σ. 13).

2.6 Ανακεφαλαίωση

Συμπερασματικά, οι ΣΕΕ είναι εμπορικές συμφωνίες που συνάπτονται μεταξύ χωρών ή ομάδων χωρών και έχουν ως κυριότερο στόχο το αμοιβαίο άνοιγμα των αγορών τους για τα αγαθά και τις υπηρεσίες τους. Οι συμφωνίες αυτές, πέραν του πιο πάνω στόχου, εξυπηρετούν και άλλους σκοπούς όπως η προώθηση της ανάπτυξης και των επενδύσεων. Η ΕΕ υποστηρίζει και εφαρμόζει την πολιτική ελεύθερου εμπορίου, κυρίως με τις χώρες που παρουσιάζουν αλματώδη οικονομική ανάπτυξη τα τελευταία χρόνια. Έχει ήδη θέσει σε ισχύ πολλές Συμφωνίες Ελεύθερου Εμπορίου, μεταξύ των οποίων και αυτή με τη Ν. Κορέα, την οποία θα αναλύσουμε διεξοδικότερα στα επόμενα κεφάλαια. Επίσης, ετοιμάζεται να θέσει σε ισχύ ορισμένες ακόμη και βρίσκεται σε διαπραγματεύσεις για τη μελλοντική σύναψη παρόμοιων συμφωνιών.

²¹ Κόστα Ρίκα, Ελ Σαλβαδορ, Γουατεμάλα, Ονδούρα, Νικαράγουα και Παναμάς.

²² Για την ονομασία βλέπε απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών 1244/1999 και τη γνώμη του Διεθνούς Δικαστηρίου σχετικά με τη διακήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσσυφοπέδιου.

Κεφάλαιο 3: Η Συμφωνία Ελεύθερων Συναλλαγών μεταξύ της ΕΕ και της Ν. Κορέας

3.1 Εισαγωγή

Όπως επισημάνθηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο, η ΕΕ, στα πλαίσια της κοινής εμπορικής πολιτικής που ασκεί, έχει συνάψει πλήθος Συμφωνιών Ελεύθερου Εμπορίου. Μία από τις χώρες με τις οποίες η ΕΕ έχει συνάψει ανάλογη συμφωνία είναι η Ν. Κορέα, η οποία χαρακτηρίστηκε ως εμπορικός εταίρος «προτεραιότητας» (Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 2006, σ. 11).

Στο παρόν κεφάλαιο γίνεται αναφορά στη ΣΕΣ ΕΕ – Ν. Κορέας, που εφαρμόζεται ήδη από τον Ιούλιο του 2011. Πιο συγκεκριμένα, αναλύεται πως η ΕΕ οδηγήθηκε στην ανωτέρω συμφωνία καθώς και το περιεχόμενο αυτής. Στη συνέχεια, γίνεται προσπάθεια αποτίμησης της συμφωνίας, κατά τα πρώτα έτη εφαρμογής της, μέσα από τις ετήσιες αναφορές που έχει δημοσιεύσει η Ευρ. Επιτροπή αλλά και από τη διαχρονική εξέλιξη του εμπορίου μεταξύ των δύο συμβαλλόμενων μερών.

3.2 Η Σύναψη της ΣΕΣ ΕΕ – Ν. Κορέας

Τον Οκτώβριο του 2006, η Ευρ. Επιτροπή σε ανακοίνωσή της²³, με τίτλο «*Η Ευρώπη στον Κόσμο: Η Συμμετοχή της στον Παγκόσμιο Ανταγωνισμό – Συμβολή στη Στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ανάπτυξη και την απασχόληση*», έχοντας αναγνωρίσει ότι το παγκόσμιο οικονομικό σύστημα αλλάζει ταχύτατα, πρότεινε ένα νέο πρόγραμμα αναφορικά με την ευρωπαϊκή εμπορική πολιτική ώστε να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα της Ένωσης μέσα στο σύστημα αυτό (Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 2006, σσ. 2-5).

Η ανταγωνιστικότητα της Ένωσης εξαρτάται τόσο από μια ορθή εμπορική πολιτική στο εσωτερικό της όσο και στο εξωτερικό της. Δεν αρκεί μόνο να διασφαλιστεί το άνοιγμα της ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς σε τρίτες χώρες αλλά και το αντίστροφο. Θα πρέπει δηλαδή η Ένωση να εξασφαλίσει την ελεύθερη πρόσβασή της στις αγορές των υπολοίπων χωρών. Η ΕΕ, όπως προτείνει η Ευρ. Επιτροπή στην ανωτέρω ανακοίνωσή της, μπορεί να το επιτύχει αυτό με τις Συμφωνίες Ελεύθερων Συναλλαγών - ΣΕΣ²⁴, παραμένοντας πάντα

²³ Προς το Ευρ. Συμβούλιο, το Ευρ. Κοινοβούλιο, την Ευρ. Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.

²⁴ Συμφωνίες Ελεύθερων Συναλλαγών ή Συμφωνίες Ελεύθερου Εμπορίου, όπως αλλιώς αναφέρονται στην ελληνική βιβλιογραφία.

αφοσιωμένη στις αρχές και στους κανόνες του ΠΟΕ και ειδικά στην αρχή της πολυμέρειας (Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 2006, σσ. 5-8).

Οι ΣΕΣ δεν είναι κάτι καινούριο για την ΕΕ καθώς αυτή έχει ήδη συνάψει τέτοιες συμφωνίες με γειτονικές της χώρες και με τις χώρες ΑΚΕ, όπως αναφέρθηκε και στο προηγούμενο κεφάλαιο. Σύμφωνα με την Ευρ. Επιτροπή, η ΕΕ δεν έχει συνάψει ΣΕΣ με χώρες της Ασίας, με αποτέλεσμα η Ένωση να μην έχει ελεύθερη πρόσβαση στις αγορές αυτές και κατά συνέπεια να μην μπορεί να προωθήσει τα οικονομικά της συμφέροντα εκεί. Θέτει, λοιπόν, ως προτεραιότητα τη σύναψη ΣΕΣ με χώρες της Ασίας (Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 2006, σσ. 9-11).

Η επιλογή των εμπορικών εταίρων της ΕΕ για τη σύναψη μιας ΣΕΣ γίνεται με οικονομικά κριτήρια, όπως το μέγεθος της αγοράς, οι δασμολογικοί και μη φραγμοί αλλά και με άλλα κριτήρια όπως οι διαπραγματεύσεις της υποψήφιας χώρας με άλλες χώρες, οι πιθανές επιπτώσεις στην ευρωπαϊκή αγορά, στις αγορές των ήδη εταίρων της Ένωσης ή οι επιπτώσεις της στην αναπτυξιακή πορεία των τελευταίων. Επειδή λοιπόν, η Ν. Κορέα είναι μια σημαντική αναδυόμενη οικονομία, με πολλούς εμπορικούς περιορισμούς, που επιδιώκει ΣΕΣ με άλλες χώρες, αποτελεί προτεραιότητα της ΕΕ η σύναψη μιας ΣΕΣ με αυτήν (Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 2006, σ. 11).

Η Ευρ. Επιτροπή έλαβε εντολή διαπραγμάτευσης μιας Συμφωνίας Ελεύθερων Συναλλαγών με τη Ν. Κορέα τον Απρίλιο του 2007²⁵. Οι διαπραγματεύσεις ξεκίνησαν ένα μήνα αργότερα στη Σεούλ και χρειάστηκαν οκτώ επίσημοι γύροι συνομιλιών προκειμένου να επέλθει συμφωνία. Η ΣΕΣ μονογραφήθηκε από τα δύο συμβαλλόμενα μέρη στις 15 Οκτωβρίου 2009 και σε λιγότερο από ένα έτος, στις 16 Σεπτεμβρίου 2010, εγκρίθηκε από το Ευρ. Συμβούλιο (Ευρωπαϊκή Επιτροπή - ΣΕΣ, 2011, σ. 3).

Επισημαίνεται ότι, υπήρξαν αντιθέσεις για τη σύναψη της εν λόγω συμφωνίας, κυρίως από την Γερμανία και την Ιταλία, εξαιτίας των ευνοϊκών ρυθμίσεων που αυτή έδινε στις κορεάτικες αυτοκινητοβιομηχανίες, από φόβο μήπως τα κορεάτικα αυτοκίνητα πλημμυρίσουν τις ευρωπαϊκές αγορές. Ασκήθηκαν πιέσεις στο Ευρ. Κοινοβούλιο²⁶. προκειμένου να προβεί σε τροποποιήσεις στο ζήτημα αυτό. Οι Ιταλοί, μάλιστα, τον

²⁵ Συγκεκριμένα, το Ευρ. Συμβούλιο εξουσιοδότησε την Ευρ. Επιτροπή να διαπραγματευτεί μια Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών με τη Ν. Κορέα στις 23 Απριλίου 2007.

²⁶ Με τη Συνθήκη της Λισαβόνας, το Ευρ. Κοινοβούλιο απέκτησε διευρυμένο ρόλο στη διαδικασία της σύναψης ΣΕΕ, που ορίζεται στο αρθ. 218 της ΣΛΕΕ. Η ΣΕΣ ΕΕ –Ν. Κορέας είναι η πρώτη Συμφωνία που υποβλήθηκε στο Ευρ. Κοινοβούλιο και απαιτούσε πέρα από τη συνήθη νομοθετική διαδικασία και τη συναίνεση του Ευρ. Κοινοβουλίου και για το λόγο αυτό αποτελεί συμφωνία ορόσημο για τη μελλοντική άσκηση της κοινής εμπορικής πολιτικής και την επιτυχημένη συνεργασία των 3 οργάνων, Συμβουλίου, Κοινοβουλίου και Επιτροπής.

Σεπτέμβριο 2010, απείλησαν με βέτο τη Συμφωνία. Το Φεβρουάριο 2010, η Ευρ. Επιτροπή πρότεινε στο Συμβούλιο και στο Κοινοβούλιο έναν Κανονισμό²⁷ που προέβλεπε έναν μηχανισμό ασφάλειας, όπου θα μπορούσαν να εφαρμοστούν δασμοί σε περίπτωση «σοβαρής ζημιάς» ή «κινδύνου πρόκλησης σοβαρής ζημιάς»²⁸. Κατά την πρώτη ανάγνωση του Κανονισμού έγιναν περισσότερες από 54 τροποποιήσεις, κάτι που αποδεικνύει και μια ισχυρή τάση προστατευτισμού της ευρωπαϊκής αγοράς (Kleimann, 2011, pp. 21-25).

Τελικά, παρά τις παραπάνω δυσκολίες, στις 06 Οκτωβρίου 2010, στο περιθώριο της Συνόδου Κορυφής ΕΕ – Ν. Κορέας, στις Βρυξέλλες, υπεγράφη επίσημα η ΣΕΣ ΕΕ – Ν. Κορέας²⁹ ενώ στις 17 Φεβρουαρίου 2011 εγκρίθηκε και από το Ευρ. Κοινοβούλιο (Ευρωπαϊκή Επιτροπή - ΣΕΣ, 2011, σ. 3). Αρχικά, στη Συμφωνία Ελεύθερων Συναλλαγών, σύμφωνα με το άρθρο 15 αυτής, δόθηκε προσωρινή ισχύς από την 1^η Ιουλίου 2011 και ορίστηκε ότι θα ισχύσει οριστικά όταν ψηφιστεί από τα εθνικά κοινοβούλια όλων των κρατών μελών της ΕΕ³⁰ (ΣΕΣ ΕΕ - Ν. Κορέας, 2011, σσ. 72-73).

3.3 Το Περιεχόμενο της ΣΕΣ ΕΕ – Ν. Κορέας

Η ΣΕΣ ΕΕ – Ν. Κορέας συγκαταλέγεται στις συμφωνίες ελεύθερου εμπορίου νέας γενιάς. Η σύναψη των εν λόγω συμφωνιών βασίζεται σε «σοβαρά οικονομικά κριτήρια» με στόχο στην διείσδυση των ευρ. επιχειρήσεων στις «πολύ δυναμικές και ανταγωνιστικές» αγορές της Ασίας ενώ παράλληλα ρυθμίζονται θέματα που μπορεί να μην έχουν ακόμη ή να μην μπορούν να επιλυθούν σε πολυμερές επίπεδο, απελευθερώνοντας, έτσι, σταδιακά το εμπόριο. Αποτελεί, δε, την πρώτη συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών που έχει συναφθεί με χώρα της Ασίας (Ευρωπαϊκή Επιτροπή - ΣΕΣ, 2011, σ. 3).

Η συμφωνία³¹ περιλαμβάνει 15 κεφάλαια με παραρτήματα σε κάθε κεφάλαιο, 3 πρωτόκολλα και 4 μνημόνια. Αποτελεί την πιο ολοκληρωμένη συμφωνία ελεύθερου εμπορίου που έχει ποτέ συνάψει η Ένωση. Με την θέση της συμφωνίας σε ισχύ θα καταργηθούν οι δασμοί όλων σχεδόν των προϊόντων και θα απελευθερωθεί το εμπόριο

²⁷ Πρόταση της Επιτροπής, προς το Ευρ. Κοινοβούλιο και το Ευρ. Συμβούλιο, στις 09-02-2010, για έναν Κανονισμό για την εφαρμογή διμερούς ρήτρας διασφάλισης της ΣΕΕ μεταξύ ΕΕ και Κορέας, διαθέσιμη στον σύνδεσμο: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52010PC0049&from=EN>.

²⁸ Βλ. Παράρτημα 2 για τον Καν. 511/2011.

²⁹ Οι σχέσεις της ΕΕ με την Κορέα, πέρα από την εν λόγω συμφωνία, ρυθμίζονται και από τη Συμφωνία – Πλαίσιο για το Εμπόριο και τη Διμερή Συνεργασία, που ισχύει από την 1^η Απριλίου 2001. Στις 10 Μαΐου 2010 υπεγράφη η Νέα Συμφωνία – Πλαίσιο, που συνδέεται με τη ΣΕΣ ΕΕ – Ν. Κορέας και στοχεύει στην ενίσχυση της συνεργασίας των δύο (Αιτιολογική Έκθεση, 2014).

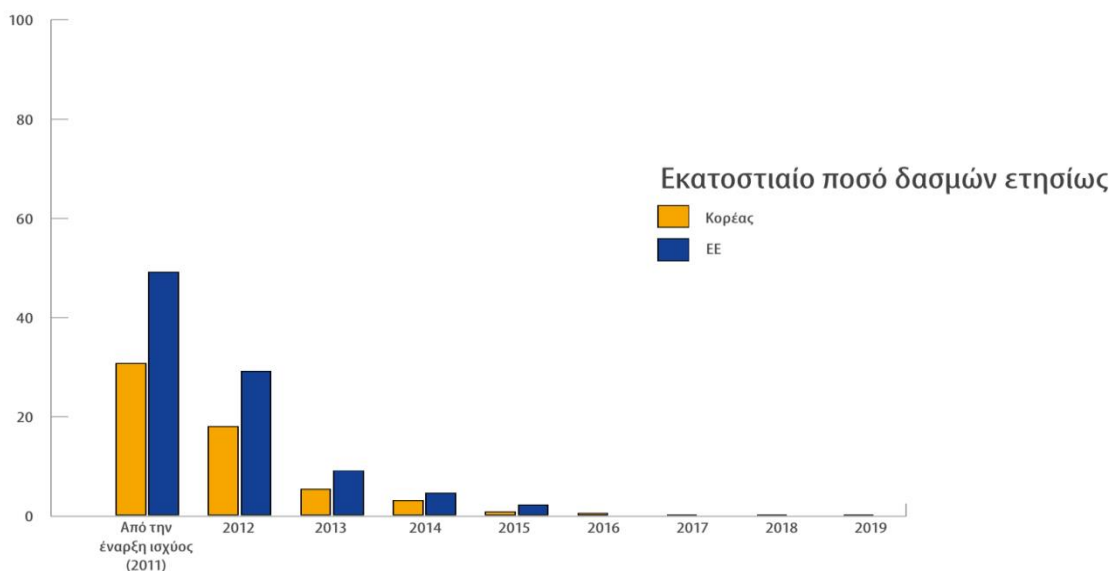
³⁰ Για την παρακολούθηση της διαδικασίας ψήφισης της ΣΕΣ ΕΕ – Ν. Κορέας από τα εθνικά κοινοβούλια βλέπε τον εξής σύνδεσμο: <http://www.consilium.europa.eu/en/documents-publications/agreements-conventions/agreement/?aid=2010036>. Η ΣΕΣ ΕΕ - Ν. Κορέας τέθηκε επίσημα σε ισχύ στις 13 Δεκεμβρίου 2015.

³¹ Βλ. Παράρτημα 3 για τη Συμφωνία Ελεύθερων Συναλλαγών ΕΕ – Ν. Κορέας.

υπηρεσιών. Η συμφωνία περιλαμβάνει ρυθμίσεις για τα μη δασμολογικά εμπόδια, όπως τους τεχνικούς φραγμούς, κυρίως στους τομείς των αυτοκινήτων, των φαρμακευτικών προϊόντων και των ηλεκτρονικών ειδών ευρείας κατανάλωσης ενώ παράλληλα καθορίζει και τα ζητήματα σχετικά με τις επενδύσεις, τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, τις δημόσιες συμβάσεις, τα μέτρα αποκατάστασης, τον ανταγωνισμό κ.α. Υποστηρίζει την αειφόρο ανάπτυξη και προωθεί την πολιτιστική συνεργασία των μερών, σύμφωνα με τη σύμβαση της UNESCO (Ευρωπαϊκή Επιτροπή - ΣΕΣ, 2011, σ. 3).

Αναφορικά με την κατάργηση δασμών ορίζεται ότι τα βιομηχανικά, αλιευτικά και γεωργικά προϊόντα της ΕΕ θα εισάγονται με μειωμένους ή μηδενικούς τελωνειακούς δασμούς στην Κορέα. Οι τελωνειακοί δασμοί, για τα περισσότερα προϊόντα, καταργήθηκαν με την έναρξη εφαρμογής της συμφωνίας ενώ για τα υπόλοιπα συμφωνήθηκε ότι θα καταργηθούν μέσα στα πέντε πρώτα έτη της συμφωνίας, όπως δείχνει πιο κάτω και το διάγραμμα 3-1. Μόνο για ορισμένα ευαίσθητα προϊόντα του τομέα γεωργίας ή αλιείας προβλέπεται μεγαλύτερη μεταβατική περίοδος αναφορικά με την κατάργηση των δασμών ενώ για κάποια άλλα, που δεν ενδιαφέρουν την ΕΕ καθώς δεν τα εξάγει σε σημαντικό ποσοστό, όπως το ρύζι, δεν υπάρχει πρόβλεψη (Ευρωπαϊκή Επιτροπή - ΣΕΣ, 2011, σ. 4).

Διάγραμμα 3-1: Χρονοδιάγραμμα της μείωσης και κατάργησης δασμών, βάσει της ΣΕΣ ΕΕ - Ν. Κορέας

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών μεταξύ της Ε.Ε και της Κορέας στην πράξη, 2011.

Από τα ανωτέρω γίνεται αντιληπτή η τεράστια σημασία που έχει η ορθή δηλωθείσα καταγωγή για τα προϊόντα που εισάγονται στην ΕΕ από την Ν. Κορέα και επωφελούνται από τους μειωμένους ή μηδενικούς δασμούς και το αντίστροφο (Ευρωπαϊκή

Επιτροπή - ΣΕΣ, 2011, σ. 5). Για τον λόγο αυτό, στη συμφωνία περιλαμβάνεται ένα πρωτόκολλο, στο οποίο ρυθμίζονται αναλυτικά τα ζητήματα που αφορούν την καταγωγή και ένα δεύτερο για την ανταλλαγή πληροφοριών σε τελωνειακά θέματα, όπως τη διαπίστωση της ορθής δηλωθείσας καταγωγής των εμπορευμάτων, μέσω της αμοιβαίας διοικητικής συνδρομής (ΣΕΣ ΕΕ - Ν. Κορέας, 2011).

Πέρα, όμως από τους δασμούς των βιομηχανικών και γεωργικών προϊόντων, τους οποίους η ΕΕ και η Κορέα, δήλωσαν ότι θα καταργήσουν σε ποσοστό 98,7% της εμπορικής τους αξίας μέσα στα 5 πρώτα έτη της εφαρμογής της συμφωνίας, υπάρχουν και τα μη δασμολογικά εμπόδια. Η συμφωνία ΕΕ – Ν. Κορέας περιλαμβάνει γενικές ρυθμίσεις για τα τεχνικά εμπόδια στο εμπόριο, που υπερβαίνουν τις αντίστοιχες ρυθμίσεις του ΠΟΕ. Τέσσερα παραρτήματα της συμφωνίας αφιερώνονται στη ρύθμιση τεχνικών ζητημάτων κυρίως στους τομείς των ηλεκτρονικών ειδών ευρείας κατανάλωσης, της αυτοκινητοβιομηχανίας, της φαρμακοβιομηχανίας και των ιατρικών μηχανημάτων αλλά και των χημικών ουσιών (Ευρωπαϊκή Επιτροπή - ΣΕΣ, 2011, σσ. 4,8).

Επιπλέον, στη συμφωνία περιλαμβάνονται ρυθμίσεις για τα δικαιώματα της διανοητικής ιδιοκτησίας και τις γεωγραφικές ενδείξεις, που έχουν μεγάλη εμπορική σημασία για την ΕΕ. Στη συμφωνία υποστηρίζεται, ακόμη, ο ανοικτός και διαφανής χαρακτήρας των δημοσίων συμβάσεων καθώς και η απελευθέρωση του εμπορίου στον τομέα των υπηρεσιών (Ευρωπαϊκή Επιτροπή - ΣΕΣ, 2011, σσ. 14-16). Υπάρχει ένα κεφάλαιο που αφιερώνεται στο ζήτημα του ανταγωνισμού, όπου υποστηρίζεται ο ελεύθερος και ανόθευτος ανταγωνισμός και ξεχωριστό κεφάλαιο για τη διαφάνεια. Η συμφωνία τέλος, προβλέπει και διαδικασία επίλυσης τυχόν διαφορών που θα προκύψουν κατά την εφαρμογή της ανάμεσα στα συμβαλλόμενα μέρη (ΣΕΣ ΕΕ - Ν. Κορέας, 2011).

3.4 Η Επιρροή της ΣΕΣ ΕΕ – Ν. Κορέας στις Εισαγωγές και στις Εξαγωγές της ΕΕ

Σύμφωνα με το άρθρο 13§1 του Καν. 511/2011, η Ευρ. Επιτροπή οφείλει να δημοσιεύει ετήσια έκθεση αναφορικά με την εφαρμογή και την εκτέλεση της ΣΕΣ ΕΕ – Ν. Κορέας. Στην παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου ορίζεται ότι η έκθεση θα παρουσιάζει περίληψη των στατιστικών στοιχείων και της εξέλιξης του εμπορίου με την Κορέα. Επίσης, βάσει του άρθρου 3§3 του ίδιου Κανονισμού, η Επιτροπή υποχρεούται να υποβάλλει ετήσια έκθεση παρακολούθησης, προς το Ευρ. Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αναφορικά με τα επικαιροποιημένα στατιστικά στοιχεία των εισαγωγών, από την Κορέα, προϊόντων των ευαίσθητων κλάδων παραγωγής (Κανονισμός (ΕΕ) 511/2011, 2011). Η μελέτη των τεσσάρων ετήσιων αναφορών της Ευρ. Επιτροπής αναφορικά με την

εφαρμογή και εκτέλεση της ΣΕΣ ΕΕ – Ν. Κορέας, που έχουν έως τώρα δημοσιευτεί, γίνεται με γνώμονα την αξιολόγηση της συμφωνίας ως προς την επιρροή της στο εισαγωγικό και εξαγωγικό εμπόριο αγαθών της Ένωσης.

3.4.1 Πρώτη Ετήσια Έκθεση, Φεβρουάριος 2013

Στην πρώτη ετήσια έκθεσή της, που αφορά το διάστημα Ιουλίου 2011 – Ιουνίου 2012, η Επιτροπή αναφέρει ότι είναι πολύ νωρίς για να εξαχθούν συμπεράσματα, δεδομένου ότι τόσο τα μέτρα, δασμολογικά και μη, που ελήφθησαν για το εμπόριο αγαθών όσο και αυτά που αφορούν το εμπόριο υπηρεσιών και τις επενδύσεις, τίθενται σε ισχύ σταδιακά, τα επόμενα της συμφωνίας χρόνια. Το γεγονός, όμως, ότι οι περισσότεροι τελωνειακοί δασμοί καταργήθηκαν άμεσα για τις εμπορικές συναλλαγές ανάμεσα στην Ένωση και στην Κορέα, είχε θετικό αποτέλεσμα στις εξαγωγές της ΕΕ (European Commission, 1st Report, 2013, p. 2).

Η Ευρ. Επιτροπή, συγκρίνοντας τα δεδομένα από το πρώτο έτος εφαρμογής της συμφωνίας με το μέσο όρο δεδομένων των προηγούμενων - της συμφωνίας - τεσσάρων δωδεκάμηνων περιόδων³², επισήμανε ότι οι εξαγωγές της ΕΕ στην Κορέα αυξήθηκαν συνολικά κατά 37%. Οι εξαγωγές των προϊόντων που απελευθερώθηκαν πλήρως από δασμούς αυξήθηκαν περισσότερο σε σχέση με τις εξαγωγές των υπόλοιπων προϊόντων. Τα εν λόγω προϊόντα, που αντιστοιχούν στο 35% των εξαγωγών της ΕΕ στην Κορέα, αυξήθηκαν κατά 54% ή 4.4 δισ. €, κατά το πρώτο έτος εφαρμογής της συμφωνίας. Οι εξαγωγές των προϊόντων που μερικώς απελευθερώθηκαν από δασμούς και αντιστοιχούν στο 43% των εξαγωγών της ΕΕ, αυξήθηκαν κατά 35% ή 3.9 δισ. € (European Commission, 1st Report, 2013, σ. 2).

Όσον αφορά στις εισαγωγές της ΕΕ από την Κορέα, κατά το πρώτο έτος εφαρμογής της συμφωνίας, αυξήθηκαν οριακά, μόνο κατά 1%. Αυτό οφείλεται αφενός στην οικονομική κρίση που βιώνει η ΕΕ και αφετέρου στο γεγονός ότι οι κορεάτικες επιχειρήσεις, όπως πολλές αυτοκινητοβιομηχανίες, έχουν εργοστάσια σε ευρωπαϊκές χώρες. Υπολογίζεται, δε, ότι η ΕΕ στον πρώτο χρόνο εφαρμογής της συμφωνίας εξοικονόμησε περίπου 600 εκ. €, από την κατάργηση των δασμών στις εξαγωγές της προς την Κορέα (European Commission, 1st Report, 2013, σ. 3).

Συμπερασματικά, η Ευρ. Επιτροπή καταλήγει ότι η ΕΕ έχει ωφεληθεί σημαντικά από την εφαρμογή της συμφωνίας. Τονίζει πως υπάρχουν καλές προοπτικές για την εν

³² Η μέθοδος αυτή ακολουθήθηκε από την Ευρ. Επιτροπή προκειμένου να μετριάσουν τα αποτελέσματα που είχε η οικονομική κρίση του 2008 στο εμπόριο της ΕΕ.

λόγω συμφωνία, παρά τις δυσκολίες που προκύπτουν από εξωτερικούς κυρίως παράγοντες, όπως η ευρωπαϊκή οικονομική κρίση. Επισημαίνει, τέλος, ότι πρέπει να δοθεί έμφαση στην παρακολούθηση της ορθής εφαρμογής της συμφωνίας, μέσα από τις πολυάριθμες ειδικές επιτροπές και ομάδες εργασίας, που έχουν δημιουργηθεί για το λόγο αυτό, οι περισσότερες εκ των οποίων έχουν ήδη ξεκινήσει τη λειτουργία τους από το πρώτο έτος εφαρμογής της συμφωνίας (European Commission, 1st Report, 2013, σ. 11).

3.4.2 Δεύτερη Ετήσια Έκθεση, Φεβρουάριος 2014

Στη δεύτερη ετήσια έκθεσή της, η Ευρ. Επιτροπή συγκρίνει τα δεδομένα του δεύτερου έτους εφαρμογής της συμφωνίας, δηλαδή Ιουλίου 2012 – Ιουνίου 2013, με τα δεδομένα ένα χρόνο πριν την εφαρμογή της συμφωνίας, δηλαδή από Ιούλιο 2010 έως Ιούνιο 2011. Τονίζει ότι οι αλλαγές στις εμπορικές ροές δεν μπορούν να ερμηνευτούν μόνο ως αποτέλεσμα της συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών ΕΕ – Ν. Κορέας. Τα στατιστικά στοιχεία, όμως, αποτελούν έναν καλό δείκτη για το πως λειτουργεί η συμφωνία κατά το δεύτερο έτος εφαρμογής της (European Commission, 2nd Report, 2014, σ. 3).

Οι ευρ. εξαγωγές αγαθών στην Κορέα αυξήθηκαν κατά 24% ή 7 δισ. € το δεύτερο έτος εφαρμογής της συμφωνίας. Η αύξηση των εξαγωγών κατά το δεύτερο έτος ήταν μικρότερη σε σχέση με αυτήν του πρώτου έτους εφαρμογής της συμφωνίας ενώ οι εξαγωγές της ΕΕ στην Κορέα αυξήθηκαν περισσότερο συγκριτικά με τις εξαγωγές της ΕΕ προς τον υπόλοιπο κόσμο. Αντίθετα, οι ευρ. εισαγωγές από την Κορέα μειώθηκαν 6%. Ως αποτέλεσμα το εμπορικό ισοζύγιο με την Κορέα από ελλειμματικό, 20% έλλειμμα ή -7.4 δισ. €, μετατράπηκε σε πλεονασματικό, 6% ή 2.3 δισ. €. Είναι η πρώτη φορά, στα τελευταία δεκαπέντε χρόνια, που η ΕΕ εμφάνισε εμπορικό πλεόνασμα με την Κορέα (European Commission, 2nd Report, 2014, σσ. 3-4).

Επιπλέον, για τα προϊόντα που απελευθερώθηκαν πλήρως, η Επιτροπή αναφέρει ότι οι ευρ. εξαγωγές στην Κορέα αυξήθηκαν κατά 37% ή 4.5 δισ. € ενώ οι αντίστοιχες εξαγωγές στον υπόλοιπο κόσμο αυξήθηκαν κατά 18%, κάτι το οποίο αποδεικνύει τα θετικά αποτελέσματα της συμφωνίας. Για τα προϊόντα που απελευθερώθηκαν μερικώς, οι αντίστοιχες αυξήσεις ήταν 24% και 19%. Από τα παραπάνω αποτελέσματα προκύπτει ότι οι ευρ. εξαγωγές των πλήρως απελευθερωμένων προϊόντων είναι περισσότερες από τις αντίστοιχες των μερικώς απελευθερωμένων προϊόντων (European Commission, 2nd Report, 2014, σ. 4).

Αναφορικά με τις ευρ. εισαγωγές από την Κορέα, αν και συνολικά αυτές μειώθηκαν, υπήρξε αύξηση 21% για τα πλήρως απελευθερωμένα προϊόντα και 23% για τα

μερικώς απελευθερωμένα. Το όφελος που αποκόμισε η ΕΕ από τη μείωση ή την κατάργηση των δασμών κατά το δεύτερο έτος εφαρμογής της συμφωνίας αγγίζει περίπου τα 1.4 δισ. €. Στην πραγματικότητα μέχρι εκείνη τη στιγμή οι ευρωπαίοι εξαγωγείς δεν χρησιμοποιούσαν σε μεγάλο βαθμό τις ευεργετικές ρυθμίσεις των προτιμήσεων, σε αντίθεση με τους κορεάτες εξαγωγείς που έκαναν καλύτερη χρήση αυτών (European Commission, 2nd Report, 2014, σ. 5).

Συμπερασματικά, φαίνεται ότι η ΣΕΣ ΕΕ – Ν. Κορέας έχει ευνοήσει το εμπόριο μεταξύ των δύο εταίρων και μάλιστα πολύ περισσότερο υπέρ της ΕΕ. Οι εξαγωγείς ολοένα και περισσότερο κάνουν χρήση των προτιμήσεων προς όφελός τους και μπορούν να κάνουν ακόμη μεγαλύτερη χρήση αυτών των προνομίων στο μέλλον. Τέλος, επισημαίνεται εκ νέου από την Ευρ. Επιτροπή ότι στόχος παραμένει η παρακολούθηση της ορθής εφαρμογής της συμφωνίας (European Commission, 2nd Report, 2014, σ. 14).

3.4.3 Τρίτη Ετήσια Έκθεση, Μάρτιος 2015

Η τρίτη κατά σειρά έκθεση της Ευρ. Επιτροπής για τη ΣΕΣ ΕΕ – Ν. Κορέας αφορά την περίοδο Ιουλίου 2013 – Ιουνίου 2014³³. Οι διμερείς εμπορικές ροές των δύο εταίρων κατά το τρίτο έτος εφαρμογής της συμφωνίας συγκρίνονται με το αντίστοιχο χρονικό διάστημα πριν την προσωρινή θέση σε ισχύ της συμφωνίας, δηλαδή από Ιούλιο 2010 έως Ιούνιο 2011. Τονίζεται και σε αυτήν την αναφορά ότι το διμερές εμπόριο μεταξύ των δύο, δεν μπορεί να εξηγηθεί μόνο από τη συμφωνία. Παρόλα αυτά τα στοιχεία δείχνουν την επιρροή που έχει η συμφωνία στο μεταξύ τους εμπόριο (European Commission, 3rd Report, 2015, σσ. 2-3).

Οι ευρ. εξαγωγές στην Κορέα αυξήθηκαν κατά 35%, από 30.6 δισ. € την περίοδο Ιουλίου 2010 – Ιουνίου 2011 στα 41.4 δισ. € το τρίτο έτος εφαρμογής της συμφωνίας. Ειδικά για τα πλήρως απελευθερωμένα προϊόντα το ποσοστό αύξησης άγγιξε το 46% ενώ τα μερικώς απελευθερωμένα προϊόντα αυξήθηκαν κατά 37%. Τα ποσοστά αυτά ξεπερνούν το ποσοστό των συνολικών ευρ. εξαγωγών προς την Κορέα. Οι εισαγωγές της ΕΕ από την Κορέα αυξήθηκαν κατά 6%, σε σχέση με το προηγούμενο έτος, αγγίζοντας το ποσό των 37.9 δισ. €, την ίδια περίοδο που οι εισαγωγές της από τον υπόλοιπο κόσμο μειώνονταν³⁴. Παρά τη μικρή αύξηση των συνολικών εισαγωγών της ΕΕ από την Κορέα, για τα πλήρως και μερικώς απελευθερωμένα προϊόντα οι αντίστοιχες αυξήσεις ήταν πολύ μεγαλύτερες

³³ Στο διάστημα αυτό η συμφωνία ΕΕ – Ν. Κορέας έχει ήδη υποστεί την πρώτη τροποποίηση της, περιλαμβάνοντας ένα πρόσθετο κεφάλαιο, προκειμένου να ληφθεί υπόψη η αποδοχή της Κροατίας ως μέλος της ΕΕ.

³⁴ Με εξαίρεση τις εισαγωγές από την Τουρκία, που αυξήθηκαν κατά 6%, της Κίνας κατά 1% και φυσικά της Κορέας, όπως περιγράφηκε πιο πάνω.

και συγκεκριμένα 21% και 26% ενώ τα προϊόντα που είχαν ήδη μηδενικούς δασμούς μειώθηκαν κατά 23% (European Commission, 3rd Report, 2015, σ. 3).

Συνολικά, το τρίτο έτος εφαρμογής της συμφωνίας είχε ως αποτέλεσμα το εμπορικό έλλειμμα των 7.6 δις. € της ΕΕ με την Κορέα να μετατραπεί σε πλεόνασμα 3.6 δις. € υπέρ της ΕΕ. Επιπλέον, το μερίδιο της Ένωσης στις συνολικές εισαγωγές της Κορέας από όλο τον κόσμο αυξήθηκε από 9%, που ήταν ένα χρόνο πριν την προσωρινή εφαρμογή της συμφωνίας, σε 11% κατά το τρίτο έτος της συμφωνίας. Το μερίδιο της ΕΕ στις συνολικές εξαγωγές από την Κορέα μειώθηκε από 11% σε 9% (European Commission, 3rd Report, 2015, σ. 3).

Σύμφωνα με τα στοιχεία της έκθεσης τα προϊόντα που κατά κύριο λόγο εξάγει η ΕΕ ανήκουν στις κατηγορίες του μηχανολογικού εξοπλισμού και των συσκευών, του εξοπλισμού μεταφορών, των χημικών προϊόντων, των ορυκτών, της ξυλείας, των μαργαριταριών και των πολύτιμων μετάλλων. Αντίστοιχα, εισάγει από τη Κορέα μηχανολογικό εξοπλισμό και συσκευές, εξοπλισμό μεταφορών, πλαστικά, ορυκτά και χημικά προϊόντα. Και στο τρίτο έτος εφαρμογής της συμφωνίας, οι Κορεάτες εξαγωγείς εξακολουθούν να κάνουν καλύτερη χρήση του προτιμησιακού καθεστώτος από ότι οι Ευρωπαίοι³⁵ (European Commission, 3rd Report, 2015, σσ. 4-6).

Το τρίτο έτος εφαρμογής της συμφωνίας δείχνει πλέον ξεκάθαρα ότι η συμφωνία ωφελεί και τα δύο συμβαλλόμενα μέρη και κυρίως την ΕΕ. Ευνοεί το μεταξύ τους εμπόριο, στο οποίο εξακολουθούν βέβαια να υπάρχουν θέματα προς επίλυση, όπως τα μη δασμολογικής φύσεως εμπόδια. Η Ευρ. Επιτροπή είναι πεπεισμένη ότι τα προβλήματα αυτά θα ξεπεραστούν με την πλήρη εφαρμογή της συμφωνίας. Η ύπαρξη της συμφωνίας, με τις πολλές ειδικές επιτροπές και ομάδες εργασίας, βοήθησε στην ανάπτυξη σχετικών συζητήσεων και στην εύρεση λύσεων προκειμένου να μην εμποδίζεται η πρόσβαση του ενός εταίρου στην αγορά του άλλου (European Commission, 3rd Report, 2015, σ. 11).

3.4.4 Τέταρτη Ετήσια Έκθεση, Ιούνιος 2016

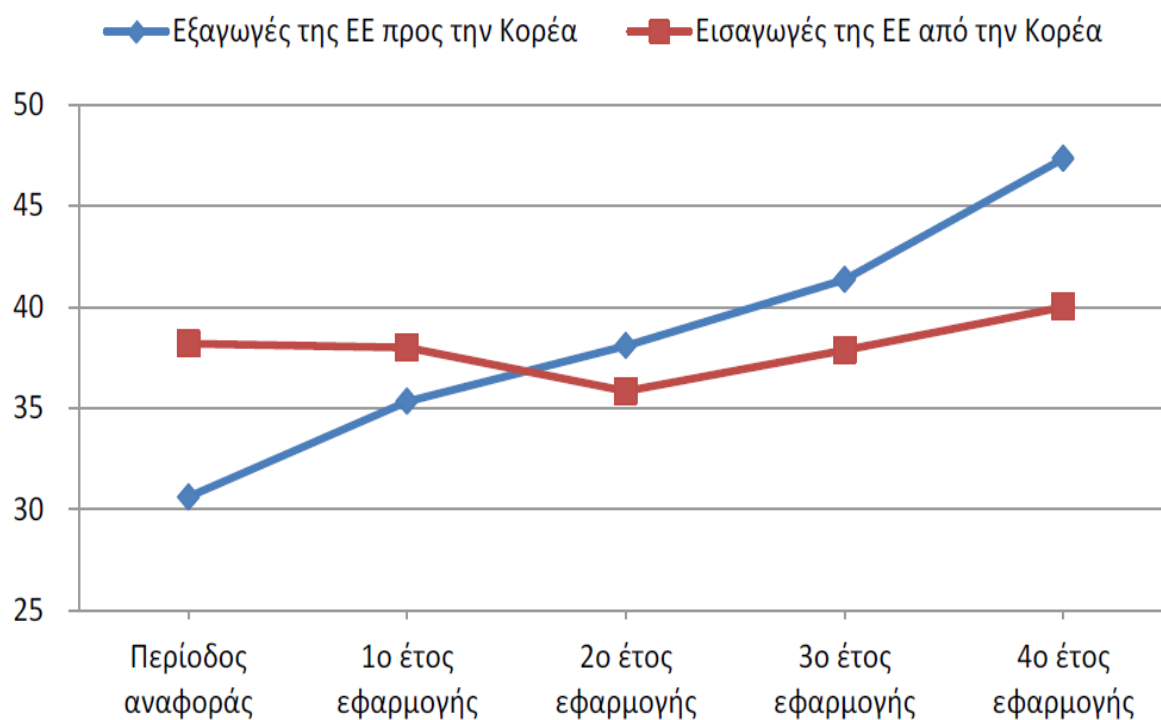
Πρόσφατα, δόθηκε στη δημοσιότητα και η τέταρτη έκθεση της Ευρ. Επιτροπής για την εφαρμογή της ΣΕΣ ΕΕ – Ν. Κορέας, η οποία αφορά το χρονικό διάστημα Ιουλίου 2014 – Ιουνίου 2015. Με την ίδια μεθοδολογία ανάλυσης που χρησιμοποιήθηκε στις δυο τελευταίες αναφορές, οι εξαγωγές της ΕΕ προς τη Ν. Κορέα, το διάστημα Ιουλίου 2014 –

³⁵ Πιθανοί λόγοι γι' αυτό μπορεί να αποτελούν οι καθυστερήσεις υποβολής αιτήσεων για το καθεστώς του εγκεκριμένου εξαγωγέα, που απαιτείται για τη χρήση της προτίμησης, είτε ο κανόνας που ισχύει και αναφέρει ότι για να θεωρηθούν τα προϊόντα καταγωγής ΕΕ ή Κορέας, θα πρέπει να αποστέλλονται άμεσα από την ΕΕ ή την Κορέα αντίστοιχα.

Ιουνίου 2015 αυξήθηκαν κατά 55% ή 16.7 δισ. €, σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα Ιουλίου 2010 – Ιουνίου 2011 ενώ η Ένωση έχει εξοικονομήσει σχεδόν 2.8 δισ. € από την κατάργηση ή τη μείωση δασμών στα εισαγόμενα από την Κορέα προϊόντα (European Commission, 4rth report, 2016, σσ. 2-4).

Οι εξαγωγές, της ΕΕ στην Ν. Κορέα, των πλήρως ή μερικώς απελευθερωμένων προϊόντων σημείωσαν αύξηση κατά 57% ή 8.8 δισ. € και 71% ή 1.7 δισ. € αντίστοιχα. Τα προϊόντα με μηδενικό δασμό λόγω της ρήτρας του Μάλλον Ευνοούμενου Κράτους³⁶ αυξήθηκαν 25% ή 1.9 δισ. €. Αναφορικά με τις εισαγωγές της ΕΕ από την Κορέα, παρατηρήθηκε αύξηση 5% και μάλιστα αυξήθηκαν περισσότερο σε σχέση με τις εισαγωγές της Ένωσης από τον υπόλοιπο κόσμο. Το εμπορικό έλλειμμα της ΕΕ έχει μετατραπεί σε πλεόνασμα, με τις εξαγωγές της ΕΕ προς την Κορέα να υπερβαίνουν τις εισαγωγές από αυτή, όπως φαίνεται και από το διάγραμμα 3-2 (European Commission, 4rth report, 2016, σσ. 3-4).

Διάγραμμα 3-2: Εξαγωγές και εισαγωγές της ΕΕ προς και από την Κορέα, Ιούλιος 2010 – Ιούνιος 2015³⁷ (σε δισ €)

Πηγή: Έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρ. Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο – Ετήσια έκθεση για την εφαρμογή της συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών μεταξύ της Ε.Ε και της Κορέας, 2016.

³⁶ Όρος στο εμπόριο μεταξύ κρατών, σύμφωνα με τον οποίο τα συμβαλλόμενα μέρη υποχρεούνται να παρέχουν και μεταξύ τους την ίδια ευνοϊκή μεταχείριση που παρέχουν σε οποιοδήποτε τρίτο κράτος.

³⁷ Περίοδος Αναφοράς: Ιούνιος 2010 – Ιούλιος 2011, 1^ο έτος εφαρμογής: Ιούνιος 2011 – Ιούλιος 2012, 2^ο έτος εφαρμογής: Ιούνιος 2012 – Ιούλιος 2013, 3^ο έτος εφαρμογής: Ιούνιος 2013 – Ιούλιος 2014 και 4^ο έτος εφαρμογής: Ιούνιος 2014 – Ιούλιος 2015.

Τέλος, επισημαίνεται ότι το ποσοστό χρησιμοποίησης προτιμήσεων, που δείχνει τη χρήση των προτιμήσεων από τους ευρωπαϊούς εξαγωγείς, φτάνει το 65% και είναι υψηλότερο στα γεωργικά προϊόντα απ' ότι στα βιομηχανικά. Η έκθεση κλείνει συμπεραίνοντας ότι η συμφωνία έχει ως τώρα πολύ καλά αποτελέσματα και ότι η πλήρης εφαρμογή αυτής συνεχίζει να αποτελεί το κλειδί προκειμένου να λειτουργήσει προς όφελος των δύο πλευρών (European Commission, 4th report, 2016, σσ. 7, 12).

Δήλωση της Επιτρόπου της ΕΕ για θέματα εμπορίου κ. Cecilia Malmstrom: «Οι αριθμοί μιλούν από μόνοι τους. Τα στοιχεία της συμφωνίας μας με την Κορέα αρκούν για να πείσουν τους δύσπιστους ότι η Ευρώπη επωφελείται σε μεγάλο βαθμό από τη μεγαλύτερη απελευθέρωση των συναλλαγών. Όταν οι επιχειρήσεις μας μπορούν να εξάγουν ευκολότερα ή όταν τα χρήματα που εξοικονομούνται από την κατάργηση των δασμών επανεπενδύονται στην εταιρεία ανάπτυξης, προάγεται η ευρωπαϊκή ανάπτυξη. Διασφαλίζονται θέσεις εργασίας και δημιουργούνται νέες. Η επέτειος αυτή μας δίνει πολλά κίνητρα για να ανασκουμπωθούμε και να ολοκληρώσουμε όλες τις υπόλοιπες εκκρεμείς εμπορικές συμφωνίες της ΕΕ που διαπραγματευόμαστε επί του παρόντος».

Πηγή: Δελτίου Τύπου Ευρ. Επιτροπής, 2016, Τόνωση των εμπορικών συναλλαγών από την πενταετή εφαρμογή της ΣΕΣ ΕΕ – Ν. Κορέας.

3.4.5 Στατιστικά στοιχεία εισαγωγών και εξαγωγών της ΕΕ από και προς τη Ν. Κορέα κατά τα έτη 2002 - 2015

Οι ανωτέρω εκθέσεις της Ευρ. Επιτροπής, σχετικά με την εφαρμογή και εκτέλεση της ΣΕΣ ΕΕ – Ν. Κορέας, καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι η συμφωνία έχει θετικά αποτελέσματα στο διμερές εμπόριο μεταξύ της ΕΕ και της Ν. Κορέας και ειδικά υπέρ της ΕΕ. Στην παρούσα μελέτη επιχειρείται η περαιτέρω στήριξη της ανωτέρω θέσης, με τη χρήση μακροοικονομικών δεικτών και τη μέθοδο της μακροοικονομικής ανάλυσης. Πιο συγκεκριμένα, μέσα από την παράθεση στατιστικών στοιχείων για τις εισαγωγές και τις εξαγωγές της ΕΕ από και προς τη Ν. Κορέα για τα έτη 2002 – 2015, επιχειρείται η ανάδειξη της συμβολής του εμπορίου στην οικονομική ανάπτυξη μιας χώρας.

Επειδή όλα τα κράτη συναλλάσσονται μεταξύ τους και υπάρχει μεγάλη αλληλεξάρτηση, δίνεται βαρύνουσα σημασία στο εξωτερικό τους εμπόριο. Αναλυτικότερα, ιδιαίτερη σημασία έχουν οι εισαγωγές³⁸ και οι εξαγωγές³⁹ ενός κράτους, η διαφορά της αξίας των οποίων δίνει το δείκτη των Καθαρών Εξαγωγών⁴⁰. Όταν οι εξαγωγές είναι περισσότερες από τις εισαγωγές, τότε ένα κράτος έχει εμπορικό πλεόνασμα ή πλεονασματικό εμπορικό ισοζύγιο ενώ όταν οι εξαγωγές είναι λιγότερες από τις

³⁸ Αγαθά και υπηρεσίες που παράγονται σε μια ξένη χώρα και πωλούνται στη χώρα μας.

³⁹ Αγαθά και υπηρεσίες που παράγονται στη χώρα μας και πωλούνται σε μια άλλη χώρα.

⁴⁰ Εισαγωγές και εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών. Για τους σκοπούς της παρούσης εργασίας, μελετώνται μόνο οι εισαγωγές και οι εξαγωγές αγαθών.

εισαγωγές τότε το κράτος παρουσιάζει έλλειμμα στο εμπορικό του ισοζύγιο⁴¹ (Samuelson & Nordhaus, 2000, σ. 43).

Τα κράτη, λοιπόν, συναλλάσσονται ολοένα και περισσότερο μεταξύ τους και το εμπόριο τους ενισχύει την οικονομική τους ανάπτυξη. Ένας τρόπος μέτρησης της οικονομικής ανάπτυξης μιας χώρας είναι το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν – ΑΕΠ⁴², το οποίο υπολογίζεται από το άθροισμα των αξιών της κατανάλωσης - C, της ακαθάριστης επένδυσης - I, των κρατικών αγορών αγαθών και υπηρεσιών - G και των καθαρών εξαγωγών - X, που παράγονται σε μία χώρα στη διάρκεια ενός δεδομένου έτους. Με άλλα λόγια, το ΑΕΠ υπολογίζεται από την εξής εξίσωση (Samuelson & Nordhaus, 2000, σσ. 43, 66, 93, 485-486):

$$ΑΕΠ = C + I + G + X.$$

Από τα ανωτέρω, συνάγεται ότι οι καθαρές εξαγωγές μιας χώρας, έχουν μεγάλη σημασία για την οικονομική ανάπτυξη⁴³ αυτής. Γι' αυτό τα κράτη επιθυμούν να διατηρούν πλεονασματικά εμπορικά ισοζύγια, αν και οι οικονομολόγοι σήμερα πιστεύουν ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, ένα εμπορικό έλλειμμα δεν βλάπτει πάντα το κράτος (Samuelson & Nordhaus, 2000, σ. 645). Ο Πίνακας 3-1⁴⁴, που παρατίθεται παρακάτω, δείχνει την εξέλιξη των εισαγωγών και των εξαγωγών της ΕΕ από και προς τη Ν. Κορέα και το εμπορικό της ισοζύγιο για τα έτη 2002⁴⁵ έως 2015. Μελετάται, δηλαδή ένα επαρκές χρονικό διάστημα πριν και μετά τη θέση σε ισχύ της Συμφωνίας Ελεύθερων Συναλλαγών μεταξύ της ΕΕ και της Ν. Κορέας.

⁴¹ Το εμπορικό ισοζύγιο αποτελεί κομμάτι του ισοζυγίου πληρωμών (μια κατάσταση όλων των συναλλαγών μιας χώρας με τον υπόλοιπο κόσμο σε μια δεδομένη χρονική περίοδο, συνήθως έτος) μιας χώρας και αφορά τις εισαγωγές και εξαγωγές εμπορευμάτων. Εάν στο εμπορικό ισοζύγιο προστεθούν οι υπηρεσίες, τα εισοδήματα από τις επενδύσεις και οι μεταβιβαστικές πληρωμές, τότε λαμβάνουμε το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών.

⁴² Το Ακαθάριστο Εγχώριο προϊόν μετρά τη συνολική επίδοση μιας οικονομίας και υπολογίζεται από την αξία του συνολικού τελικού προϊόντος (αγαθών και υπηρεσιών) που παράγεται σε μία χώρα στη διάρκεια ενός έτους. Όταν υπολογίζεται σε τρέχουσες τιμές αγοράς, καλείται ονομαστικό ΑΕΠ ενώ όταν υπολογίζεται σε σταθερές τιμές, ονομάζεται πραγματικό ΑΕΠ.

⁴³ Η Οικονομική ανάπτυξη μιας χώρας εξαρτάται και προσδιορίζεται και από άλλους παράγοντες που δεν εξετάζονται εδώ.

⁴⁴ Ο Πίνακας αντλήθηκε από την ιστοσελίδα της Eurostat. Τα στοιχεία των ετών 2002-2003 αντλήθηκαν από την ιστοσελίδα του International Trade Center –ICT, πρόσβαση στις 15-07-2016, http://www.trademap.org/Bilateral_TS.aspx?nvpm=1|14719|410|TOTAL||2|1|1|1|2|1|1|1|1.

⁴⁵ Ο λόγος που επιλέχθηκε το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα είναι επειδή αφενός αποτελεί ένα επαρκές διάστημα προκειμένου να εξαχθούν ορισμένα ασφαλή συμπεράσματα και αφετέρου μετριάξει και τις συνέπειες της οικονομικής κρίσης του 2008, που είχε αρνητικές επιπτώσεις στο συνολικό εμπόριο της ΕΕ. Επίσης, το 2002 αποτελεί το έτος κυκλοφορίας του κοινού ευρωπαϊκού νομίσματος, οπότε και τα στατιστικά στοιχεία είναι διαθέσιμα στο κοινό αυτό νόμισμα, το Ευρώ. Επισημαίνουμε ότι σε αντίθεση με τα στοιχεία που αναφέρθηκαν στις πιο πάνω εκθέσεις, το χρονικό διάστημα που μελετάται εδώ είναι ημερολογιακό έτος και για το λόγο αυτό μπορεί να προκύπτουν διαφορές αναφορικά με τα ποσά των εισαγωγών και εξαγωγών.

Πίνακας 3-1: Εισαγωγές και Εξαγωγές της ΕΕ από και προς τη Ν. Κορέα και Εμπορικό Ισοζύγιο, 2002-2015

ΕΤΟΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ	ΕΞΑΓΩΓΕΣ	ΕΜΠΟΡΙΚΟ
	ΣΕ ΕΚ. €	ΣΕ ΕΚ. €	ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΣΕ ΕΚ. €
2002	26.150	17.483	-8.667
2003	27.919	16.381	-11.538
2004	30.803	17.932	-12.871
2005	34.589	20.239	-14.350
2006	40.949	22.815	-18.133
2007	41.676	24.719	-16.957
2008	39.740	25.495	-14.245
2009	32.472	21.599	-10.873
2010	39.534	27.961	-11.573
2011	36.312	32.515	-3.798
2012	38.017	37.812	-0.205
2013	35.837	39.910	4.074
2014	38.771	43.188	4.417
2015	42.342	47.877	5.535

Πηγή: Eurostat, 2016 και International Trade Center – ITC, 2016

Σύμφωνα, λοιπόν, με τα στοιχεία του Πίνακα 3-1, για το έτος 2015, πέντε χρόνια δηλαδή μετά την θέση σε ισχύ της ΣΕΣ ΕΕ – Ν. Κορέας, τόσο οι εισαγωγές της ΕΕ από τη Ν. Κορέα όσο και οι εξαγωγές της προς αυτή είναι περισσότερες από ποτέ. Οι εισαγωγές της άγγιξαν τα 42.3 δισ. € και οι εξαγωγές της τα 47.8 δισ. €. Συνολικά, οι εμπορικές συναλλαγές των δύο εταίρων άγγιξαν τα 90 δισ. €, ποσό κατά πολύ μεγαλύτερο από κάθε άλλο έτος. Επίσης, από τον ανωτέρω πίνακα, προκύπτει ότι το έλλειμμα στο εμπορικό ισοζύγιο της Ένωσης σταδιακά μειώνεται ενώ από το 2013 κι έπειτα μετατρέπεται σε θετικό και φτάνει τα 5.5 δισ. € (Eurostat, 2016).

Επιπλέον, από τον ίδιο πίνακα, φαίνεται ότι, για το χρονικό διάστημα που εξετάζεται, οι εξαγωγές της Ένωσης υπερδιπλασιάστηκαν φτάνοντας από τα 17.9 δισ. € το 2004, στα 27.9 δισ. € το 2010 και στα 47.8 δισ. € το 2015. Οι εισαγωγές της Ένωσης από την Κορέα, φαίνεται πως αυξήθηκαν οριακά, αφού το 2004 ανέρχονταν σε 30.8 δισ. €, το 2007 σε 41.6 δισ. €, το 2010 σε 39.5 δισ. € και το 2015 σε 42.3 δισ. €. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι το 2009 οι εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των δύο έφτασαν στο ναδίρ, λόγω κυρίως της οικονομικής κρίσης που έπληξε τις χώρες της Ευρωζώνης (Eurostat, 2016).

3.5 Ανακεφαλαίωση

Τον Οκτώβριο 2006, η Ευρ. Επιτροπή τόνισε την ανάγκη για ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ΕΕ, σ' ένα παγκόσμιο οικονομικό σύστημα που μεταβάλλεται με γοργούς ρυθμούς. Μία από τις λύσεις που πρότεινε προκειμένου να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα της Ένωσης ήταν η σύναψη συμφωνιών ελεύθερων συναλλαγών και ιδιαίτερα με τις χώρες της Ασίας, με τις οποίες η ΕΕ δεν είχε τότε συμφωνία. Η Ν. Κορέα ήταν μία από τις χώρες σε προτεραιότητα για σύναψη ΣΕΣ με την ΕΕ.

Έτσι, τον Απρίλιο 2007 δόθηκε στην Ευρ. Επιτροπή εντολή προκειμένου να διαπραγματευτεί μία τέτοια συμφωνία με την Κορέα. Παρά τις όποιες δυσκολίες, η συμφωνία υπεγράφη και τέθηκε σε προσωρινή ισχύ τον Ιούλιο 2011. Η συμφωνία βασίστηκε σε σοβαρά οικονομικά κριτήρια και αποτελεί την πρώτη συμφωνία που συνήφθει με χώρα της Ασίας. Είναι, δε, μια ολοκληρωμένη συμφωνία, που στοχεύει στην απελευθέρωση του εμπορίου και ρυθμίζει πλήθος θεμάτων που έχουν να κάνουν με τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των δύο εταίρων.

Εξαιτίας της μεγάλης σημασίας που έχει η αυτή η συμφωνία, η Ευρ. Επιτροπή υποχρεούται να παρακολουθεί την ορθή εφαρμογή της και να δημοσιεύει ετήσια έκθεση αναφορικά με την εφαρμογή και την εκτέλεση αυτής. Έως τώρα η Επιτροπή έχει δημοσιεύσει τέσσερις εκθέσεις που αφορούν τα χρονικά διαστήματα Ιουνίου 2011 – Ιουλίου 2012, Ιουνίου 2012 – Ιουλίου 2013, Ιουνίου 2013 – Ιουλίου 2014 και Ιουνίου 2014 – Ιουλίου 2015.

Οι εκθέσεις αυτές συμπεραίνουν ότι το εμπόριο αγαθών μεταξύ των δύο μερών έχει ευνοηθεί από τη σύναψη της συμφωνίας και ιδιαίτερα υπέρ της ΕΕ. Από την θέση της σε ισχύ, οι εξαγωγές της ΕΕ προς την Κορέα αυξήθηκαν κατά 55% ενώ έχει ήδη εξοικονομήσει 2.8 δισ. € από την κατάργηση ή τη μείωση των δασμών στα εισαγόμενα εμπορεύματά της. Τα προϊόντα, δε, που παρουσιάζουν τις μεγαλύτερες αυξήσεις είναι τα πλήρως ή μερικώς απελευθερωμένα, από δασμούς, προϊόντα. Σύμφωνα με τις πιο πάνω εκθέσεις, η Συμφωνία Ελεύθερων Συναλλαγών μεταξύ της ΕΕ και της Ν. Κορέας έχει ήδη θετικά αποτελέσματα στο εμπόριο αγαθών και πολύ καλές προοπτικές για το μέλλον.

Τέλος, η μακροοικονομική εξέταση του εμπορικού ισοζυγίου, αναφορικά με τις εισαγωγές και εξαγωγές αγαθών από και προς τη Ν. Κορέα, δείχνει ότι η θέση της Ένωσης έχει ενισχυθεί από την εν λόγω συμφωνία, μιας που για πρώτη φορά παρουσίασε θετικό εμπορικό ισοζύγιο μετά την εφαρμογή της ΣΕΣ ΕΕ – Ν. Κορέας. Το 2015, μάλιστα, το εμπορικό πλεόνασμα της έφτασε στα 5.5 δισ. €.

Κεφάλαιο 4: Η Συμφωνία Ελεύθερων Συναλλαγών ΕΕ – Ν. Κορέας και οι επιπτώσεις της στο εισαγωγικό και εξαγωγικό εμπόριο της Ελλάδας

4.1 Εισαγωγή

Στο πρώτο κεφάλαιο έγινε αναφορά στην κοινή εμπορική πολιτική της ΕΕ, η οποία από τη Συνθήκη της Λισαβόνας κι έπειτα ασκείται σε υπερεθνικό επίπεδο. Η Ελλάδα, λοιπόν, ως κράτος – μέλος της ΕΕ⁴⁶, έχει εκχωρήσει την άσκηση της εμπορικής της πολιτικής στην Ένωση και εφαρμόζει τις αποφάσεις που λαμβάνονται σε κεντρικό επίπεδο αναφορικά με αυτήν (Ευρωπαϊκή Ένωση, ΣΛΕΕ, 2010). Για το λόγο αυτό, η Ελλάδα έχει εισάγει στην εθνική της νομοθεσία τη ΣΕΣ ΕΕ – Ν. Κορέας, η οποία ισχύει κι εφαρμόζεται από τον Ιούλιο 2011 σε όλα τα κράτη – μέλη της Ένωσης.

Από την ανάλυση του τρίτου κεφαλαίου προέκυψε ότι η ΣΕΣ ΕΕ – Ν. Κορέας έχει έως τώρα θετικά αποτελέσματα στον τομέα του εμπορίου αγαθών, ειδικά για την ΕΕ, η οποία φαίνεται να έχει αποκομίσει περισσότερα οικονομικά οφέλη. Παράλληλα, αναφέρθηκε ότι η εν λόγω συμφωνία μπορεί να έχει πολύ καλές προοπτικές στο μέλλον, εάν εφαρμοστεί σωστά (European Commission, 3rd Report, 2015). Το ερώτημα που εξετάζεται στο τέταρτο κεφάλαιο είναι οι επιπτώσεις της ΣΕΣ ΕΕ – Ν. Κορέας στην Ελλάδα, στον τομέα του εμπορίου αγαθών.

Αναλυτικότερα, στο παρόν κεφάλαιο, αφού παρατεθούν ορισμένες πληροφορίες για τη φύση των σχέσεων Ελλάδας – Ν. Κορέας και για την επικύρωση της ΣΕΣ ΕΕ – Ν. Κορέας από την Ελλάδα, θα επιχειρηθεί η μελέτη των επιπτώσεων της συμφωνίας στο εμπόριο αγαθών μεταξύ Ελλάδας και Κορέας. Για τους σκοπούς του κεφαλαίου, επιλέχθηκε ως μέθοδος η μακροοικονομική ανάλυση. Πιο συγκεκριμένα, θα εξεταστεί η εξέλιξη των εισαγωγών της Ελλάδας από τη Ν. Κορέα και των εξαγωγών της προς αυτή κατά τα έτη 2002 – 2015, με στοιχεία που αντλήθηκαν από την Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία.

Τέλος, θα δοθούν στοιχεία, που αντλήθηκαν από τη βάση δεδομένων του «International Trade Center –ICT», αναφορικά με τα προϊόντα που εξάγει η Ελλάδα προς την Ν. Κορέα, πριν και μετά από τη συμφωνία, βάσει της αξίας αυτών και αντίστροφα, για τα προϊόντα, δηλαδή, που αυτή εισάγει από τη Ν. Κορέα.

⁴⁶ Η Ελλάδα αποτέλεσε το 10^ο μέλος της ΕΕ (ΕΟΚ τότε), κατά την τρίτη διεύρυνσή της, το 1981. Σήμερα η ΕΕ αποτελείται από 28 κράτη μέλη. Βλέπε: http://europa.eu/about-eu/countries/index_el.htm.

4.2 Σχέσεις Ελλάδας - Ν. Κορέας

Σύμφωνα με το Υπουργείο Εξωτερικών, οι διπλωματικές σχέσεις της Ελλάδας με τη Ν. Κορέα ξεκινούν το 1961⁴⁷. Η Ελλάδα διαθέτει πρεσβεία στην Σεούλ⁴⁸ από τις 15 Φεβρουαρίου 1991 και η Ν. Κορέα στην Αθήνα από τις 06 Ιουλίου 1973. Οι πολιτικές σχέσεις Ελλάδας – Ν. Κορέας είναι φιλικές και ιδιαίτερα θερμές εξαιτίας ισχυρών ιστορικών δεσμών⁴⁹ και στηρίζονται στη συνεργασία των δύο στο πλαίσιο του ΟΗΕ και στο πλαίσιο συνεργασίας Ευρώπης και Ασίας⁵⁰. Επιπλέον, οι δύο χώρες διατηρούν και πολιτισμικές σχέσεις από το 1967 (Υπ. Εξωτερικών, 2015).

Πέρα, όμως, από τις πολιτικές και πολιτισμικές σχέσεις η Ελλάδα διατηρεί και οικονομικές σχέσεις με τη Ν. Κορέα. Πιο συγκεκριμένα, η ΣΕΣ ΕΕ – Ν. Κορέας καθορίζει, πλέον, τις διμερείς εμπορικές σχέσεις μεταξύ των δύο χωρών και θέτει τις βάσεις της οικονομικής τους συνεργασίας (Υπ. Εξωτερικών, 2015).

4.2.1 Κύρωση της ΣΕΣ ΕΕ – Ν. Κορέας από την Ελλάδα

Η ΣΕΣ ΕΕ – Ν. Κορέας είναι πλέον αυτή που ρυθμίζει τις εμπορικές σχέσεις Ελλάδας – Ν. Κορέας. Στο τρίτο κεφάλαιο έγινε αναφορά στην ισχύ της συμφωνίας, η οποία ορίστηκε προσωρινά από την 1^η Ιουλίου 2011 εωσότου ψηφιστεί από τα εθνικά κοινοβούλια όλων των κρατών μελών, οπότε και θα ισχύει οριστικά (ΣΕΣ ΕΕ - Ν. Κορέας, 2011, σσ. 72-73). Η Ελλάδα, ως μέλος της ΕΕ, κύρωσε τη ΣΕΣ ΕΕ – Ν. Κορέας με το Νόμο 4259/2014⁵¹ (Εθνικό Τυπογραφείο, 2014). Όλα τα κράτη μέλη έχουν πλέον επικυρώσει τη συμφωνία, η οποία έχει επίσημα τεθεί σε ισχύ από τις 13 Δεκεμβρίου 2015 (European Commission, 4th report, 2016, σ. 2).

Σύμφωνα με όσα αναφέρονται στην Αιτιολογική Έκθεση⁵², στο σχέδιο νόμου για την κύρωση της ΣΕΣ ΕΕ – Ν. Κορέας, η τελευταία αναμένεται να ωφελήσει την Ελλάδα. Αρχικά, η χώρα μας θα ωφεληθεί από την σταδιακή κατάργηση των δασμών σε προϊόντα «ελληνικού ενδιαφέροντος⁵³»: κόκκινος τόνος, τυριά, μέλι, σταφίδα, φιστίκια, καλαμπόκι, μαστίχα, ελαιόλαδο, ελιές, προϊόντα από κακάο, σοκολάτες, χυμοί, ροδάκινα κομπόστα,

⁴⁷ Με τα Βασιλικά Διατάγματα 248, ΦΕΚ Α77/10-05-1961 και 263, ΦΕΚ Α69/08-05-1962.

⁴⁸ Πρωτεύουσα της Ν. Κορέας.

⁴⁹ Λόγω της συμμετοχής της Ελλάδας στον πόλεμο της Κορέας, 1950 – 1953.

⁵⁰ Στο πλαίσιο της Διαπεριφερειακής Διαδικασίας Διαλόγου Ευρώπης - Ασίας, γνωστής ως ASEM.

⁵¹ Δημοσιεύτηκε στις 17-04-2014 στο ΦΕΚ Α97/15-04-2014.

⁵² Η Αιτιολογική Έκθεση στο σχέδιο νόμου «Κύρωση της Συμφωνίας Ελεύθερων Συναλλαγών μεταξύ της ΕΕ και των κρατών - μελών της, αφενός, και της Δημοκρατίας της Κορέας, αφετέρου μετά των Παραρτημάτων, Πρωτοκόλλων, Δηλώσεων και Μνημονίων Συνεργασίας» υποβλήθηκε, υπογεγραμμένη από τους αρμόδιους Υπουργούς, στην Βουλή των Ελλήνων, στις 26 Φεβρουαρίου 2014.

⁵³ Για τις προβλεπόμενες δασμολογικές μειώσεις στα προϊόντα ελληνικού ενδιαφέροντος βλέπε Παράρτημα 4.

μεταλλικά και αεριούχα νερά, ακατέργαστα καπνά, μάρμαρα, φάρμακα και καλλυντικά, σαπούνια, λιπάσματα, πλαστικές ύλες και προϊόντα, χημικά, δέρματα, γούνες, ακατέργαστο βαμβάκι και νήματα, ενδύματα, κοσμήματα, υπολείμματα και θραύσματα από χαλκό και αλουμίνιο, ηλεκτρικοί φούρνοι (Αιτιολογική Έκθεση, 2014).

Επιπλέον, η Ελλάδα μπορεί να αποκομίσει κέρδη από την αύξηση των εξαγωγών της προς την Κορέα σε προϊόντα όπως τρόφιμα, ποτά, καλλυντικά, ειδή ένδυσης, μάρμαρα. Στα θετικά της συμφωνίας συγκαταλέγεται η συμπερίληψη ορισμένων προϊόντων όπως η ελιά Καλαμάτας, η Μαστίχα Χίου, το τυρί φέτα, οι οίνοι Ρετσίνα και Σάμος αλλά και το ούζο, στις γεωγραφικές ενδείξεις, όπως βλέπουμε και στον Πίνακα 4-1 (Ελληνική Πρεσβεία στη Σεούλ, Γρ. Οικ. & Εμπ. Υποθ., 2011), πράγμα το οποίο συνεπάγεται ένα υψηλό επίπεδο προστασίας για τα παραπάνω ελληνικά προϊόντα (Αιτιολογική Έκθεση, 2014).

Πίνακας 4-1: Ελληνικές Γεωγραφικές Ενδείξεις που συμπεριλήφθηκαν στη ΣΕΣ ΕΕ – Ν. Κορέας

Γεωγραφική Ένδειξη	Λατινική Γραφή	Προϊόν	Περιγραφή στα Κορεατικά
Ελιά Καλαμάτας	<i>Elia Kalamatas</i>	Olives	엘리아갈라마따스
Μαστίχα Χίου	<i>Masticha Chiou</i>	Gum	마스티하히우
Φέτα	<i>Feta</i>	Cheese	페따
Ούζο	<i>Ouzo</i>	Spirit	우조
Ρετσίνα	<i>Retsina</i>	Wine	레찌나
Σάμος	<i>Samos</i>	Wine	사모스

Πηγή: Ελληνική Πρεσβεία στη Σεούλ, Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων, 2011.

Τέλος, το γεγονός ότι η Ν. Κορέα, μετά το 2004, έχει συνάψει πλήθος συμφωνιών με άλλες χώρες, θα μπορούσε να πλήξει το εμπόριο της ΕΕ και της Ελλάδας με τη χώρα αυτή, ιδιαίτερα, όσον αφορά τα γεωργικά προϊόντα, εάν μια συμφωνία δεν επιτυγχάνονταν ανάμεσα στην ΕΕ και στην Ν. Κορέα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα για τη χώρα μας αποτελούν τα ροδάκινα, το εμπόριο των οποίων έχει πληγεί από τα αντίστοιχα φτηνά κινέζικα αλλά και από τη συμφωνία που έχει συνάψει η Ν. Κορέα με τη Χιλή. Η

τελευταία, μάλιστα, επηρεάζει και το εμπόριο ευρωπαϊκών κρασιών προς την Κορέα, η οποία δείχνει να προτιμά περισσότερο τα κρασιά της Χιλής.

4.3 Οι επιπτώσεις της ΣΕΣ ΕΕ – Ν. Κορέας στο εισαγωγικό και εξαγωγικό εμπόριο της Ελλάδας από και προς τη Ν. Κορέα

Σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν στο προηγούμενο κεφάλαιο, ένα θετικό εμπορικό ισοζύγιο, συμβάλλει στην οικονομική ανάπτυξη μιας χώρας, αφού βελτιώνει το ΑΕΠ της. Επιπλέον, μια χώρα με θετικό εμπορικό ισοζύγιο, δηλαδή με τις εξαγωγές της να υπερβαίνουν τις εισαγωγές της, δεν χρειάζεται να ξοδέψει περισσότερα χρήματα για να καλύψει τις ανάγκες των κατοίκων της (Samuelson & Nordhaus, 2000, σσ. 490, 625, 644-645).

Επίσης, χώρες με ελλειμματικό εμπορικό ισοζύγιο πληρωμών, όπως η Ελλάδα, είναι απαραίτητο να προβαίνουν σε ορισμένες ενέργειες, προκειμένου να το ισοσκελίσουν. Μπορούν είτε να χρηματοδοτούν το έλλειμμα, δηλαδή να δανείζονται και να μεταθέτουν για το μέλλον το κόστος προσαρμογής, είτε να υιοθετούν μέτρα νομισματικής, δημοσιονομικής ή/και εμπορικής πολιτικής. Η εμπορική πολιτική μπορεί να μειώσει το έλλειμμα στο ισοζύγιο πληρωμών μιας χώρας αφού μέσω του εμπορίου μπορεί να αυξήσει τις εξαγωγές της, βελτιώνοντας το εμπορικό ισοζύγιό της (Cohn, 2010, σσ. 210-211).

Η Ελλάδα, παρότι δεν ασκεί δική της εμπορική πολιτική, εφαρμόζει τις αποφάσεις που λαμβάνονται από την ΕΕ. Έτσι, η Ελλάδα εφαρμόζει τη Συμφωνία Ελεύθερων Συναλλαγών μεταξύ της ΕΕ και της Ν. Κορέας και μπορεί να ωφεληθεί από τα πλεονεκτήματα που αυτή προσφέρει. Ο παρακάτω πίνακας δείχνει την εξέλιξη των εισαγωγών αγαθών, σε αξία και ποσότητα, της Ελλάδος από την Κορέα και των εξαγωγών της προς αυτή, τόσο πριν από την εφαρμογή της Συμφωνίας όσο και μετά από αυτήν.

Πίνακας 4-2: Εισαγωγές και Εξαγωγές (σε αξία και ποσότητα) της Ελλάδας από και προς τη Ν. Κορέα, 2002 -2015

ΕΤΟΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΑΞΙΑ (Σε €)	ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΑΞΙΑ (Σε €)	ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ (Σε €)	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΠΟΣΟΤΗΤΑ (Σε κιλά)	ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΠΟΣΟΤΗΤΑ (Σε κιλά)
2002	1.927.228.000	33.045.000	-1.894.183.000	-	-
2003	2.190.144.00	65.848.000	-2.124.296.000	-	-
2004	1.724.442.931	40.281.716	-1.684.161.215	100.628.274	27.927.806

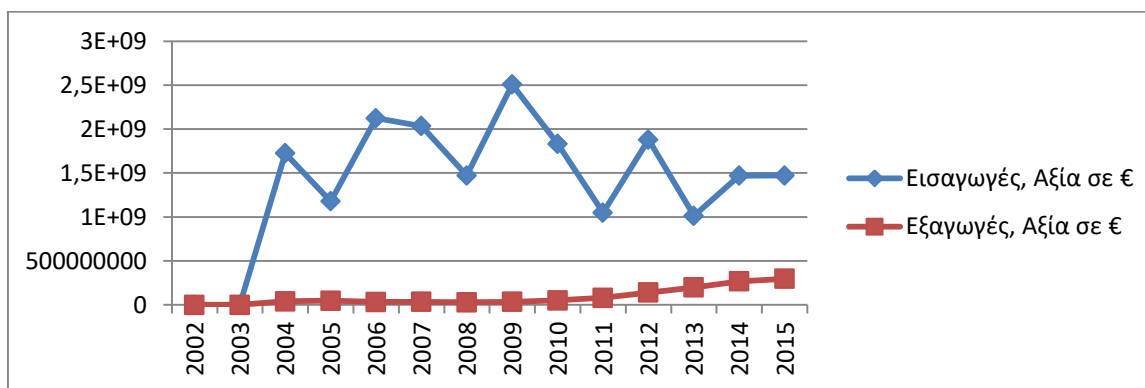
2005	1.178.795.825	48.436.145	-1.130.359.680	100.704.226	28.320.867
2006	2.124.226.900	33.327.147	-2.090.899.753	202.130.412	18.526.382
2007	2.034.518.171	34.875.338	-1.999.642.833	199.802.721	29.738.684
2008	1.471.287.364	29.611.531	-1.441.675.833	185.807.187	23.594.066
2009	2.507.418.600	34.589.650	-2.472.828.950	187.428.390	44.942.253
2010	1.831.560.779	50.829.768	-1.780.731.011	153.319.005	69.460.468
2011	1.048.961.561	81.508.368	-967.453.193	282.095.432	49.010.548
2012	1.879.689.286	141.385.452	-1.738.303.834	50.406.286	180.880.575
2013	1.012.154.441	199.624.535	-812.529.906	69.790.363	267.923.016
2014	1.469.831.883	269.243.888	-1.200.587.995	115.609.666	420.120.250
2015	1.472.035.499	298.070.135	-1.173.965.364	141.597.579	625.489.288

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία - ΕΛΣΤΑΤ, 2016 και International Trade Center – ITC, 2016

Από τον Πίνακα 4-2⁵⁴, προκύπτει ότι τα τελευταία δώδεκα χρόνια οι εισαγωγές της Ελλάδας από την Κορέα υπερβαίνουν κατά πολύ τις εξαγωγές της. Αυτό σημαίνει ότι η Ελλάδα παρουσιάζει διαχρονικά εμπορικό έλλειμμα όσον αφορά το εμπόριο αγαθών της με τη Ν. Κορέα, το οποίο απεικονίζεται στο διάγραμμα 4-1. Το μεγαλύτερο εμπορικό έλλειμμα παρουσιάζεται πριν την εφαρμογή της Συμφωνίας Ελεύθερων Συναλλαγών μεταξύ της Ένωσης και της Κορέας, το 2009 και φτάνει περίπου τα 2.5 δισ. €. Το μικρότερο έλλειμμα παρουσιάζεται το 2013, δύο έτη μετά την θέση σε ισχύ της συμφωνίας και φτάνει τα 812 εκ. € (ΕΛΣΤΑΤ, 2016).

Διάγραμμα 4-1: Εισαγωγές και Εξαγωγές σε αξία της Ελλάδας από και προς τη Ν. Κορέα, 2002 -2015

⁵⁴ Τα στοιχεία του Πίνακα 4-2 αντλήθηκαν από έναν ευρύτερο πίνακα της Ελληνικής Στατιστικής Υπηρεσίας που είναι δημοσιευμένος με τον τίτλο: [Εισαγωγές, Εξαγωγές και Εμπορικό Ισοζύγιο με διάκριση Ενδοκοινοτικού Εμπορίου και Εμπορίου με Τρίτες Χώρες, σε Αξία και Ποσότητα \(Προσωρινά Στοιχεία\) \(Ιανουάριος 2000 - Δεκέμβριος 2015\)](#), πρόσβαση στις 24-06-2016. Η στήλη Εμπορικό Ισοζύγιο προστέθηκε από την συγγραφέα. Για τα έτη 2002 – 2003, τα στοιχεία αντλήθηκαν από την ιστοσελίδα του International Trade Center, διαθέσιμα στους συνδέσμους http://www.trademap.org/tradestat/Bilateral_TS.aspx και http://www.trademap.org/Bilateral_TS.aspx για τις εξαγωγές της Ελλάδας προς τη Ν. Κορέα και τις εισαγωγές της από αυτήν, αντίστοιχα.

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία -ΕΛΣΤΑΤ, 2016

Σε γενικές γραμμές, μετά τη θέση σε ισχύ της ΣΕΣ ΕΕ – Ν. Κορέας, παρατηρείται μείωση στις εισαγωγές της Ελλάδας από τη Ν. Κορέα και σημαντική αύξηση στις εξαγωγές της. Παρότι οι εξαγωγές της Ελλάδας προς τη Ν. Κορέα σχεδόν εξαπλασιάστηκαν, φτάνοντας από τα 50 εκ. € το 2010 στα 298 εκ. €, αυτό δεν ήταν αρκετό για να μετατρέψει το ελλειμματικό εμπορικό ισοζύγιο σε θετικό. Παρόλα αυτά, η Ελλάδα κατάφερε να βελτιώσει το εμπορικό της ισοζύγιο με την Ν. Κορέα, μειώνοντας το έλλειμά της από 1.78 δισ. € το 2010 σε 1.17 δισ. € το 2015, δηλαδή κατά 610 εκ. € (ΕΛΣΤΑΤ, 2016).

Σύμφωνα με την βάση δεδομένων του «International Trade Center»⁵⁵, τα προϊόντα που εξήγαγε η Ελλάδα προς τη Ν. Κορέα, πριν τη θέση σε ισχύ της ΣΕΣ ΕΕ –Ν. Κορέας, ήταν κυρίως καπνά, βαμβάκι, ορυκτά καύσιμα και λάδια, γούνες, χαλκός, αλουμίνιο, χαρτί και χαρτόνι, μηχανές και συσκευές, ηλεκτρικός και ηλεκτρονικός εξοπλισμός, αιθέρια έλαια – αρώματα – καλλυντικά, τεχνουργήματα από πέτρες – γύψο - τσιμέντο, αμίαντο - μαρμαρυγία ή άλλες ύλες, παρασκευάσματα λαχανικών – καρπών - φρούτων ή άλλων μερών φυτών και υλικό για τη θαλάσσια ή ποτάμια ναυσιπλοΐα, κ.α. Τα τέσσερα πρώτα, μάλιστα, είναι αυτά με τις μεγαλύτερες αξίες (ITC, 2016).

Από το 2011 κι έπειτα, μετά δηλαδή τη θέση της συμφωνίας σε ισχύ, η Ελλάδα παρουσίασε θεαματική αύξηση στην αξία των εξαγωγών της, προς τη Ν. Κορέα, σε ορυκτά καύσιμα και λάδια. Επίσης, εξάγει καπνά, γούνες, μηχανές και συσκευές τεχνουργήματα από πέτρες – γύψο - τσιμέντο, αμίαντο - μαρμαρυγία ή άλλες ύλες, ηλεκτρικό και ηλεκτρονικό εξοπλισμό, παρασκευάσματα λαχανικών – καρπών - φρούτων ή άλλων μερών φυτών, υλικό για τη θαλάσσια ή ποτάμια ναυσιπλοΐα, φαρμακευτικά

⁵⁵ Τα στοιχεία είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα του International Trade Center, στον σύνδεσμο http://www.trademap.org/Bilateral_TS.aspx, για τις εξαγωγές της Ελλάδας προς τη Ν. Κορέα και στον σύνδεσμο <http://www.trademap.org/Bilateral.aspx>, για τις εισαγωγές της από αυτήν. Τα Παραρτήματα 5 και 6 έχουν επεξεργαστεί από τη συγγραφέα, βάσει των ανωτέρω στοιχείων και σύμφωνα με τις ανάγκες της παρούσης μελέτης.

προϊόντα, διάφορα τεχνουργήματα, διάφορα παρασκευάσματα διατροφής, σχοινιά και είδη σχοινοποιίας, αλουμίνιο, χαλκό κ.α (ITC, 2016).

Η Ελλάδα, αντίστοιχα, πριν από την εφαρμογή της ΣΕΣ με τη Ν. Κορέα, εισήγαγε υλικό για τη θαλάσσια και ποτάμια ναυσιπλοΐα, οχήματα, ηλεκτρικό και ηλεκτρονικό εξοπλισμό, μηχανήματα σε πολύ μεγάλες αξίες. Επίσης, εισήγαγε υφαντικές ύλες και υφάσματα, πλαστικές ύλες, καουτσούκ, χυτοσίδηρο – σίδηρο – χάλυβα και τα τεχνουργήματα αυτών, οργανικά χημικά, καπνό, όργανα και συσκευές για τη φωτογραφία, την ιατροχειρουργική, κλπ, χαρτί και χαρτόνι, ψάρια –μαλακόστρακα – όστρακα, γυαλί και τα τεχνουργήματα αυτού (ITC, 2016).

Μετά την εφαρμογή της συμφωνίας, η Ελλάδα συνεχίζει να εισάγει σχεδόν τα ίδια προϊόντα με πριν. Πρώτο σε αξία εισαγωγών παραμένει το υλικό για τη θαλάσσια και ποτάμια ναυσιπλοΐα. Στις εισαγωγές της, επίσης, περιλαμβάνονται προϊόντα όπως, τα οχήματα, οι πλαστικές ύλες, τα μηχανήματα, ο ηλεκτρικός και ηλεκτρονικός εξοπλισμός, τα οχήματα και το υλικό για το σιδηρόδρομο, το καουτσούκ, τα οργανικά χημικά, τα όργανα και οι συσκευές για τη φωτογραφία, τη ιατροχειρουργική, κτλ, ο χυτοσίδηρος – σίδηρος και χάλυβας, τα διάφορα παρασκευάσματα διατροφής, τα ορυκτά καύσιμα και λάδια και οι υφαντικές ύλες και τα υφάσματα (ITC, 2016).

4.4 Ανακεφαλαίωση

Ανακεφαλαιώνοντας, η Ελλάδα διατηρεί διπλωματικές σχέσεις με τη Ν. Κορέα από το 1961 και πολιτισμικές από το 1967. Πέρα, όμως από τους πολιτικούς και πολιτισμικούς δεσμούς των δύο χωρών, υπάρχουν και οικονομικοί δεσμοί. Οι οικονομικές σχέσεις Ελλάδας και Ν. Κορέας ρυθμίζονται από την Συμφωνία Ελεύθερων Συναλλαγών που υπεγραφέι μεταξύ της ΕΕ και της Ν. Κορέας και τέθηκε σε ισχύ από τον Ιούλιο 2011. Η Ελλάδα κύρωσε τη Συμφωνία αυτή με το Ν. 4259/2014, η οποία, μετά την κύρωσή της από όλα τα κράτη – μέλη της ΕΕ, ισχύει οριστικά από τις 13 Δεκεμβρίου 2015.

Σύμφωνα με την Αιτιολογική Έκθεση στο σχέδιο του νόμου για την κύρωση της ΣΕΣ ΕΕ -Ν. Κορέας, η Ελλάδα αναμένεται να ωφεληθεί τόσο από την κατάργηση ή μείωση των δασμών στα εισαγόμενα από την Κορέα εμπορεύματά της όσο και από την αύξηση των εξαγωγών της προς αυτή αλλά και από την αναγνώριση από μέρους της Κορέας, ορισμένων γεωγραφικών ενδείξεων σε ελληνικά προϊόντα όπως η ελιά Καλαμάτας, η μαστίχα Χίου, η φέτα, το ούζο και τα κρασιά Ρετσίνα και Σάμος. Ορισμένα ελληνικά προϊόντα, μάλιστα, όπως τα ροδάκινα και τα κρασιά, θα είχαν βρεθεί σε πολύ δυσμενή θέση, αν μια τέτοια συμφωνία δεν επιτυγχανόνταν, καθώς κινδύνευαν από

αντίστοιχα φθηνά προϊόντα άλλων χωρών που είχαν συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών με τη Ν. Κορέα.

Τέλος, η Ελλάδα, σε αντίθεση με την Ευρωπαϊκή Ένωση, δεν κατάφερε να μετατρέψει το ελλειμματικό εμπορικό ισοζύγιο της με τη Ν. Κορέα, σε πλεονασματικό. Από τη θέση, όμως σε ισχύ της ανωτέρω Συμφωνίας, έχει κατορθώσει να εξαπλασιάσει τις εξαγωγές της προς τη Ν. Κορέα και να μειώσει τις εισαγωγές της από αυτή, βελτιώνοντας το εμπορικό της ισοζύγιο με την εν λόγω χώρα. Οι εξαγωγές της από τα 50 εκ. €, το 2010 άγγιξαν τα 298 εκ €, το 2015. Τα ορυκτά καύσιμα και λάδια αποτελούν το μεγαλύτερο σε αξία εξαγόμενο προϊόν της προς τη Ν. Κορέα ενώ το υλικό για τη θαλάσσια και ποτάμια ναυσιπλοΐα κατέχει την πρώτη θέση σε αξία ως εισαγόμενο προϊόν από την τελευταία.

Συμπεράσματα

Στόχος της παρούσης εργασίας ήταν η μελέτη των Συμφωνιών Ελεύθερου Εμπορίου και ειδικότερα της Συμφωνίας Ελεύθερων Συναλλαγών μεταξύ της ΕΕ και της Ν. Κορέας. Πιο συγκεκριμένα, επιδιωκόμενος στόχος ήταν η ανάδειξη των συνεπειών της εν λόγω συμφωνίας στο εμπόριο αγαθών της ΕΕ γενικότερα και της Ελλάδας ειδικότερα.

Για το σκοπό της παρούσης εργασίας αξιοποιήθηκαν ορισμένα σημεία της θεωρίας του διεθνούς εμπορίου. Το διεθνές εμπόριο είναι το διασυνοριακό εμπόριο μεταξύ των χωρών. Μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και ιδιαίτερα τις τελευταίες δεκαετίες παρατηρείται μεγάλη άνθηση του διεθνούς εμπορίου και κυρίως του εμπορίου αγαθών σε σχέση με αυτό των υπηρεσιών. Οι αυξημένες εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των χωρών, σε συνδυασμό με την τεχνολογική εξέλιξη, οδήγησαν στην ολοένα και μεγαλύτερη αλληλεξάρτηση των οικονομιών των χωρών αυτών.

Η αλληλεξάρτηση αυτή δημιούργησε την ανάγκη θέσπισης εμπορικών κανόνων ώστε να εξασφαλιστεί ένα σταθερό και ασφαλές περιβάλλον για τις εμπορικές συναλλαγές. Τον ρόλο αυτό αρχικά είχε η Γενική Συμφωνία Δασμών και Εμπορίου ενώ στη συνέχεια τον ανέλαβε ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου. Ο διεθνής αυτός οργανισμός αριθμεί πλέον τα 164 μέλη, αποδεικνύοντας τον σημαίνοντα ρόλο του στο διεθνές εμπόριο.

Πρωταρχικός, όμως, είναι και ο ρόλος που παίζει η ΕΕ στο διεθνές εμπόριο καθώς αποτελεί τη μεγαλύτερη εμπορική δύναμη. Το ιδιαίτερα ανταγωνιστικό, αλληλεξαρτώμενο και σύνθετο διεθνές οικονομικό σύστημα που έχει διαμορφωθεί τόσο από τις δυνάμεις της οικονομικής παγκοσμιοποίησης όσο και από τη ραγδαία οικονομική ανάπτυξη ορισμένων

αναπτυσσόμενων χωρών, κυρίως της Ασίας, οδήγησε την ΕΕ να υιοθετήσει κοινή εμπορική πολιτική.

Σύμφωνα με τα άρθρα 2 και 3 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της ΕΕ, η Ένωση έχει αποκλειστική αρμοδιότητα στην άσκηση της εμπορικής πολιτικής, που σημαίνει ότι τα κράτη μέλη της έχουν εκχωρήσει σε αυτήν την αρμοδιότητα άσκησης της εμπορικής πολιτικής τους. Έτσι, αποκλειστικά υπεύθυνα για τις αποφάσεις που λαμβάνονται σε θέματα εμπορίου για όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ είναι η ίδια η Ένωση. Από το άρθρο 206 της ίδια Συνθήκης, προκύπτει ότι η ΕΕ είναι υπέρμαχος του ελεύθερου εμπορίου και ακολουθεί φιλελεύθερη εμπορική πολιτική. Τόσο η ΕΕ όσο και ο ΠΟΕ αναγνωρίζουν την ανάγκη ελεύθερης διεξαγωγής των εμπορικών συναλλαγών.

Όμως, το διεθνές εμπόριο δεν διεξάγεται πάντοτε ελεύθερα καθώς υπάρχουν χώρες που εξακολουθούν να θέτουν εμπόδια, δασμολογικής ή μη φύσεως, στο εμπόριό τους με άλλες χώρες. Η ΕΕ επιτυγχάνει την άρση αυτών των εμπορικών φραγμών, μεταξύ άλλων, και με τη σύναψη διμερών εμπορικών συμφωνιών. Διαπραγματεύεται, δηλαδή, με κάθε χώρα ή ομάδα χωρών ξεχωριστά συμφωνίες, οι οποίες στοχεύουν στην απελευθέρωση του μεταξύ τους εμπορίου.

Οι Συμφωνίες αυτές αποκαλούνται Συμφωνίες Ελεύθερου Εμπορίου ή Ελεύθερων Συναλλαγών. Δίνουν προνομιακή μεταχείριση στις αγορές των συμβαλλόμενων μερών και το περιεχόμενό τους εξαρτάται από τις ανάγκες που πρόκειται αυτές να εξυπηρετήσουν. Στοχεύουν είτε στο αμοιβαίο άνοιγμα των αγορών, όταν συνάπτονται με αναπτυγμένες χώρες ή αναδυόμενες οικονομίες, είτε εξυπηρετούν αναπτυξιακούς στόχους, όταν εμπορικοί εταίροι είναι οι λιγότερο αναπτυγμένες χώρες.

Οι χώρες που συνάπτουν τέτοιου είδους συμφωνίες ωφελούνται τόσο από τη μείωση ή την κατάργηση των δασμών όσο και από την άρση μη δασμολογικών εμποδίων αλλά και τη ρύθμιση άλλων ζητημάτων σχετικών με την απελευθέρωση του εμπορίου, όπως δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, δημόσιες συμβάσεις, κριτήρια ποιότητας και ασφάλειας, κ.α. Με τον τρόπο αυτό, οι Συμφωνίες Ελεύθερων Συναλλαγών συμβάλλουν στη δημιουργία ενός ευνοϊκού, ασφαλούς και σταθερού περιβάλλοντος για τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι το αρμόδιο θεσμικό όργανο για τη διαπραγμάτευση των εν λόγω συμφωνιών ενώ το Συμβούλιο είναι αυτό που εγκρίνει επίσημα τη συμφωνία. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπορεί είτε να εγκρίνει είτε να απορρίψει το περιεχόμενο μιας

συμφωνίας, δεν μπορεί όμως να το τροποποιήσει. Η Συμφωνία, τέλος, πιθανόν να χρειάζεται και την έγκριση των εθνικών κοινοβουλίων των κρατών μελών της Ένωσης.

Η ΕΕ, έχει ήδη συνάψει πλήθος Συμφωνιών Ελεύθερου Εμπορίου. Αυτή τη στιγμή βρίσκεται σε διαπραγμάτευση με άλλες ενώ έχει εγκρίνει και τη διαπραγμάτευση ανάλογων συμφωνιών στο μέλλον. Η παρούσα μελέτη εξέτασε τη Συμφωνία Ελεύθερων Συναλλαγών της ΕΕ με τη Ν. Κορέα.

Τον Οκτώβριο του 2006, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, κατανοώντας ότι το παγκόσμιο οικονομικό σύστημα αλλάζει και μάλιστα με πολύ γρήγορους ρυθμούς, τόνισε την ανάγκη ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας της Ένωσης. Ένας από τους τρόπους για να γίνει αυτό ήταν η σύναψη Συμφωνιών Ελεύθερου Εμπορίου και ιδιαίτερα με χώρες με τις οποίες η Ένωση δεν είχε ποτέ υπογράψει ανάλογη συμφωνία, όπως οι χώρες της Ασίας.

Έτσι, η Ν. Κορέα, ως χώρα της Ασίας, χαρακτηρίστηκε εταίρος ΣΕΣ προτεραιότητας και δόθηκε στην Ευρ. Επιτροπή εντολή διαπραγμάτευσης μιας συμφωνίας με αυτή. Παρά τις αντιθέσεις που υπήρξαν αρχικά από ορισμένες χώρες που θεωρούσαν ότι θίγονται τα συμφέροντά τους, η Συμφωνία υπεγράφη και τέθηκε σε προσωρινή ισχύ από τον Ιούλιο 2011.

Είναι, δε, μια συμφωνία που βασίστηκε σε σοβαρά οικονομικά κριτήρια και η πρώτη που υπεγράφη με χώρα της Ασίας. Αποτελεί μια από τις πιο ολοκληρωμένες και πιο φιλόδοξες συμφωνίες της ΕΕ καθώς στοχεύει στην απελευθέρωση του εμπορίου, ρυθμίζοντας πλήθος θεμάτων που σχετίζονται με τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών.

Από τις εκθέσεις που έχει δημοσιοποιήσει μέχρι σήμερα η Ευρ. Επιτροπή αναφορικά με τα αποτελέσματα της ανωτέρω συμφωνίας, συνάγεται το συμπέρασμα ότι το εμπόριο αγαθών μεταξύ της Ένωσης και της Ν. Κορέας έχει αυξηθεί. Οι εξαγωγές της Ένωσης προς τη Ν. Κορέα αυξήθηκαν κατά 55% ενώ η Ένωση έχει εξοικονομήσει 2.8 δισ. € από την κατάργηση ή τη μείωση των δασμών στα εισαγόμενα από την Κορέα εμπορεύματά της.

Τα πλήρως ή μερικώς απελευθερωμένα από δασμούς προϊόντα είναι αυτά που παρουσιάζουν τις μεγαλύτερες αυξήσεις. Επιπλέον, από τις ανωτέρω εκθέσεις, συνάγεται το συμπέρασμα ότι η Συμφωνία Ελεύθερων Συναλλαγών ΕΕ – Ν. Κορέας έχει ήδη θετικά αποτελέσματα στο εμπόριο αγαθών και πολύ καλές προοπτικές για το μέλλον.

Επίσης, η μακροοικονομική εξέταση του εμπορικού ισοζυγίου της ΕΕ με τη Ν. Κορέα, έδειξε ότι η θέση της Ένωσης έχει ενισχυθεί από την εν λόγω Συμφωνία. Η Ένωση, μάλιστα, κατάφερε να μετατρέψει το ελλειμματικό εμπορικό ισοζύγιο, που παρουσίαζε τα τελευταία χρόνια με τη Ν. Κορέα, σε θετικό. Το 2015 η ΕΕ παρουσίασε πλεονασματικό εμπορικό ισοζύγιο με τη Ν. Κορέα, με το πλεόνασμα να αγγίζει τα 5.5 δισ. €, ενισχύοντας έτσι την οικονομία της.

Η Ελλάδα, τέλος, ως μέλος της ΕΕ, διατηρεί οικονομικές σχέσεις με τη Ν. Κορέα, που ρυθμίζονται από τη Συμφωνία Ελεύθερων Συναλλαγών ΕΕ –Ν. Κορέας. Η Συμφωνία κυρώθηκε από την Ελλάδα με το Ν. 4529/2014. Η Αιτιολογική Έκθεση στο σχέδιο νόμου για την κύρωση της συμφωνίας κάνει αναφορά στα οφέλη που αναμένεται αυτή να έχει για την Ελλάδα.

Η Ελλάδα μπορεί να ωφεληθεί από την αύξηση των εξαγωγών της προς τη Ν. Κορέα αλλά και από το προνομιακό δασμολόγιο που διαμορφώθηκε με την πλήρη κατάργηση ή τη σταδιακή μείωση των δασμών στα εισαγόμενα, από τη Ν. Κορέα, εμπορεύματά της. Μπορεί, επίσης, να ωφεληθεί και από την αναγνώριση των γεωγραφικών ενδείξεων σε ορισμένα ελληνικά προϊόντα, όπως η ελιά Καλαμάτας, η μαστίχα Χίου, η φέτα, το ούζο και τα κρασιά Ρετσίνα και Σάμος.

Η μακροοικονομική ανάλυση των εισαγωγών και των εξαγωγών της Ελλάδας από και προς τη Ν. Κορέα, από το έτος 2002 έως το 2015, δείχνει ότι, παρότι το εμπορικό ισοζύγιο της Ελλάδας με τη Ν. Κορέα παραμένει ελλειμματικό, η Ελλάδα κατάφερε να αυξήσει 6 φορές τις εξαγωγές της προς τη Ν. Κορέα και να μειώσει τις εισαγωγές της από αυτή. Το αποτέλεσμα ήταν να βελτιωθεί το εμπορικό ισοζύγιο της από το 2010 έως το 2015 κατά 610 εκ. € και να τονωθεί την οικονομία της.

Επισημαίνεται ότι, η παρούσα μελέτη εξέτασε τις επιπτώσεις της Συμφωνίας Ελεύθερων Συναλλαγών της ΕΕ με τη Ν. Κορέα, μόνο σε ότι αφορά το εμπόριο των αγαθών και δεν επιχειρήθηκε η συνολική αξιολόγηση της εν λόγω Συμφωνίας. Τέλος, είναι εξίσου σημαντικό να τονιστεί ότι τα αποτελέσματα της Συμφωνίας Ελεύθερων Συναλλαγών της ΕΕ με τη Ν. Κορέα, που δείχνουν έως τώρα να είναι πολύ θετικά, ειδικά για τα κράτη μέλη της Ένωσης, δεν μπορούν να αποδοθούν αποκλειστικά και μόνο στη σύναψη αυτής της συμφωνίας. Η παρουσίαση, όμως, των αποτελεσμάτων της εν λόγω συμφωνίας αποτελεί ένα πολύ καλό δείκτη για το πως αυτή λειτουργεί ως τώρα.

Παραρτήματα

1. Το Υπόδειγμα της Βαρύτητας του παγκόσμιου εμπορίου

Το Υπόδειγμα της βαρύτητας του παγκόσμιου εμπορίου, πήρε το όνομά του από το νόμο της βαρύτητας του Νεύτωνα. Σύμφωνα με το νόμο αυτό, «η έλξη της βαρύτητας ανάμεσα σε δύο αντικείμενα είναι ανάλογη με το γινόμενο των μαζών τους και μειώνεται με τη μεταξύ τους απόσταση». Με την ίδια ακριβώς λογική, η αξία του εμπορίου ανάμεσα σε οποιοσδήποτε χώρες είναι ανάλογη, με σταθερούς τους υπόλοιπους παράγοντες, με το γινόμενο των ΑΕΠ τους και μειώνεται με την απόσταση που τις χωρίζει». Έτσι, ο όγκος του παγκόσμιου εμπορίου ανάμεσα σε δύο χώρες μπορεί να υπολογιστεί, με ικανοποιητική ακρίβεια, με την κάτωθι εξίσωση:

$$T_{ij}=A \times Y_i \times Y_j/D_{ij},$$

όπου Α μια σταθερά, T_{ij} η αξία του εμπορίου ανάμεσα στη χώρα i και τη χώρα j , Y_i και Y_j το ΑΕΠ της χώρας i και j αντίστοιχα και D_{ij} η μεταξύ τους απόσταση. Το Υπόδειγμα της βαρύτητας δεν αρκεί για να ερμηνεύσει τέλεια τις ροές του διεθνούς εμπορίου καθώς υπάρχουν και άλλοι παράγοντες που επηρεάζουν το εμπόριο μεταξύ δύο χωρών, όπως η πολιτισμική συγγένεια μεταξύ δύο χωρών, η γεωγραφική θέση μιας χώρας, οι εμπορικές συμφωνίες που αυτή τυχόν συνάπτει, κ.α (Krugman & Obstfeld, 2015, σσ. 64-70).

2. Κανονισμός 511/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11^{ης} Μαΐου 2011 για την εφαρμογή της διμερούς ρήτρας διασφάλισης της συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της και της Δημοκρατίας της Κορέας

Ο Κανονισμός 511/2011 αφορά την εφαρμογή της διμερούς ρήτρας διασφάλισης της ΣΕΣ ΕΕ – Ν. Κορέας και ορίζει με κάθε λεπτομέρεια τις έννοιες της «σοβαρής ζημιάς» ή του «κινδύνου πρόκλησης σοβαρής ζημιάς» και τις διαδικασίες που τηρούνται σε περίπτωση εφαρμογής ενός μέτρου διασφάλισης. Σύμφωνα με το άρθρο 2 του εν λόγω Κανονισμού, «Ένα μέτρο διασφάλισης μπορεί να επιβληθεί όταν ένα προϊόν καταγωγής Κορέας, λόγω της μείωσης ή της κατάργησης των δασμών για το εν λόγω προϊόν, εισάγεται στην Ένωση σε τόσο αυξημένες ποσότητες, είτε σε απόλυτες τιμές είτε σε σύγκριση με την παραγωγή της Ένωσης, και υπό τέτοιες συνθήκες ώστε να προκαλείται ή να υπάρχει κίνδυνος να προκληθεί σοβαρή ζημία στον ενωσιακό κλάδο παραγωγής ομοειδούς ή ευθέως ανταγωνιστικού προϊόντος» (Κανονισμός (ΕΕ) 511/2011, 2011).

3. Η Συμφωνία Ελεύθερων Συναλλαγών Ε.Ε – Ν. Κορέας

Στον παρακάτω σύνδεσμο: (http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=OJ:JOL_2011_127_R_0001_01&from=EL) ο αναγνώστης μπορεί να περιηγηθεί στο πλήρες κείμενο της Συμφωνίας Ελεύθερων Συναλλαγών ΕΕ – Ν. Κορέας, που περιλαμβάνει την απόφαση του Συμβουλίου της 16 Σεπτεμβρίου 2010 για την υπογραφή της συμφωνίας και την προσωρινή εφαρμογή της, τις δηλώσεις της Επιτροπής, το κείμενο της συμφωνίας, τα παραρτήματα, τα 3 πρωτόκολλα και τα 4 μνημόνια (ΣΕΣ ΕΕ - Ν. Κορέας, 2011).

Πιο συγκεκριμένα, στο κείμενο της συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών ΕΕ – Ν. Κορέας περιλαμβάνονται (ΣΕΣ ΕΕ - Ν. Κορέας, 2011):

- Τα εξής κεφάλαια:

1. ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΙΣΜΟΙ
2. ΕΘΝΙΚΗ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ
3. ΜΕΤΡΑ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ
4. ΤΕΧΝΙΚΟΙ ΦΡΑΓΜΟΙ ΣΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ
5. ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΦΥΤΟΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΤΡΑ
6. ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗ ΤΩΝ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ
7. ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ, ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ
8. ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ
9. ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ
10. ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ
11. ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ
12. ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ
13. ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΙ ΛΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ
14. ΕΠΙΛΥΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ
15. ΘΕΣΜΙΚΕΣ, ΓΕΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ.

- Τα κάτωθι παραρτήματα:

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1, ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΑ	ΑΦΕΘΗΚΕ ΣΚΟΠΙΜΩΣ ΚΕΝΟ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2-Α, ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΥΟ	ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΩΝ ΔΑΣΜΩΝ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2-Β, ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΥΟ	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2-Γ, ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΥΟ	ΟΧΗΜΑΤΑ ΜΕ ΚΙΝΗΤΗΡΑ ΚΑΙ ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΑ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2-Δ, ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΥΟ	ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΚΑΙ ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΣΥΣΚΕΥΕΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2-Ε, ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΥΟ	ΧΗΜΙΚΑ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3, ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΑ	ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4, ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΣΣΕΡΑ	ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ ΤΕΕΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5, ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΝΤΕ	ΑΦΕΘΗΚΕ ΣΚΟΠΙΜΩΣ ΚΕΝΟ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6, ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΞΙ	ΑΦΕΘΗΚΕ ΣΚΟΠΙΜΩΣ ΚΕΝΟ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 7-Α, ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΠΤΑ	ΚΑΤΑΛΟΓΟΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 7-Β, ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΠΤΑ	ΕΞΑΙΡΕΣΗ ΑΠΟ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗ ΜΕΚ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 7-Γ, ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΠΤΑ	ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΞΑΙΡΕΣΕΩΝ ΑΠΟ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗ ΜΕΚ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 7-Δ, ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΠΤΑ	ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΗ ΔΕΣΜΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 8, ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΚΤΩ	ΑΦΕΘΗΚΕ ΣΚΟΠΙΜΩΣ ΚΕΝΟ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 9, ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΝΕΑ	ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΒΟΤ ΚΑΙ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 10, ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑ	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΕΣ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΓΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΑ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 10-Β, ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑ	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΕΣ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΓΙΑ ΟΙΝΟΥΣ, ΑΡΩΜΑΤΙΣΜΕΝΟΥΣ ΟΙΝΟΥΣ ΚΑΙ ΑΛΚΟΟΛΟΥΧΑ ΠΟΤΑ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 11, ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΔΕΚΑ	ΑΦΕΘΗΚΕ ΣΚΟΠΙΜΩΣ ΚΕΝΟ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 12, ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΩΔΕΚΑ	ΑΦΕΘΗΚΕ ΣΚΟΠΙΜΩΣ ΚΕΝΟ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 13, ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΡΙΑ	ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 14-Α, ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΕΣΣΕΡΑ	ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ ΓΙΑ ΜΗ ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΚΑ ΜΕΤΡΑ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 14-Β, ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΕΣΣΕΡΑ	ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 14-Γ, ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΕΣΣΕΡΑ	ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΕΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 15, ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΠΕΝΤΕ	ΑΦΕΘΗΚΕ ΣΚΟΠΙΜΩΣ ΚΕΝΟ

- Τα 3 πρωτόκολλα:

1. ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΡΙΣΜΟ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ «ΚΑΤΑΓΟΜΕΝΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ» Η΄ «ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ» ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΕΘΟΔΟΥΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ,
2. ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΣΕ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ,
3. ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ.

- Τα 4 μνημόνια:

1. ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΗ ΠΑΡΟΧΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΟΠΩΣ ΠΑΡΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ 7-Α,
2. ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ ΤΩΝ ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΚΟΡΕΑΣ,
3. ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΙΔΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΝΑΛΗΦΘΗΚΑΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ,
4. ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΖΩΝΩΣΗ, ΤΟΝ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ.

4. Προβλεπόμενες Μειώσεις Δασμών για τα προϊόντα ελληνικού Ενδιαφέροντος, βάσει της ΣΕΣ ΕΕ – Ν. Κορέας

Στον παρακάτω πίνακα μπορεί ο αναγνώστης να αναζητήσει τις προβλεπόμενες μειώσεις δασμών για τα προϊόντα Ελληνικού Ενδιαφέροντος:

HSK (Κωδικοί Δασμολογίου Κορέας)	Περιγραφή Προϊόντος	Βασικός Δασμός %	Μειώσεις Δασμών
<u>030345</u>	Κόκκινοι τόνοι καταψυγμένοι, με εξαίρεση τα φιλέτα	10	Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ
<u>0304295000</u>	Κόκκινοι τόνοι, φιλέτα ή άλλη σάρκα, νωπά ή καταψυγμένα	10	Σε 4 ίσες ετήσιες δόσεις αρχίζοντας από την έναρξη της ΣΕΕ
<u>0406</u>	Τυριά και πηγμένο γάλα για τυρί	36	Σύμφωνα με την παράγραφο 9 του παραρτήματος 2-A-1 προβλέπεται η αδασμολόγητη εισαγωγή συγκεκριμένων ποσοτήτων τυριών, οι οποίες αρχίζουν από 4560 τόνους για το πρώτο έτος και αυξάνονται σταδιακά. Για τις εισαγόμενες ποσότητες πέραν της ανωτέρω ποσόστωσης, επιβάλλεται ο βασικός δασμός, ο οποίος μειώνεται ετησίως σε 16 ίσες ετήσιες δόσεις από την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ. Από το δέκατο έκτο έτος και μετά μηδενίζονται οι δασμοί και το σύνολο των εισαγωγών γίνεται χωρίς δασμούς.
<u>0409000000</u>	Φυσικό Μέλι	243% ή 1,864 won/kg, όποιο είναι μεγαλύτερο	Σύμφωνα με την παράγραφο 10 του παραρτήματος 2-A-1 προβλέπεται η αδασμολόγητη εισαγωγή συγκεκριμένων ποσοτήτων, οι οποίες αρχίζουν από 50 τόνους για το πρώτο έτος και αυξάνονται σταδιακά στους 75 τόνους στο δέκατο έκτο έτος και στο εξής παραμένουν σταθερές.
<u>0511996000</u>	Φυσικά Σφουγγάρια	8	Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ
<u>0802500000</u>	Φυστίκια	30	Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ
<u>0806200000</u>	Σταφίδα	21	Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ
<u>1005909000</u>	Καλαμπόκι	328	Σε 14 ίσες ετήσιες δόσεις αρχίζοντας από την έναρξη της ΣΕΕ
<u>1207200000</u>	Βαμβακόσπορος	3	Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ
<u>130190</u>	Μαστίχα	3	Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ
<u>1509100000</u>	Παρθένο Ελαιόλαδο	8	Σε 6 ίσες ετήσιες δόσεις αρχίζοντας από την έναρξη της ΣΕΕ
<u>1509900000</u>	Λοιπά Ελαιόλαδα	8	Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ

<u>180610</u>	Σκόνη κακάο με προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών	8	Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ
<u>180620</u>	Παρασκευάσματα από κακάο σε τεμάχια ή συσκευασία άνω των 2 κιλών	8	Σε 6 ίσες ετήσιες δόσεις αρχίζοντας από την έναρξη της ΣΕΕ
<u>180631</u>	Παρασκευάσματα από κακάο παραγεμισμένα	8	Σε 6 ίσες ετήσιες δόσεις αρχίζοντας από την έναρξη της ΣΕΕ
<u>180632</u>	Παρασκευάσματα από κακάο μη παραγεμισμένα	8	Σε 6 ίσες ετήσιες δόσεις αρχίζοντας από την έναρξη της ΣΕΕ
<u>1806901000</u>	Σοκολάτες	8	Σε 6 ίσες ετήσιες δόσεις αρχίζοντας από την έναρξη της ΣΕΕ
<u>1806909090</u>	Ζαχαρώδη σοκολάτας	8	Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ
<u>2005700000</u>	Ελιές	20	Σε 6 ίσες ετήσιες δόσεις αρχίζοντας από την έναρξη της ΣΕΕ
<u>2008701000</u>	Ροδάκινα ζαχαρούχα σε αεροστεγή συσκευασία	50	Σε 8 ίσες ετήσιες δόσεις αρχίζοντας από την έναρξη της ΣΕΕ
<u>2008209000</u>	Ροδάκινα Λοιπά	45	Σε 6 ίσες ετήσιες δόσεις αρχίζοντας από την έναρξη της ΣΕΕ
<u>200911</u>	Χυμός πορτοκάλι καταψυγμένος	54	Σε 4 ίσες ετήσιες δόσεις αρχίζοντας από την έναρξη της ΣΕΕ
<u>200912</u>	Χυμοί πορτοκάλι μη καταψυγμένοι με Brix που δεν υπερβαίνει το 20	54	Σε 6 ίσες ετήσιες δόσεις αρχίζοντας από την έναρξη της ΣΕΕ
<u>200919</u>	Χυμοί πορτοκάλι μη καταψυγμένοι, λοιποί	54	Σε 4 ίσες ετήσιες δόσεις αρχίζοντας από την έναρξη της ΣΕΕ
<u>220110</u>	Μεταλλικά και αεριούχα νερά	8	Σε 6 ίσες ετήσιες δόσεις αρχίζοντας από την έναρξη της ΣΕΕ
<u>2204</u>	Κρασί	15	Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ
<u>220900</u>	Ξύδι	8	Σε 6 ίσες ετήσιες δόσεις αρχίζοντας από την έναρξη της ΣΕΕ
<u>2401</u>	Ακατέργαστα Καπνά και Απορρίμματα	20	Σε 11 ίσες ετήσιες δόσεις αρχίζοντας από την έναρξη της ΣΕΕ
<u>2501009010</u>	Αλάτι βρώσιμο	8	Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ
<u>2501009020</u>	Καθαρό αλάτι	8	Σε 4 ίσες ετήσιες δόσεις αρχίζοντας από την έναρξη της ΣΕΕ
<u>2501009090</u>	Αλάτι, άλλο	8	Σε 4 ίσες ετήσιες δόσεις αρχίζοντας από την έναρξη της ΣΕΕ
<u>251110</u>	Θευικό βάρειο φυσικό (Βαριτίνη)	3	Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ
<u>2515111000</u>	Μάρμαρα ακατέργαστα	3	Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ

<u>2515112000</u>	Τραβερίνες ακατέργαστες	3	Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ
<u>251512</u>	Μάρμαρα και τραβερίνες τεμαχισμένα	3	Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ
<u>2515121000</u>	Μάρμαρα τεμαχισμένα	3	Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ
<u>2515122000</u>	Τραβερίνες τεμαχισμένες	3	Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ
<u>251910</u>	Ανθρακικό μαγνήσιο, φυσικό (Μαγνησίτης)	3	Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ
<u>2710114000</u>	Νάφθα	0	Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ
<u>290545</u>	Γλυκερίνη	8	Σε 4 ίσες ετήσιες δόσεις αρχίζοντας από την έναρξη της ΣΕΕ
<u>300190</u>	Ηπαρίνη	0	Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ
<u>3004</u>	Φάρμακα	8	1) Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ. 2) Σε 4 ίσες ετήσιες δόσεις αρχίζοντας από την έναρξη της ΣΕΕ
<u>320414</u>	Χρωστικές άμεσες και παρασκευάσματα αυτών	8	Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ
<u>320416</u>	Χρωστικά αντιδραστήρια και παρασκευάσματα	8	Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ
<u>3301</u>	Αιθέρια Έλαια (για το ginseng ισχύουν διαφορετικές ρυθμίσεις)	8	Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ
<u>330290</u>	Λοιπά μείγματα ευωδών ουσιών (περιποίηση και προστασία δέρματος)	8	Σε 4 ίσες ετήσιες δόσεις αρχίζοντας από την έναρξη της ΣΕΕ
<u>3304</u>	Προϊόντα ομορφιάς ή μακιγιάζ	8	1) Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ. 2) Σε 4 ίσες ετήσιες δόσεις αρχίζοντας από την έναρξη της ΣΕΕ. 3) Σε 6 ίσες ετήσιες δόσεις αρχίζοντας από την έναρξη της ΣΕΕ
<u>3305</u>	Παρασκευάσματα για τα μαλιά	8	1) Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ. 2) Σε 4 ίσες ετήσιες δόσεις αρχίζοντας από την έναρξη της ΣΕΕ. 3) Σε 6 ίσες ετήσιες δόσεις αρχίζοντας από την έναρξη της ΣΕΕ
<u>3307</u>	Παρασκευάσματα για το ξύρισμα, αποτριχωτικά, αρώματα, αποσμητικά και άλλα καλλυντικά (Για τα υγρά για φακούς επαφής ο βασικός δασμός είναι 6,5%).	8	Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ
<u>3401</u>	Σαπούνια και άλλα παρασκευάσματα για τον καθαρισμό δέρματος.	8 ή 6,5	1) Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ. 2) Σε 4 ίσες ετήσιες δόσεις αρχίζοντας από την έναρξη της ΣΕΕ. 3) Σε 6 ίσες ετήσιες δόσεις αρχίζοντας από την έναρξη της ΣΕΕ

<u>3824909010</u>	Λιπάσματα μικροστοιχείων, άλλα από τα περιλαμβανόμενα στον κωδικό 31	6,5	Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ
<u>39</u>	Πλαστικές ύλες και τεχνουργήματα από αυτές	8 ή 6,5	1) Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ. 2) Σε 4 ίσες ετήσιες δόσεις αρχίζοντας από την έναρξη της ΣΕΕ. 3) Σε 6 ίσες ετήσιες δόσεις αρχίζοντας από την έναρξη της ΣΕΕ
<u>392010</u>	Πλάκες, φύλλα και λοιπά πό πολυμερή του αιθυλενίου	6,5	Σε 4 ίσες ετήσιες δόσεις αρχίζοντας από την έναρξη της ΣΕΕ
<u>3926909000</u>	Άλλα τεχνουργήματα από τεχνητές ίλες (πλην των κωδ. 3901 και 3914)	8	Σε 4 ίσες ετήσιες δόσεις αρχίζοντας από την έναρξη της ΣΕΕ
<u>400400</u>	Απορρίμματα από καουτσούκ	3	Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ
<u>4004000000</u>	Απορρίμματα και θραύσματα μη σκληρυμένου καουτσούκ	3	Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ
<u>420310</u>	Δερμάτινα ενδύματα	13	Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ
<u>430211</u>	Γουνοδέρματα από βιζόν δευασμένα ή κατεργασμένα (μη συναρμολογημένα)	5	Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ
<u>430219</u>	Λοιπά γουνοδέρματα δευασμένα ή κατεργασμένα (μη συναρμολογημένα)	5	Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ
<u>430220</u>	Αποκόμματα γουνοδερμάτων	5	Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ
<u>430230</u>	Γουνοδέρματα και αποκόμματα γουνοδερμάτων (συναρμολογημένα)	5	Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ
<u>4303</u>	Ενδύματα, εξαρτήματα ένδυσης και άλλα είδη από γουνοδέρματα	16	Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ
<u>470730</u>	Χαρτί για ανακύκλωση από μηχανικό πολτό	0	Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ
<u>5201</u>	Ακατέργαστο βαμβάκι	0	Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ
<u>5204</u>	Νήματα για ράψιμο από βαμβάκι	8	Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ
<u>61</u>	Πλεκτά ενδύματα και συμπληρώματα	13 ή 8	Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ
<u>611020</u>	Βαμβακερά πουλόβερ και παρόμοια είδη	13	Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ
<u>62</u>	Ενδύματα και συμπληρώματα (άλλα από πλεκτά)	13 ή 8	Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ
<u>6201</u>	Παλτά και παρόμοια είδη (ανδρικά)	13	Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ

<u>6202</u>	Παλτά και παρόμοια είδη (γυναικεία)	13	Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ
<u>6802211000</u>	Μάρμαρο επεξεργασμένο	8	Σε 6 ίσες ετήσιες δόσεις αρχίζοντας από την έναρξη της ΣΕΕ
<u>6802212000</u>	Τραβερίνη επεξεργασμένη	8	Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ
<u>711311</u>	Κοσμήματα αργυρά με πέτρες (πολύτιμες ή μη)	8	Σε 6 ίσες ετήσιες δόσεις αρχίζοντας από την έναρξη της ΣΕΕ
<u>71131910</u>	Κοσμήματα από λευκόχρυσο με πέτρες (πολύτιμες ή μη)	8	Σε 4 ίσες ετήσιες δόσεις αρχίζοντας από την έναρξη της ΣΕΕ
<u>71131920</u>	Κοσμήματα από χρυσό με πέτρες (πολύτιμες ή μη)	8	Σε 6 ίσες ετήσιες δόσεις αρχίζοντας από την έναρξη της ΣΕΕ
<u>71131990</u>	Κοσμήματα από λοιπά πολύτιμα μέταλλα με πέτρες (πολύτιμες ή μη)	8	Σε 6 ίσες ετήσιες δόσεις αρχίζοντας από την έναρξη της ΣΕΕ
<u>7113201000</u>	Κοσμήματα από κοινά μέταλλα επιστρωμένα με λευκόχρυσο με πέτρες (πολύτιμες ή μη)	8	Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ
<u>7113202000</u>	Κοσμήματα από κοινά μέταλλα επιστρωμένα με πολύτιμα μέταλλα με πέτρες (πολύτιμες ή μη)	8	Σε 4 ίσες ετήσιες δόσεις αρχίζοντας από την έναρξη της ΣΕΕ
<u>7113203000</u>	Κοσμήματα από κοινά μέταλλα επιχρυσωμένα με πέτρες (πολύτιμες ή μη)	8	Σε 4 ίσες ετήσιες δόσεις αρχίζοντας από την έναρξη της ΣΕΕ
<u>7113209000</u>	Κοσμήματα από κοινά μέταλλα επαργυρωμένα με πέτρες (πολύτιμες ή μη)	8	Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ
<u>740400</u>	Απορρίμματα και θραύσματα από χαλκό	0	Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ
<u>760200</u>	Απορρίμματα και θραύσματα από αλουμίνιο	0	Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ
<u>7606120000</u>	Πλάκες, φύλλα και ταινίες από κράματα αλουμινίου που δεν υπερβαίνουν τα 0,2 mm	8	Σε 4 ίσες ετήσιες δόσεις αρχίζοντας από την έναρξη της ΣΕΕ
<u>8516601000</u>	Ηλεκτρικοί φούρνοι	8	Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ
<u>890690</u>	Λοιπά πλοία	0	Άμεσα με την έναρξη ισχύος της ΣΕΕ

Πηγή: Ελληνική Πρεσβεία στη Σεούλ, Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων, 2011

5. Διμερές Εμπόριο Μεταξύ Ελλάδας και Ν. Κορέας (Εξαγωγές ανά προϊόν), σε χιλιάδες €, 2002-2015

Product code	Product label	Product code	Greece's exports to Korea, Republic of	Product code	Greece's exports to Korea, Republic of	Product code	Greece's exports to Korea, Republic of	Product code	Greece's exports to Korea, Republic of
			Value in 2002		Value in 2003		Value in 2004		Value in 2005
TOTAL	All products	TOTAL	33045	TOTAL	65848	TOTAL	38832	TOTAL	48273
'27	Mineral fuels, oils, distillation products, etc	'27	10865	'24	26217	'24	18662	'24	20727
'24	Tobacco and manufactured tobacco substitutes	'24	9916	'27	24326	'52	4927	'52	11164
'43	Fur skins and artificial fur, manufactures thereof	'43	2873	'33	3471	'27	2540	'85	2093
'20	Vegetable, fruit, nut, etc food preparations	'20	1848	'68	1986	'74	2282	'43	2065
'68	Stone, plaster, cement, asbestos, mica, etc articles	'68	1801	'89	1063	'33	2047	'33	1704
'84	Machinery, nuclear reactors, boilers, etc	'84	1140	'20	986	'68	1225	'76	1490
'33	Essential oils, perfumes, cosmetics, toileteries	'33	771	'84	977	'84	1222	'68	1483
'49	Printed books, newspapers, pictures etc	'49	408	'43	869	'15	1167	'20	1327
'76	Aluminium and articles thereof	'76	402	'74	669	'85	701	'84	1014
'19	Cereal, flour, starch, milk preparations and products	'19	352	'15	557	'20	687	'89	754
'71	Pearls, precious stones, metals, coins, etc	'71	341	'49	551	'43	660	'15	701
'85	Electrical, electronic equipment	'85	252	'85	547	'71	340	'25	527
'18	Cocoa and cocoa preparations	'18	245	'25	466	'25	310	'39	444
'39	Plastics and articles thereof	'39	234	'52	456	'89	290	'71	363
'25	Salt, sulphur, earth, stone, plaster, lime and cement	'25	172	'18	420	'39	277	'56	290
'15	Animal, vegetable fats and oils, cleavage products, etc	'15	166	'71	256	'49	252	'74	287
'99	Commodities not elsewhere specified	'99	149	'19	253	'19	132	'40	253
'31	Fertilizers	'31	122	'39	193	'31	109	'27	221
'90	Optical, photo, technical, medical, etc apparatus	'90	121	'99	187	'56	99	'31	201
'54	Manmade filaments	'54	110	'76	162	'76	92	'49	150
'95	Toys, games, sports requisites	'95	105	'56	147	'73	91	'34	146
'08	Edible fruit, nuts, peel of citrus fruit, melons	'08	94	'31	125	'22	78	'19	136
'60	Knitted or crocheted fabric	'60	92	'32	123	'30	76	'30	127
'94	Furniture, lighting, signs, prefabricated buildings	'94	84	'60	123	'34	76	'90	124
'34	Soaps, lubricants, waxes, candles, modeling pastes	'34	61	'13	78	'18	59	'18	85
'56	Wadding, felt, nonwovens, yarns, twine, cordage, etc	'56	47	'73	72	'61	58	'73	70
'74	Copper and articles thereof	'74	44	'72	70	'62	51	'61	44
'55	Manmade staple fibres	'55	31	'08	66	'99	49	'35	27
'89	Ships, boats and other floating structures	'89	27	'34	65	'29	41	'05	23

'70	Glass and glassware	'70	23	'22	58	'82	39	'22	22
'69	Ceramic products	'69	22	'91	57	'21	36	'28	20
'91	Clocks and watches and parts thereof	'91	16	'95	45	'90	23	'65	18
'96	Miscellaneous manufactured articles	'96	13	'90	41	'63	21	'32	16
'30	Pharmaceutical products	'30	13	'17	25	'08	20	'21	14
'48	Paper and paperboard, articles of pulp, paper and board	'48	12	'30	22	'32	18	'62	14
'61	Articles of apparel, accessories, knit or crochet	'61	11	'54	21	'59	13	'94	14
'92	Musical instruments, parts and accessories	'92	11	'28	20	'72	12	'95	14
'73	Articles of iron or steel	'73	10	'69	19	'48	10	'82	11
'32	Tanning, dyeing extracts, tannins, derives, pigments etc	'32	8	'87	18	'94	10	'99	10
'87	Vehicles other than railway, tramway	'87	7	'61	9	'87	7	'63	8
'28	Inorganic chemicals, precious metal compound, isotopes	'28	6	'48	8	'91	4	'70	8
'62	Articles of apparel, accessories, not knit or crochet	'62	5	'29	8	'55	4	'38	7
'42	Articles of leather, animal gut, harness, travel goods	'42	5	'42	6	'69	3	'87	7
'52	Cotton	'52	3	'55	4	'64	2	'93	6
'63	Other made textile articles, sets, worn clothing etc	'63	3	'01	4	'54	2	'59	6
'38	Miscellaneous chemical products	'38	1	'09	3	'42	2	'48	6
'21	Miscellaneous edible preparations	'21	1	'37	2	'37	2	'60	5
'82	Tools, implements, cutlery, etc of base metal	'82	1	'38	1	'05	1	'08	5
'83	Miscellaneous articles of base metal	'83	0	'63	1	'70	1	'42	3
'75	Nickel and articles thereof	'75	0	'64	0	'78	1	'55	3
'88	Aircraft, spacecraft, and parts thereof	'88	0	'65	0	'79	0	'96	3
'86	Railway, tramway locomotives, rolling stock, equipment	'86	0	'66	0	'80	0	'69	2
'93	Arms and ammunition, parts and accessories thereof	'93	0	'67	0	'81	0	'11	2
'97	Works of art, collectors pieces and antiques	'97	0	'62	0	'75	0	'23	2
'22	Beverages, spirits and vinegar	'22	0	'70	0	'60	0	'29	2
'23	Residues, wastes of food industry, animal fodder	'23	0	'78	0	'65	0	'26	0
'16	Meat, fish and seafood food preparations nes	'16	0	'79	0	'66	0	'36	0
'17	Sugars and sugar confectionery	'17	0	'80	0	'67	0	'37	0
'09	Coffee, tea, mate and spices	'09	0	'81	0	'40	0	'12	0
'10	Cereals	'10	0	'82	0	'41	0	'13	0
'11	Milling products, malt, starches, inulin, wheat gluten	'11	0	'83	0	'44	0	'14	0
'12	Oil seed, oleagic fruits, grain, seed, fruit, etc, nes	'12	0	'40	0	'45	0	'16	0
'13	Lac, gums, resins, vegetable saps and extracts nes	'13	0	'41	0	'46	0	'17	0
'14	Vegetable plaiting materials, vegetable products nes	'14	0	'44	0	'47	0	'09	0
'01	Live animals	'01	0	'45	0	'57	0	'10	0

'02	Meat and edible meat offal	'02	0	'46	0	'58	0	'06	0
'03	Fish, crustaceans, molluscs, aquatic invertebrates nes	'03	0	'47	0	'50	0	'07	0
'04	Dairy products, eggs, honey, edible animal product nes	'04	0	'57	0	'51	0	'01	0
'05	Products of animal origin, nes	'05	0	'58	0	'53	0	'02	0
'06	Live trees, plants, bulbs, roots, cut flowers etc	'06	0	'59	0	'06	0	'03	0
'07	Edible vegetables and certain roots and tubers	'07	0	'53	0	'07	0	'04	0
'44	Wood and articles of wood, wood charcoal	'44	0	'50	0	'16	0	'66	0
'45	Cork and articles of cork	'45	0	'51	0	'17	0	'67	0
'46	Manufactures of plaiting material, basketwork, etc.	'46	0	'35	0	'09	0	'64	0
'47	Pulp of wood, fibrous cellulosic material, waste etc	'47	0	'36	0	'10	0	'72	0
'29	Organic chemicals	'29	0	'23	0	'11	0	'78	0
'26	Ores, slag and ash	'26	0	'26	0	'12	0	'79	0
'35	Albuminoids, modified starches, glues, enzymes	'35	0	'10	0	'13	0	'80	0
'36	Explosives, pyrotechnics, matches, pyrophorics, etc	'36	0	'11	0	'14	0	'81	0
'37	Photographic or cinematographic goods	'37	0	'12	0	'01	0	'41	0
'64	Footwear, gaiters and the like, parts thereof	'64	0	'02	0	'02	0	'44	0
'65	Headgear and parts thereof	'65	0	'03	0	'03	0	'45	0
'66	Umbrellas, walking-sticks, seat-sticks, whips, etc	'66	0	'04	0	'04	0	'46	0
'67	Bird skin, feathers, artificial flowers, human hair	'67	0	'05	0	'38	0	'47	0
'53	Vegetable textile fibres nes, paper yarn, woven fabric	'53	0	'06	0	'35	0	'57	0
'50	Silk	'50	0	'07	0	'36	0	'58	0
'51	Wool, animal hair, horsehair yarn and fabric thereof	'51	0	'14	0	'28	0	'50	0
'40	Rubber and articles thereof	'40	0	'16	0	'23	0	'51	0
'41	Raw hides and skins (other than fur skins) and leather	'41	0	'21	0	'26	0	'53	0
'72	Iron and steel	'72	0	'88	0	'92	0	'54	0
'78	Lead and articles thereof	'78	0	'86	0	'93	0	'97	0
'79	Zinc and articles thereof	'79	0	'75	0	'83	0	'91	0
'80	Tin and articles thereof	'80	0	'96	0	'86	0	'92	0
'81	Other base metals, cermet's, articles thereof	'81	0	'97	0	'88	0	'83	0
'57	Carpets and other textile floor coverings	'57	0	'92	0	'95	0	'75	0
'58	Special woven or tufted fabric, lace, tapestry etc	'58	0	'93	0	'96	0	'86	0
'59	Impregnated, coated or laminated textile fabric	'59	0	'94	0	'97	0	'88	0

Product code	Greece's exports to Korea, Republic of	Product code	Greece's exports to Korea, Republic of	Product code	Greece's exports to Korea, Republic of	Product code	Greece's exports to Korea, Republic of	Product code	Greece's exports to Korea, Republic of
	Value in 2006		Value in 2007		Value in 2008		Value in 2009		Value in 2010
TOTAL	33367	TOTAL	33012	TOTAL	29619	TOTAL	34545	TOTAL	50792

'24	12033	'24	11738	'24	10972	'24	13840	'27	19220
'52	4867	'43	4439	'85	2544	'27	8424	'24	10048
'43	4029	'52	4359	'52	2121	'84	2697	'76	4839
'33	2006	'27	2252	'76	2072	'43	1223	'43	4363
'68	1208	'84	1772	'84	1769	'74	1141	'47	2197
'20	1128	'74	838	'27	1361	'47	906	'74	1520
'85	1057	'20	780	'89	1231	'89	830	'52	1337
'84	964	'47	767	'47	1072	'76	784	'84	1200
'39	893	'25	673	'68	1049	'68	589	'48	810
'15	685	'68	668	'43	888	'25	506	'94	612
'25	657	'15	578	'74	881	'15	460	'68	611
'27	434	'33	417	'25	875	'79	433	'25	538
'74	401	'89	406	'15	415	'31	282	'89	442
'76	386	'30	387	'33	357	'49	280	'99	417
'56	341	'85	360	'31	292	'56	260	'15	416
'73	283	'39	306	'56	254	'85	260	'49	264
'71	270	'56	256	'39	210	'33	222	'31	224
'89	252	'71	239	'34	180	'34	179	'33	209
'90	145	'49	225	'20	173	'52	126	'34	188
'31	136	'87	169	'99	118	'13	124	'30	181
'38	135	'73	169	'79	97	'18	121	'79	164
'47	132	'34	154	'90	90	'99	115	'39	151
'19	94	'76	136	'30	87	'39	78	'85	132
'49	92	'19	109	'13	84	'23	77	'20	114
'34	87	'61	92	'49	56	'20	73	'90	72
'72	69	'62	78	'83	50	'90	61	'82	66
'18	68	'70	73	'71	39	'70	49	'13	59
'30	62	'31	71	'96	38	'71	49	'21	53
'22	49	'38	60	'38	37	'30	42	'63	47
'13	41	'99	50	'23	35	'61	41	'23	42
'21	33	'48	45	'19	31	'48	29	'05	32
'87	33	'13	40	'18	26	'05	27	'10	32
'95	33	'22	39	'53	20	'82	23	'18	26
'64	29	'90	35	'61	17	'17	22	'71	23
'40	25	'95	32	'63	15	'29	21	'72	23
'99	24	'64	30	'05	14	'62	21	'95	20
'83	24	'72	27	'22	11	'73	19	'61	17
'48	22	'18	24	'29	5	'96	16	'73	14

'70	19	'21	18	'42	5	'40	15	'70	14
'54	18	'05	17	'54	5	'08	15	'29	13
'03	17	'97	15	'50	5	'95	10	'19	12
'94	17	'94	13	'87	5	'22	9	'38	8
'92	10	'63	11	'88	3	'19	8	'22	6
'05	10	'60	9	'62	2	'54	8	'62	4
'42	10	'54	6	'60	1	'87	6	'46	3
'60	10	'35	5	'69	1	'63	4	'40	3
'61	7	'32	4	'70	1	'58	4	'83	3
'97	6	'29	4	'32	1	'51	4	'87	1
'96	5	'53	4	'04	1	'21	4	'04	1
'08	4	'23	3	'73	1	'12	4	'26	0
'04	2	'28	3	'82	1	'46	3	'28	0
'29	2	'04	3	'80	0	'72	3	'41	0
'55	2	'09	2	'81	0	'60	1	'42	0
'82	2	'55	1	'75	0	'94	1	'35	0
'63	1	'42	1	'78	0	'97	0	'36	0
'62	0	'40	1	'86	0	'88	0	'37	0
'69	0	'96	1	'91	0	'86	0	'14	0
'65	0	'82	1	'92	0	'91	0	'16	0
'66	0	'83	0	'93	0	'92	0	'17	0
'67	0	'75	0	'94	0	'93	0	'11	0
'57	0	'78	0	'95	0	'83	0	'12	0
'58	0	'79	0	'97	0	'80	0	'01	0
'59	0	'80	0	'16	0	'81	0	'02	0
'53	0	'81	0	'17	0	'78	0	'03	0
'50	0	'91	0	'14	0	'75	0	'06	0
'51	0	'92	0	'01	0	'59	0	'07	0
'41	0	'93	0	'02	0	'69	0	'08	0
'44	0	'88	0	'03	0	'64	0	'09	0
'45	0	'86	0	'06	0	'65	0	'64	0
'46	0	'41	0	'07	0	'66	0	'65	0
'32	0	'44	0	'08	0	'67	0	'66	0
'35	0	'45	0	'09	0	'55	0	'67	0
'36	0	'46	0	'10	0	'57	0	'69	0
'37	0	'50	0	'11	0	'53	0	'75	0
'23	0	'51	0	'12	0	'50	0	'78	0
'28	0	'69	0	'35	0	'41	0	'32	0

'26	0	'65	0	'36	0	'42	0	'44	0
'01	0	'66	0	'37	0	'32	0	'45	0
'02	0	'67	0	'21	0	'44	0	'50	0
'09	0	'57	0	'26	0	'45	0	'51	0
'10	0	'58	0	'28	0	'16	0	'53	0
'11	0	'59	0	'72	0	'06	0	'54	0
'12	0	'10	0	'64	0	'07	0	'55	0
'06	0	'11	0	'65	0	'14	0	'56	0
'07	0	'12	0	'66	0	'09	0	'57	0
'14	0	'06	0	'67	0	'10	0	'58	0
'16	0	'07	0	'57	0	'11	0	'59	0
'17	0	'08	0	'58	0	'01	0	'60	0
'75	0	'16	0	'59	0	'02	0	'88	0
'78	0	'17	0	'51	0	'03	0	'86	0
'79	0	'14	0	'48	0	'04	0	'80	0
'80	0	'01	0	'55	0	'26	0	'81	0
'81	0	'02	0	'40	0	'28	0	'96	0
'86	0	'03	0	'41	0	'35	0	'97	0
'88	0	'26	0	'44	0	'36	0	'91	0
'91	0	'36	0	'45	0	'37	0	'92	0
'93	0	'37	0	'46	0	'38	0	'93	0

Product code	Greece's exports to Korea, Republic of	Product code	Greece's exports to Korea, Republic of	Product code	Greece's exports to Korea, Republic of	Product code	Greece's exports to Korea, Republic of	Product code	Greece's exports to Korea, Republic of
	Value in 2011		Value in 2012		Value in 2013		Value in 2014		Value in 2015
TOTAL	81425	TOTAL	141329	TOTAL	199703	TOTAL	269311	TOTAL	297985
'99	41955	'27	101987	'27	165042	'27	229586	'27	257962
'43	8501	'43	5070	'24	8032	'24	8753	'84	8121
'24	7098	'24	5009	'43	5165	'84	5019	'56	3311
'89	4349	'84	4787	'84	3477	'68	3670	'68	2825
'47	3801	'96	3264	'85	2029	'20	3101	'89	2378
'27	2726	'89	3022	'68	1792	'43	2450	'43	2233
'74	2684	'20	2646	'89	1685	'30	2089	'20	1796
'84	1279	'68	2007	'20	1491	'56	1850	'30	1786
'94	1246	'76	1179	'21	1056	'96	1818	'76	1384
'76	1192	'74	1150	'76	987	'85	1230	'24	1377

'68	856	'03	1145	'52	979	'76	1031	'88	1127
'52	628	'85	1103	'56	936	'25	659	'85	1041
'12	553	'47	1045	'74	734	'49	627	'96	960
'25	508	'12	958	'30	663	'34	461	'49	955
'85	470	'52	841	'47	595	'15	444	'90	951
'20	420	'87	792	'12	529	'52	425	'74	923
'49	414	'34	625	'34	446	'88	420	'94	642
'34	401	'90	482	'25	435	'19	412	'19	606
'15	375	'18	421	'15	349	'89	409	'23	565
'21	359	'15	403	'90	345	'82	404	'33	563
'31	280	'25	377	'23	317	'33	336	'47	554
'18	224	'21	352	'18	315	'94	323	'25	497
'63	167	'30	346	'31	288	'23	322	'15	495
'90	105	'33	267	'39	248	'04	303	'32	435
'39	104	'31	216	'33	206	'39	285	'04	402
'33	88	'39	201	'19	200	'90	250	'99	372
'87	88	'94	186	'96	187	'74	248	'13	330
'38	74	'28	171	'94	159	'72	223	'31	311
'05	59	'23	154	'32	146	'22	221	'62	291
'30	51	'48	122	'72	129	'62	197	'22	289
'23	37	'56	117	'88	74	'32	182	'34	283
'41	34	'32	108	'87	68	'18	145	'21	223
'40	29	'73	97	'63	65	'31	141	'57	221
'22	29	'19	94	'73	64	'47	135	'52	199
'56	25	'13	86	'17	59	'71	134	'39	187
'60	23	'70	85	'49	49	'73	129	'82	178
'44	22	'63	67	'22	40	'99	105	'87	168
'61	21	'49	66	'13	35	'29	100	'95	120
'13	19	'62	45	'54	31	'87	90	'73	97
'73	18	'40	33	'48	30	'13	86	'59	95
'95	17	'17	21	'04	26	'63	76	'08	91
'96	14	'95	21	'05	24	'08	72	'64	88
'71	14	'05	19	'40	23	'64	71	'18	76
'57	10	'54	19	'62	21	'57	40	'63	73
'62	8	'64	18	'99	21	'48	38	'61	56
'08	8	'60	12	'95	20	'05	37	'72	50
'19	6	'71	11	'03	20	'17	33	'05	43
'70	6	'22	11	'64	15	'42	23	'44	41
'42	6	'29	11	'61	13	'95	19	'42	33

'54	6	'83	10	'71	13	'60	15	'54	25
'55	4	'04	9	'29	12	'61	14	'71	24
'29	4	'57	7	'38	5	'41	12	'48	20
'04	3	'44	5	'83	5	'40	8	'41	17
'64	2	'61	5	'58	3	'21	8	'83	14
'58	1	'08	5	'60	2	'83	7	'79	9
'69	1	'86	5	'69	2	'97	5	'38	9
'17	1	'99	5	'42	1	'70	5	'97	8
'32	1	'42	4	'59	0	'54	4	'40	6
'88	1	'69	2	'57	0	'38	3	'29	6
'97	0	'38	2	'70	0	'58	2	'09	5
'91	0	'35	0	'65	0	'59	1	'07	5
'92	0	'36	0	'66	0	'69	1	'70	5
'93	0	'37	0	'67	0	'92	1	'60	5
'86	0	'26	0	'41	0	'93	0	'92	5
'75	0	'09	0	'44	0	'86	0	'55	3
'78	0	'10	0	'45	0	'91	0	'03	3
'79	0	'11	0	'46	0	'75	0	'16	3
'80	0	'01	0	'50	0	'78	0	'10	1
'81	0	'02	0	'51	0	'79	0	'02	1
'82	0	'06	0	'55	0	'80	0	'65	1
'83	0	'07	0	'53	0	'81	0	'66	0
'35	0	'14	0	'35	0	'65	0	'67	0
'36	0	'16	0	'36	0	'66	0	'69	0
'37	0	'72	0	'37	0	'67	0	'58	0
'28	0	'75	0	'26	0	'55	0	'53	0
'26	0	'55	0	'28	0	'53	0	'50	0
'14	0	'65	0	'16	0	'50	0	'51	0
'16	0	'66	0	'14	0	'51	0	'45	0
'09	0	'67	0	'01	0	'44	0	'46	0
'10	0	'45	0	'02	0	'45	0	'01	0
'11	0	'46	0	'06	0	'46	0	'06	0
'06	0	'50	0	'07	0	'26	0	'11	0
'07	0	'51	0	'08	0	'28	0	'12	0
'01	0	'58	0	'09	0	'35	0	'17	0
'02	0	'59	0	'10	0	'36	0	'14	0
'03	0	'41	0	'11	0	'37	0	'35	0
'72	0	'53	0	'75	0	'16	0	'36	0

'59	0	'97	0	'78	0	'14	0	'37	0
'65	0	'78	0	'79	0	'01	0	'26	0
'66	0	'79	0	'80	0	'02	0	'28	0
'67	0	'80	0	'81	0	'03	0	'93	0
'53	0	'81	0	'82	0	'06	0	'80	0
'50	0	'82	0	'86	0	'07	0	'81	0
'51	0	'88	0	'91	0	'09	0	'78	0
'48	0	'91	0	'92	0	'10	0	'75	0
'45	0	'92	0	'93	0	'11	0	'86	0
'46	0	'93	0	'97	0	'12	0	'91	0

Πηγή: International Trade Center –ITC, 2016

6. Διμερές Εμπόριο Μεταξύ Ελλάδας και Ν. Κορέας, (Εισαγωγές ανά προϊόν) σε χιλιάδες €, 2002-2015

Product code	Product label	Product code	Greece's imports from Korea, Republic of	Product code	Greece's imports from Korea, Republic of	Product code	Greece's imports from Korea, Republic of	Product code	Greece's imports from Korea, Republic of
			Value in 2002		Value in 2003		Value in 2004		Value in 2005
TOTAL	All products	TOTAL	1972228	TOTAL	2190144	TOTAL	1723493	TOTAL	1178597
'89	Ships, boats and other floating structures	'89	1613405	'89	1755789	'89	1093968	'89	707523
'87	Vehicles other than railway, tramway	'87	199345	'87	184454	'87	241315	'87	233747
'84	Machinery, nuclear reactors, boilers, etc	'84	48428	'85	63260	'85	104824	'85	103147
'85	Electrical, electronic equipment	'85	33913	'84	50303	'84	58038	'84	51359
'60	Knitted or crocheted fabric	'60	13806	'39	35316	'39	8632	'54	12126
'54	Manmade filaments	'54	12281	'86	19922	'86	141937	'39	10835
'40	Rubber and articles thereof	'40	10676	'60	14967	'60	10008	'72	9849
'39	Plastics and articles thereof	'39	6552	'40	11952	'40	10488	'40	8548
'73	Articles of iron or steel	'73	4091	'54	10682	'54	10752	'60	6074
'72	Iron and steel	'72	4005	'73	6568	'73	3157	'90	4738
'24	Tobacco and manufactured tobacco substitutes	'24	3648	'72	4778	'72	4062	'73	3940
'90	Optical, photo, technical, medical, etc apparatus	'90	2768	'24	4046	'24	5241	'24	3735
'48	Paper and paperboard, articles of pulp, paper and board	'48	1596	'90	3501	'90	4033	'48	2970
'64	Footwear, gaiters and the like, parts thereof	'64	1236	'48	2987	'48	2525	'70	1617
'55	Manmade staple fibres	'55	1113	'03	2548	'03	2069	'58	1531
'61	Articles of apparel, accessories, knit or crochet	'61	1073	'64	1387	'64	683	'55	1311
'70	Glass and glassware	'70	1069	'61	1211	'61	654	'86	1306
'58	Special woven or tufted fabric, lace, tapestry etc	'58	976	'55	1164	'55	1477	'82	1135
'43	Fur skins and artificial fur, manufactures thereof	'43	972	'32	992	'32	779	'96	1030

'82	Tools, implements, cutlery, etc of base metal	'82	772	'58	942	'58	1274	'83	952
'68	Stone, plaster, cement, asbestos, mica, etc articles	'68	696	'56	915	'56	639	'49	867
'96	Miscellaneous manufactured articles	'96	691	'70	798	'70	1910	'29	863
'59	Impregnated, coated or laminated textile fabric	'59	682	'82	765	'82	949	'95	806
'56	Wadding, felt, nonwovens, yarns, twine, cordage, etc	'56	672	'43	751	'43	351	'32	762
'95	Toys, games, sports requisites	'95	648	'38	721	'38	560	'74	681
'92	Musical instruments, parts and accessories	'92	645	'53	705	'53	2736	'68	651
'83	Miscellaneous articles of base metal	'83	609	'92	695	'92	679	'56	647
'32	Tanning, dyeing extracts, tannins, derivs, pigments etc	'32	591	'96	687	'96	823	'61	638
'38	Miscellaneous chemical products	'38	569	'95	683	'95	789	'92	613
'42	Articles of leather, animal gut, harness, travel goods	'42	501	'29	649	'29	940	'38	446
'16	Meat, fish and seafood food preparations nes	'16	484	'59	625	'59	609	'71	381
'71	Pearls, precious stones, metals, coins, etc	'71	482	'83	583	'83	727	'30	378
'03	Fish, crustaceans, molluscs, aquatic invertebrates nes	'03	390	'74	556	'74	675	'34	376
'63	Other made textile articles, sets, worn clothing etc	'63	312	'71	534	'71	310	'59	365
'62	Articles of apparel, accessories, not knit or crochet	'62	310	'68	424	'68	413	'03	358
'49	Printed books, newspapers, pictures etc	'49	296	'69	364	'69	486	'63	345
'29	Organic chemicals	'29	254	'63	295	'63	236	'64	225
'91	Clocks and watches and parts thereof	'91	240	'42	272	'42	194	'94	205
'74	Copper and articles thereof	'74	172	'52	260	'52	291	'52	189
'94	Furniture, lighting, signs, prefabricated buildings	'94	170	'62	258	'62	335	'53	188
'76	Aluminium and articles thereof	'76	143	'49	237	'49	617	'76	177
'30	Pharmaceutical products	'30	138	'94	214	'94	302	'65	145
'35	Albuminoids, modified starches, glues, enzymes	'35	138	'91	195	'91	222	'62	141
'52	Cotton	'52	115	'30	185	'30	285	'35	107
'69	Ceramic products	'69	107	'16	183	'16	0	'50	105
'28	Inorganic chemicals, precious metal compound, isotopes	'28	91	'28	159	'28	67	'43	84
'33	Essential oils, perfumes, cosmetics, toileteries	'33	70	'76	149	'76	216	'42	74
'65	Headgear and parts thereof	'65	68	'35	126	'35	90	'33	61
'67	Bird skin, feathers, artificial flowers, human hair	'67	45	'65	100	'65	130	'12	57
'93	Arms and ammunition, parts and accessories thereof	'93	44	'12	61	'12	133	'17	56
'21	Miscellaneous edible preparations	'21	36	'21	49	'21	31	'21	22
'50	Silk	'50	20	'34	45	'34	374	'37	18
'53	Vegetable textile fibres nes, paper yarn, woven fabric	'53	19	'33	24	'33	72	'91	18
'34	Soaps, lubricants, waxes, candles, modeling pastes	'34	19	'25	17	'25	0	'19	16
'12	Oil seed, oleagic fruits, grain, seed, fruit, etc, nes	'12	16	'67	17	'67	35	'27	14
'44	Wood and articles of wood, wood charcoal	'44	11	'17	16	'17	71	'44	11

'37	Photographic or cinematographic goods	'37	3	'93	13	'93	10	'67	10
'86	Railway, tramway locomotives, rolling stock, equipment	'86	3	'37	12	'37	2	'07	9
'99	Commodities not elsewhere specified	'99	1	'44	9	'44	21	'93	7
'11	Milling products, malt, starches, inulin, wheat gluten	'11	1	'46	6	'46	0	'28	2
'19	Cereal, flour, starch, milk preparations and products	'19	1	'41	6	'41	1	'46	2
'20	Vegetable, fruit, nut, etc food preparations	'20	0	'50	6	'50	58	'41	1
'22	Beverages, spirits and vinegar	'22	0	'19	4	'19	18	'25	1
'23	Residues, wastes of food industry, animal fodder	'23	0	'20	0	'20	4	'26	0
'25	Salt, sulphur, earth, stone, plaster, lime and cement	'25	0	'22	0	'22	0	'20	0
'26	Ores, slag and ash	'26	0	'23	0	'23	0	'22	0
'27	Mineral fuels, oils, distillation products, etc	'27	0	'26	0	'26	0	'23	0
'31	Fertilizers	'31	0	'27	0	'27	0	'36	0
'36	Explosives, pyrotechnics, matches, pyrophorics, etc	'36	0	'31	0	'31	0	'31	0
'13	Lac, gums, resins, vegetable saps and extracts nes	'13	0	'36	0	'36	0	'08	0
'14	Vegetable plaiting materials, vegetable products nes	'14	0	'18	0	'18	0	'09	0
'15	Animal,vegetable fats and oils, cleavage products, etc	'15	0	'01	0	'01	0	'10	0
'17	Sugars and sugar confectionery	'17	0	'02	0	'02	0	'11	0
'18	Cocoa and cocoa preparations	'18	0	'13	0	'13	0	'04	0
'01	Live animals	'01	0	'14	0	'14	0	'05	0
'02	Meat and edible meat offal	'02	0	'15	0	'15	0	'06	0
'04	Dairy products, eggs, honey, edible animal product nes	'04	0	'04	0	'04	0	'18	0
'05	Products of animal origin, nes	'05	0	'05	0	'05	0	'01	0
'06	Live trees, plants, bulbs, roots, cut flowers etc	'06	0	'06	0	'06	2	'02	0
'07	Edible vegetables and certain roots and tubers	'07	0	'07	0	'07	0	'13	0
'08	Edible fruit, nuts, peel of citrus fruit, melons	'08	0	'08	0	'08	0	'14	0
'09	Coffee, tea, mate and spices	'09	0	'09	0	'09	0	'15	0
'10	Cereals	'10	0	'10	0	'10	0	'16	0
'41	Raw hides and skins (other than fur skins) and leather	'41	0	'11	0	'11	0	'45	0
'45	Cork and articles of cork	'45	0	'51	0	'51	0	'51	0
'46	Manufactures of plaiting material, basketwork, etc.	'46	0	'57	0	'57	1	'47	0
'47	Pulp of wood, fibrous cellulosic material, waste etc	'47	0	'47	0	'47	0	'57	0
'51	Wool, animal hair, horsehair yarn and fabric thereof	'51	0	'45	0	'45	0	'69	0
'66	Umbrellas, walking-sticks, seat-sticks, whips, etc	'66	0	'66	0	'66	0	'75	0
'57	Carpets and other textile floor coverings	'57	0	'88	0	'88	0	'66	0
'97	Works of art, collectors pieces and antiques	'97	0	'78	0	'78	0	'88	0
'88	Aircraft, spacecraft, and parts thereof	'88	0	'79	0	'79	0	'78	0
'78	Lead and articles thereof	'78	0	'80	0	'80	0	'79	0
'79	Zinc and articles thereof	'79	0	'81	0	'81	0	'80	0

'80	Tin and articles thereof	'80	0	'75	0	'75	0	'81	0
'81	Other base metals, cermet's, articles thereof	'81	0	'97	0	'97	169	'97	0
'75	Nickel and articles thereof	'75	0	'99	0	'99	0	'99	0

Product code	Greece's imports from Korea, Republic of	Product code	Greece's imports from Korea, Republic of	Product code	Greece's imports from Korea, Republic of	Product code	Greece's imports from Korea, Republic of	Product code	Greece's imports from Korea, Republic of
	Value in 2006		Value in 2007		Value in 2008		Value in 2009		Value in 2010
TOTAL	2124420	TOTAL	1885476	TOTAL	1471659	TOTAL	2504130	TOTAL	1830186
'89	1675625	'89	1387242	'89	1030025	'89	2175070	'89	1599816
'87	188557	'87	159080	'87	97572	'85	87744	'85	58391
'85	70721	'85	96607	'85	94678	'84	64867	'84	48133
'84	55573	'72	75699	'84	90649	'87	57075	'27	45705
'27	45042	'84	73184	'72	52734	'27	34094	'87	23277
'72	19129	'39	25091	'27	23288	'39	14470	'39	13099
'39	12565	'40	13393	'39	20256	'29	13110	'40	6318
'54	10038	'54	8506	'40	11439	'72	12513	'29	5227
'40	9274	'73	6395	'54	6885	'40	6562	'90	4437
'90	5500	'90	5795	'90	6152	'48	6434	'54	3447
'60	4785	'60	5757	'73	4808	'90	5117	'60	2860
'24	4455	'24	3825	'60	4558	'73	4859	'24	2420
'73	3530	'48	3227	'29	4061	'54	4645	'72	2127
'55	2034	'55	2914	'24	3886	'60	3576	'48	1876
'70	1652	'68	2040	'48	3251	'68	1808	'68	1672
'48	1544	'29	1927	'55	2199	'96	961	'73	1642
'29	1188	'32	1345	'68	1780	'24	864	'55	1235
'58	1126	'70	1290	'96	1193	'55	852	'38	743
'96	1120	'59	1279	'59	1092	'82	804	'96	703
'82	1005	'38	1250	'82	1035	'83	739	'32	618
'59	968	'96	1104	'32	992	'32	668	'83	515
'68	738	'82	1058	'74	941	'59	663	'94	499
'83	716	'83	845	'83	694	'70	571	'59	493
'76	701	'58	738	'70	646	'94	488	'82	486
'95	638	'95	683	'38	568	'95	467	'95	444
'32	621	'56	488	'58	540	'56	394	'92	385
'38	561	'92	436	'03	510	'38	385	'58	340
'92	546	'34	409	'56	487	'03	370	'56	282
'49	537	'94	346	'95	449	'92	359	'70	270
'56	472	'30	342	'92	433	'58	323	'30	249

'61	389	'61	320	'30	395	'28	275	'03	242
'03	335	'76	262	'61	360	'63	263	'49	230
'30	286	'63	252	'43	353	'50	247	'28	227
'52	280	'71	238	'63	300	'61	244	'35	211
'43	277	'43	225	'49	299	'49	229	'61	199
'94	270	'03	212	'35	230	'34	208	'63	173
'35	266	'62	209	'94	230	'30	201	'34	169
'63	221	'74	192	'50	226	'35	200	'33	127
'71	208	'49	192	'28	184	'71	185	'69	111
'64	165	'33	172	'76	152	'44	163	'74	104
'62	111	'35	140	'62	150	'33	138	'50	93
'28	69	'52	114	'52	131	'42	108	'71	87
'50	65	'65	77	'71	121	'69	95	'76	81
'17	59	'50	73	'64	109	'43	88	'42	73
'34	57	'42	63	'33	106	'62	86	'91	69
'33	55	'44	58	'42	91	'76	86	'43	59
'42	53	'27	50	'91	81	'91	77	'62	44
'07	45	'28	46	'34	77	'64	72	'31	39
'12	41	'91	39	'69	52	'74	69	'17	26
'74	41	'25	38	'05	41	'09	55	'65	24
'91	32	'12	31	'67	35	'65	42	'64	23
'65	26	'66	29	'65	28	'52	32	'93	23
'67	22	'17	28	'17	24	'31	31	'37	10
'53	17	'53	26	'44	22	'17	28	'12	9
'21	16	'07	20	'88	15	'12	21	'67	8
'44	14	'21	17	'12	12	'22	15	'52	7
'86	11	'97	15	'97	10	'67	5	'41	4
'22	10	'64	14	'86	7	'07	4	'13	3
'37	6	'37	7	'20	6	'05	3	'46	2
'13	6	'67	6	'13	3	'93	2	'86	1
'46	2	'69	5	'37	2	'88	1	'88	0
'19	1	'86	5	'51	2	'79	1	'78	0
'25	1	'09	4	'79	2	'37	1	'79	0
'26	0	'19	2	'57	1	'53	1	'80	0
'20	0	'51	1	'36	1	'66	0	'81	0
'23	0	'45	0	'41	0	'75	0	'97	0
'36	0	'46	0	'18	0	'41	0	'99	0
'31	0	'47	0	'19	0	'45	0	'47	0

'14	0	'41	0	'25	0	'46	0	'53	0
'15	0	'57	0	'26	0	'47	0	'57	0
'16	0	'75	0	'31	0	'51	0	'44	0
'18	0	'20	0	'14	0	'57	0	'45	0
'01	0	'22	0	'15	0	'36	0	'51	0
'02	0	'23	0	'16	0	'23	0	'75	0
'08	0	'26	0	'21	0	'10	0	'66	0
'09	0	'36	0	'22	0	'11	0	'14	0
'10	0	'31	0	'23	0	'25	0	'15	0
'11	0	'10	0	'06	0	'26	0	'16	0
'04	0	'11	0	'07	0	'06	0	'18	0
'05	0	'18	0	'08	0	'08	0	'19	0
'06	0	'13	0	'09	0	'04	0	'20	0
'47	0	'14	0	'10	0	'01	0	'21	0
'45	0	'15	0	'11	0	'02	0	'22	0
'41	0	'16	0	'04	0	'13	0	'23	0
'51	0	'08	0	'01	0	'14	0	'04	0
'57	0	'01	0	'02	0	'15	0	'05	0
'66	0	'02	0	'53	0	'16	0	'06	0
'75	0	'04	0	'45	0	'18	0	'07	0
'69	0	'05	0	'46	0	'19	0	'08	0
'88	0	'06	0	'47	0	'20	0	'09	0
'78	0	'88	0	'66	0	'21	0	'10	0
'79	0	'93	0	'75	0	'80	0	'11	0
'80	0	'78	0	'80	0	'81	0	'36	0
'81	0	'79	0	'81	0	'78	0	'25	0
'93	0	'80	0	'78	0	'86	0	'26	0
'97	0	'81	0	'93	0	'97	0	'01	0
'99	0	'99	0	'99	0	'99	0	'02	0

Product code	Greece's imports from Korea, Republic of	Product code	Greece's imports from Korea, Republic of	Product code	Greece's imports from Korea, Republic of	Product code	Greece's imports from Korea, Republic of	Product code	Greece's imports from Korea, Republic of
	Value in 2011		Value in 2012		Value in 2013		Value in 2014		Value in 2015
TOTAL	1047889	TOTAL	1878938	TOTAL	1011806	TOTAL	1469902	TOTAL	1471552
'89	714072	'89	1613379	'89	834129	'89	1268598	'89	1236553
'27	135007	'86	119537	'39	43486	'39	41581	'39	45170
'84	52484	'85	41706	'85	26611	'29	36966	'29	31425
'85	42738	'84	25643	'86	25506	'84	25973	'21	28804

'72	23845	'39	22694	'84	20780	'85	24700	'84	26177
'87	22769	'87	15103	'87	11320	'87	14315	'85	23825
'39	19394	'40	6931	'40	8621	'48	6905	'72	20633
'40	6335	'48	5189	'29	5568	'40	6292	'87	12519
'29	5394	'29	3934	'90	4123	'60	5520	'60	5402
'48	5252	'60	3434	'72	3819	'21	5298	'40	5236
'90	3247	'54	3236	'48	3710	'90	4989	'90	5213
'54	2913	'90	3155	'60	3523	'72	4787	'76	5187
'60	2457	'72	1739	'73	2957	'54	3221	'54	3432
'73	1431	'24	1697	'54	2319	'73	2920	'48	3170
'55	995	'96	1354	'24	2000	'24	2661	'73	2853
'38	957	'73	1346	'96	1801	'96	2197	'96	2202
'68	947	'21	1103	'38	1748	'76	1982	'38	2190
'96	800	'55	1026	'76	1318	'38	1806	'24	2127
'32	639	'68	789	'55	1145	'34	813	'55	1293
'24	629	'38	738	'28	979	'55	792	'34	1063
'31	487	'28	532	'68	727	'82	783	'68	973
'28	452	'32	442	'32	717	'28	653	'30	781
'94	360	'82	425	'34	498	'32	624	'28	603
'70	340	'27	393	'94	495	'68	609	'82	427
'30	325	'74	363	'30	410	'94	476	'88	414
'59	317	'83	327	'83	378	'30	460	'94	406
'56	301	'34	305	'82	349	'49	389	'27	396
'83	261	'94	234	'59	302	'83	360	'83	388
'82	259	'30	224	'74	300	'59	302	'35	364
'49	243	'42	180	'27	270	'35	276	'42	332
'92	202	'59	177	'58	204	'74	261	'74	269
'58	200	'61	174	'92	184	'03	260	'49	223
'69	200	'56	160	'35	165	'42	257	'59	174
'34	198	'70	149	'56	157	'92	251	'32	174
'35	191	'33	149	'95	140	'88	209	'92	154
'95	167	'92	142	'03	139	'27	208	'95	146
'03	152	'58	128	'33	128	'95	205	'33	114
'61	145	'43	128	'70	123	'33	133	'56	74
'43	123	'95	107	'63	108	'58	123	'61	73
'74	104	'35	93	'42	97	'70	92	'86	73
'42	96	'63	77	'61	90	'61	88	'70	71
'33	90	'69	71	'49	72	'86	74	'63	68
'63	83	'49	51	'43	44	'56	68	'43	50

'62	51	'71	35	'69	44	'43	64	'69	48
'76	49	'62	32	'12	40	'69	62	'12	48
'71	25	'76	29	'64	35	'63	52	'20	41
'12	24	'12	19	'71	33	'71	49	'62	39
'20	22	'52	16	'37	18	'13	47	'58	34
'44	20	'91	11	'93	17	'62	42	'03	29
'64	19	'17	10	'52	14	'12	32	'71	28
'21	19	'50	9	'67	11	'64	19	'52	25
'86	19	'97	5	'62	9	'52	18	'22	15
'91	11	'20	3	'44	8	'91	10	'67	9
'67	4	'46	2	'20	6	'51	5	'91	7
'13	4	'67	2	'91	5	'44	5	'50	5
'57	4	'64	1	'97	4	'15	5	'64	2
'52	4	'65	0	'50	4	'67	4	'13	1
'50	3	'66	0	'46	2	'97	4	'14	0
'37	3	'75	0	'13	1	'50	3	'15	0
'88	2	'47	0	'14	0	'20	3	'16	0
'75	1	'53	0	'15	0	'37	2	'17	0
'25	1	'57	0	'16	0	'36	0	'18	0
'26	0	'51	0	'17	0	'31	0	'19	0
'01	0	'44	0	'18	0	'22	0	'04	0
'02	0	'45	0	'19	0	'23	0	'05	0
'22	0	'25	0	'04	0	'25	0	'06	0
'23	0	'26	0	'05	0	'26	0	'07	0
'36	0	'31	0	'06	0	'16	0	'08	0
'14	0	'36	0	'07	0	'17	0	'09	0
'15	0	'37	0	'08	0	'18	0	'10	0
'16	0	'41	0	'09	0	'19	0	'11	0
'17	0	'18	0	'10	0	'14	0	'23	0
'18	0	'19	0	'11	0	'01	0	'01	0
'19	0	'22	0	'21	0	'02	0	'02	0
'04	0	'23	0	'22	0	'04	0	'25	0
'05	0	'13	0	'23	0	'05	0	'26	0
'06	0	'14	0	'25	0	'06	0	'31	0
'07	0	'15	0	'26	0	'07	0	'36	0
'08	0	'16	0	'01	0	'08	0	'37	0
'09	0	'01	0	'02	0	'09	0	'65	0
'10	0	'02	0	'36	0	'10	0	'66	0

'11	0	'03	0	'31	0	'11	0	'53	0
'41	0	'04	0	'47	0	'41	0	'75	0
'45	0	'05	0	'53	0	'45	0	'51	0
'46	0	'06	0	'51	0	'46	0	'57	0
'47	0	'07	0	'45	0	'47	0	'44	0
'51	0	'08	0	'41	0	'53	0	'45	0
'53	0	'09	0	'57	0	'57	0	'46	0
'65	0	'10	0	'65	0	'65	0	'47	0
'66	0	'11	0	'66	0	'66	0	'41	0
'78	0	'78	0	'99	0	'75	0	'93	0
'79	0	'79	0	'88	0	'99	0	'78	0
'80	0	'80	0	'75	0	'93	0	'79	0
'81	0	'81	0	'78	0	'78	0	'80	0
'93	0	'88	0	'79	0	'79	0	'81	0
'97	0	'93	0	'80	0	'80	0	'97	0
'99	0	'99	0	'81	0	'81	0	'99	0

Πηγή: International Trade Center –ITC, 2016

Βιβλιογραφία

Ελληνική

Cohn, T. H. (2010). *Διεθνής Πολιτική Οικονομία, Θεωρία και πράξη*. (Ν. Λούντος, Μεταφρ.) Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg.

Krugman, P. R., & Obstfeld, M. (2015). *Διεθνής Οικονομική - Θεωρία και Πολιτική, Νέα Αναθεωρημένη Έκδοση*. (Γ. Λαντούρης, Γ. Δουλφής, & Σ. Παναζίδης, Μεταφρ.) Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική.

O' Brien, R., & Williams, M. (2011). *Παγκόσμια Πολιτική Οικονομία - Εξελιξη και Δυναμικές*. (Κ. Κρίτσης, Μεταφρ.) Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.

Samuelson, P. A., & Nordhaus, W. D. (2000). *Οικονομική - Δέκατη Έκτη Διεθνής Έκδοση (Τίτλος Πρωτότυπου: Economics)*. (Θ. Αθανασίου, & Ν. Σταματάκης, Μεταφρ.) Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.

Watson, M. (2013). Παγκόσμιο Εμπόριο και Οικονομία. Στο J. Baylis, S. Smith, & P. Owens, *Η Παγκοσμιοποίηση της Διεθνούς Πολιτικής - Μια εισαγωγή στις διεθνείς σχέσεις* (Ε. Ψευτελή, & Ε. Κοτσουφού, Μεταφρ., 5η εκδ., σσ. 614-656). Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Επίκεντρο.

Woods, N. (2013). Η Διεθνής Πολιτική Οικονομία στην εποχή της Παγκοσμιοποίησης. Στο J. Baylis, S. Smith, & P. Owens, *Η Παγκοσμιοποίηση της Διεθνούς Πολιτικής - Μια εισαγωγή στις διεθνείς σχέσεις* (Ε. Ψευτελή, & Ε. Κοτσουφού, Μεταφρ., 5η εκδ., σσ. 344-364). Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Επίκεντρο.

Μούσης, Ν. Σ. (2015). *Ευρωπαϊκή Ένωση Δίκαιο - Οικονομία - Πολιτική*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.

Σκλιάς, Π., Ρουκανάς, Σ., & Μαρής, Γ. (2012). *Η Πολιτική των Διεθνών και Ευρωπαϊκών Οικονομικών Σχέσεων*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.

Ξένα

Kleimann, D. (2011, Apr.). *Taking Stock: EU Common Commercial Policy in the Lisbon Era*. Ανάκτηση 15-03-2016, από CEPS website, CEPS Working Document No 346: http://aei.pitt.edu/31653/1/WD_345_Kleimann_on_EU_CCP%5B1%5D.pdf.

Δικτυακοί Τόποι

European Commission, 1st Report. (2013, Feb. 25). *Report from the Commission to the European Parliament and Council - Annual Report on the Implementation of the EU-Korea Free Trade Agreement*. Ανάκτηση 20-06-2016, από European Union Website: http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2013/february/tradoc_150647.pdf - Διαθέσιμο και στην Ελληνική γλώσσα: http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2013/february/tradoc_150654.pdf.

European Commission, 2nd Report. (2014, Feb. 28). *Report from the Commission to the European Parliament and Council - Annual Report on the Implementation of the EU-Korea Free Trade Agreement*. Ανάκτηση 20-06-2016, από European Union Website:

http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2014/march/tradoc_152239.PDF - Διαθέσιμο και στην ελληνική γλώσσα: http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2014/march/tradoc_152244.PDF.

European Commission, 3rd Report. (2015, Mar. 26). *Report from the Commission to the European Parliament and Council - Annual Report on the Implementation of the EU-Korea Free Trade Agreement*. Ανάκτηση 20-06-2016, από European Union Website: http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/march/tradoc_153271.pdf - Διαθέσιμο και στην ελληνική γλώσσα: http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/march/tradoc_153280.pdf.

European Commission, 4th report. (2016, Jun. 30). *Report from the Commission to the European Parliament and Council - Annual Report on the Implementation of the EU-Korea Free Trade Agreement*. Ανάκτηση 02-07-2016, από European Union Website: http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2016/june/tradoc_154699.pdf - Διαθέσιμο στην ελληνική γλώσσα: <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10847-2016-INIT/el/pdf>.

Eurostat. (2016). *Extra-EU28 trade, by main partners, total product*. Ανάκτηση 26-06-2016, από Eurastat Website: <http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/refreshTableAction.do?tab=table&plugin=1&pcode=tet00035&language=en>.

ITC. (2016). *Trade Map: Trade statistics for international business development. Monthly, quarterly and yearly trade data. Import & export values, volumes, growth rates, market shares, etc.* Ανάκτηση 16-07-2016, από International Trade Center: http://www.trademap.org/Bilateral_TS.aspx (exports) and http://www.trademap.org/Bilateral_TS.aspx (imports).

WTO. (2015). *International Trade Statistics 2015*. Retrieved 04-06-2016, from WTO website: https://www.wto.org/english/res_e/statis_e/its2015_e/its2015_e.pdf.

Αιτιολογική Έκθεση. (2014). *Αιτιολογική Έκθεση στο σχέδιο νόμου «Κύρωση της Συμφωνίας Ελεύθερων Συναλλαγών μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών - μελών της, αφενός, και της Δημοκρατίας της Κορέας, αφετέρου, μετά των Παραρτημάτων, Πρωτοκόλλων, Δηλώσεων και Μνημονίων Συμφωνίας»*. Ανάκτηση στις 26-06-2016, από την ιστοσελίδα του Ελληνικού Κοινοβουλίου: <http://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/2f026f42-950c-4efc-b950-340c4fb76a24/k-korsin-eis.pdf>.

Εθνικό Τυπογραφείο. (2014). *Νόμος 4259/2014 - Κύρωση της Συμφωνίας Ελεύθερων Συναλλαγών μεταξύ της ΕΕ και των κρατών - μελών της, αφενός, και της Δημοκρατίας της Κορέας, αφετέρου μετά των Παραρτημάτων, Πρωτοκόλλων, Δηλώσεων και Μνημονίων Συνεργασίας*. Ανάκτηση στις 26-06-2016, από την ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου: <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/2013-01-29-08-13-13>.

Ελληνική Πρεσβεία στη Σεούλ, Γρ. Οικ. & Εμπ. Υποθ. (2011). *Η Συμφωνία Ελεύθερου Εμπορίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τη Νότια Κορέα και οι επιπτώσεις της συμφωνίας στα ελληνικά προϊόντα*. Ανάκτηση στις 22-05-2016, από την ιστοσελίδα AGORA του Υπ. Εξωτερικών: <http://www.agora.mfa.gr/frontoffice/portal.asp?cpage=NODE&cnode=7&xcc=kr&mid=91>.

ΕΛΣΤΑΤ. (2016). *Εισαγωγές-Αφίξεις, Εξαγωγές-Αποστολές, κατά χώρα προέλευσης-προορισμού (Προσωρινά Στοιχεία) (Ιανουάριος 2004 - Δεκέμβριος 2015)*. Ανάκτηση στις 24-06-2016, από την ιστοσελίδα της Ελληνικής Στατιστικής Υπηρεσίας: <http://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SFC02/2015-M12>.

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. (2006, Οκτώβρ. 04). *Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο, στο Ευρ. Κοινοβούλιο, στην Ευρ. ΟΚΕ και στην Επιτροπή των Περιφερειών: Η Ευρώπη στον Κόσμο: Η Συμμετοχή της στον Παγκόσμιο Ανταγωνισμό - Συμβολή στη στρατηγική της Ε.Ε για την Ανάπτυξη και την Απασχόληση*. Ανάκτηση στις 15-06-2016, από την ιστοσελίδα της Ε.Ε για την Ευρωπαϊκή νομοθεσία, EUR-LEX: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=celex:52006DC0567>.

Ευρωπαϊκή Ένωση, ΣΛΕΕ. (2010, Μάρτ.). *Ενοποιημένη απόδοση της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Ανάκτηση στις 15-03-2016, από την ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης: http://europa.eu/pol/pdf/consolidated-treaties_el.pdf#nameddest=article206.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας. (2014, Νοέμβ.). *Η Ευρωπαϊκή Ένωση με απλά λόγια: Εμπόριο*. Ανάκτηση στις 20-05-2016, από την ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης: http://europa.eu/pol/pdf/flipbook/el/trade_el.pdf.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή - ΣΕΣ. (2011). *Η Συμφωνία Ελεύθερων Συναλλαγών μεταξύ της ΕΕ και της Κορέας στην πράξη*. Ανάκτηση στις 11-03-2016, από από την ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης: http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2011/october/tradoc_148308.pdf.

Κανονισμός (ΕΕ) 511/2011. (2011, Μαΐ. 11). *Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 511/2011 του Ευρ. Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την εφαρμογή της διμερούς ρήτρας διασφάλισης της ΣΕΕ μεταξύ της Ε.Ε και των κρατών μελών της και της Δημοκρατίας της Κορέας*. Ανάκτηση στις 18-06-2016, από από την ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ (L145/31-05-2011): <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32011R0511&from=EL>.

ΣΕΣ ΕΕ - Ν. Κορέας. (2011). *Συμφωνία Ελεύθερων Συναλλαγών μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της, αφενός, και της Δημοκρατίας της Κορέας αφετέρου*. Ανάκτηση στις 18-06-2016, από από την ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε (L127/14-05-2011): (http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=OJ:JOL_2011_127_R_0001_01&from=EL).

Υπ. Εξωτερικών. (2015, Δεκ.). *Διμερείς Σχέσεις της Ελλάδος: Ν. Κορέα*. Ανάκτηση στις 26-06-2016, από από την ιστοσελίδα του Υπ. Εξωτερικών: <http://www.mfa.gr/en/blog/greece-bilateral-relations/republic-of-korea/>.